

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Ócsa Város Önkormányzata

2016-2020

2016. szeptember

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
A település bemutatása	5
Értékeink, küldetésünk	12
Célok	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	23
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	25
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	70
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége. Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:...	110
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	124
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	135
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	150
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	152
1. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	153
2.2 A megvalósítás folyamata	160
3. Monitoring és visszacsatolás	162
3.1 Nyilvánosság.....	162
3.3 Érvényesülés, módosítás.....	163
4. Elfogadás módja és dátuma.....	164

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az Európai Bizottság 2004 májusában tette közzé az „Esélyegyenlőség és diszkrimináció- mentesség a kibővített Európai Unióban” című Zöld Könyvet, amelyben konzultációra hívta az érintett szervezeteket, szereplőket. Ezek a konzultációk megerősítették azt az álláspontot, mely szerint kiemelkedően fontos mind az esélyegyenlőség, mind a diszkrimináció elleni küzdelem terén megvalósuló közösségi akciók kezdeményezése, beleértve az Európai Unió antidiszkriminációs jogalkotása hatásának maximalizálását. A diszkrimináció elleni fellépéssel és az esélyegyenlőséggel kapcsolatos törekvéseket a mindenki számára irányadó Esélyegyenlőségi Keretstratégia foglalta magába. Ennek nyomdokaiba lépett a 2007-től 2013- ig terjedő időszakra vonatkozó egységes szerkezetbe foglalt, egy közösségi akcióprogramként megfogalmazott PROGRESS közösségi program. A közösségi jog e témakörre vonatkozó teljes harmonizációját hazánkban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: törvény) valósította meg. A törvény kimondja, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség és deklarált célja, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára.

Lehetővé teszi a közérdekű igényérvényesítést, a jogsérelem esetén a bizonyítási teher megfordulását, és 2005. évtől kezdődően speciális, az egyenlő bánásmód megsértése esetén eljáró hatóság felállítását rendelte el (Egyenlő Bánásmód Hatóság). A törvény 31. §-a értelmében Ócsa Város Önkormányzata az alábbiakban dolgozza ki Települési Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban: Program): A Program célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, mely az állam, az önkormányzatok és ezek intézményei, a civil szervezetek és magánszemélyek feladata. Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség nem csupán követelmény, hanem az önkormányzatok hosszú távú érdeke is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges, vagy fogyatékossgal élő, milyen a származása, vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség. A Programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és a társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Ócsa Város Önkormányzatának célja, hogy Ócsa olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen, vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. A Program kiemelt figyelmet fordít a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján elsődlegesen védettnek, illetve hátrányos helyzetűnek minősülő csoportok: a nők, a gyermekek, a romák, az idősek, a mélyszegénységben élők és a fogyatékkal élők helyzetére.

A Program egyes, hátrányos helyzetű csoportok feltárását, valamint esélyegyenlőségének előmozdítását szolgáló intézkedéseket tartalmaz, így különösen:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzése, megszüntetése;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő eséllyel történő hozzáférés biztosítása;
- munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítása;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piacihátrányainak csökkentése, foglalkoztatási esélyeik javítása;
- a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése;
- a döntéshozatalban, illetve a közügyek irányításában a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése érdekében.

A Program a vonatkozó jogszabályi előírásokra, és az Európai Unió ajánlásaira tekintettel készült.

Jelen esélyegyenlőségi helyzetelemzés célja az, hogy a rendelkezésre álló adatok, dokumentumok alapján feltérképezze Ócsa város problémáit, lehetőségeit. Az elemzés öt területre koncentrálna: lakhatás, foglalkoztatás, egészségügy, oktatás, szociális- és közszolgáltatások.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Ócsa Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait (*Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció*), valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A Gyáli kistérség településeinek köre az 1997-es megalakulása óta az önkormányzati társulások és a területfejlesztés változásainak függvényében jelentősen átalakult. 2004. január 1-én a kistérség határai módosultak, így az év novemberére Alsónémedi, Bugyi, Gyál, Felsőpakony, Ócsa és Üllő településekkel megalakult a "Kertváros" Gyáli kistérség Többcélú Önkormányzati Társulása. A kistérség központja: Gyál

A kistérség a Közép-magyarországi régió középpontjában, Budapest térségében, a budapesti agglomeráció déli szegmensében található. A kistérség történelmét, társadalmát, mindennapjait, jellegét, fejlődési potenciálját alapjaiban határozza meg földrajzi és közlekedés-földrajzi elhelyezkedése. A gyáli kistérség sajátos híd-szerepet jelenít meg azért, hogy a főváros közvetlen közelében, és egyúttal az Alföld kapujában helyezkedik el. A rendszerváltás után felgyorsult autópálya-építés következtében, különösen az M0-ás körgyűrű átadását követően, a javuló közlekedési potenciál, kedvező lehetőséget teremtett a gazdasági funkciók letelepítésére, és a kistérség a gazdasági szuburbanizáció kitüntetett terepévé vált. A kilencvenes évek második felének fejleménye, hogy a lakossági szuburbanizáció is felgyorsult a térségben. A kedvező változások hatásaként a kistérség ma hídként köti össze a Dunántúlt az Alfölddel, az agglomerációt és Kelet-Magyarországot a fővárossal, és közvetítője a transzeurópai hatásoknak. Külön ki kell emelni Magyarországon jelenlegi és középtávon is egyedüli nemzetközi repülőterét, a Vecsés határában található Liszt Ferenc nemzetközi repülőteret, mely hasonló szerepet játszik, mint az M0-ás körgyűrű, feltárja a hozzá közel eső területeket a légi tranzit és háttérszolgáltatásai, főként a logisztikai funkciók számára. A térség a légi szállítványozástól a hajózásig (dunai kikötő) terjedő tranzit és intermodális logisztikai funkciók hordozója.

A statisztikai Gyáli kistérség azon az erősen frekvenciált helyet jelentő övön helyezkedik el, ahol a transzeurópai szállítási folyosók közül három is találkozik: a IV., V. és X. ún. helsinki folyosó. Emellett egy negyedik folyosó, a VII. számú, maga a Duna is közvetlenül elérhető a térségből. Ezeket a folyosókat az M0 köti össze, és ez a mellette fekvő települések számára egyedülálló lehetőségeket teremt. Kisebb léptékkel mérve hazai, országos jelentőségű sugárirányú útvonalak is áthaladnak a térségen (4-es, illetve 5-ös főközlekedési útvonal), valamint két autópálya-lehajtó (Alsónémedi-Gyál és Ócsa-Üllő) is segíti a térség bekapcsolódását az interregionális forgalomba, amelyet természetesen a M5-ös autópálya és az M0 körgyűrű vezet el. A térség életében ma is nagyon fontos szerepet játszik a kötöttpályás közlekedés.

Két vasútvonal halad át, a Budapest-Vecsés-Üllő-Cegléd fővonal egyike a transzeurópai szállítási folyosóknak, a másik a Budapest-Ócsa-Dabas-Lajosmizse-Kecskemét vonal a személyszállításban játszik fontos szerepet.

Ócsa a fővárostól 25 kilométerre az Alföld és a Gödöllői-dombság találkozásánál helyezkedik el, a budapesti agglomerációhoz tartozó település. Megközelíthető közúton az M5-ös autópályán és az 5-ös számú főúton, valamint a Budapest–Lajosmizse–Kecskemét vasútvonalon.

A Kertváros kistérséghez eltérő nagyságú, karakterű települések tartoznak. A múlt század fordulóján a statisztikai Gyáli kistérség települései a 3-4 ezres falvak közé tartoztak, illetve Felsőpakony és Gyál néhány százfős majorság volt csupán. A múlt század első felében, sőt 1970-ig a Kertvároshoz tartozó települések társadalmi folyamatait a vasútvonalak megépítése, az urbanizáció és az azzal járó agglomerációs folyamatok határozták meg.

A hetvenes évek végéig tartó bevándorlási folyamat még az agglomerációs folyamatok jegyében telt, elsősorban az ország keleti megyéiből érkeztek ide s telepedtek le a fővárosi munkaerőpiacon elhelyezkedő, de Budapesten lakáshoz nem jutó emberek, döntően gyári munkások.

A migrációs egyenleg a nyolcvanas években minden településen negatívvá vált, a kilencvenes években viszont—településenként változó években—megfordult a folyamat és a települések mindegyikén növekedett a lakosok száma. Gyál és Felsőpakony esetében e folyamat mögött nem csak a vándorlási, hanem a születési többlet is szerepet játszik. A betelepülés következtében a kistérség lakosainak száma több mint nyolcezer fővel gyarapodott 1990 és 2004 között, így mára az öttagúra zsugorodó kistérség népessége megközelíti a 45 ezer főt.

Ócsa népessége 2011-ben 9073 fő volt, közel négyszer annyi, mint az 1870. évi, első hivatalos népszámlálás idején. A város népessége – az 1970 és 1990 közötti időszak kivételével – az elmúlt több mint 130 évben gyakorlatilag folyamatosan gyarapodott, továbbra is 9000 környékén mozog. Negatív irányú változás (népességcsökkenés) kizárólag 2012 és 2013 között figyelhető meg (0,7%), az elmúlt 5 év átlaga 1% körüli népességnövekedést mutat, évente.

1. számú táblázat -
Lakónépesség száma az év
végén

	Fő	Változás
2007	8974	
2008	8989	100%
2009	9064	101%
2010	9064	100%
2011	9073	100%
2012	9136	101%
2013	9073	99%
2014	9166	101%
2015	9256	101%

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

Népességnagysága alapján Ócsa jelenleg a 33. Pest megye városai között, népsűrűsége 110 fő/km^2 , 203 fővel kevesebb a megye többi városának átlagánál. Ócsa népességének korösszetétele lényegében megegyezik a megye városainak átlagával.

Amennyiben az állandó népességet úgy értelmezzük, mint a településen bejelentett lakóhellyel rendelkezők összességét – függetlenül attól, hogy rendelkezik-e máshol ideiglenes tartózkodási hellyel pl. a lakos -, azt látjuk, hogy az ebbe a csoportba tartozó férfiak 70, nőknek pedig 64%-a 20-64 év közötti lakos, ők képezik a legnépesebb alcsoportot. Őket követik (11, ill. 18%-kal) a 65 év feletti, a 0-19 évesek aránya jóval elmarad az előbb említett két csoporttól. A teljes, állandó népességre vetítve a nők és a férfiak aránya közel megegyező (51% női és 49% férfi lakos).

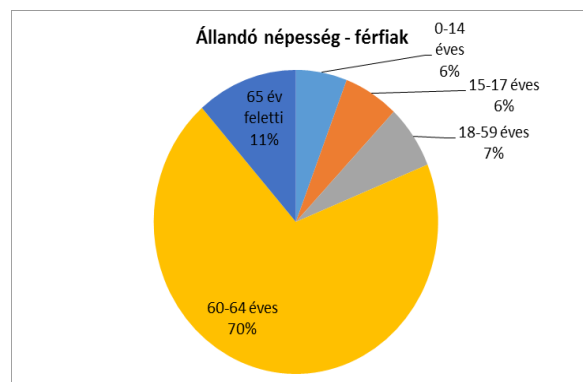
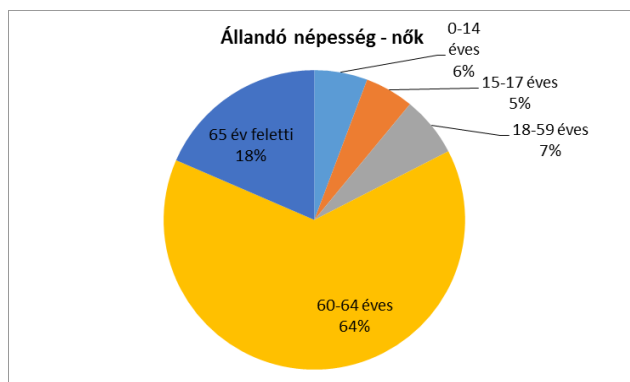
2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	4407	4378	8785	50%	50%
0-2 évesek			829		

0-14 éves	251	242	493	51%	49%
15-17 éves	231	261	492	47%	53%
18-59 éves	286	281	567	50%	50%
60-64 éves	2824	2899	5723	49%	51%
65 év feletti	814	478	1292	63%	37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

1. számú adattábla – Állandó népesség 2011

A fenti adatokat fontos összevetni a településre jellemző öregedési indexszel, vagyis azzal a jelzőszámmal, ami megmutatja számunkra, hogy 100 fő 14 év alatti gyermekre hány fő 65 év feletti idős jut. Ócsa esetében azt látjuk, hogy egészen 2013-ig nagyjából kiegyenlített korcsoporti megoszlás mellett 93-94%-os öregedési index jellemezte a települést, 2014-ben azonban a 65 év feletti került túlsúlyba, 106%-os öregedési index mellett. Összességében azt mondhatjuk, hogy a 106%-os előreagedési index még nem kifejezetten vészjósló, de mindenképpen fontos azonosítani azt, hogy egyéves, kiugró statisztikai adatról, vagy pedig egy ellensúlyozásra szoruló tendenciáról van-e szó.

Mivel 2015-re vonatkozóan ezek az adatok még nem állnak rendelkezésre, nincsen pontos információnk arról, hogy ez az előreagedési folyamat vajon tovább folytatódik, ill. súlyosbodik-e a jövőben.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	n.a.	1546	#ÉRTÉK!
2008	1261	1411	89,4%
2009	1306	1413	92,4%
2010	1296	1391	93,2%
2011	1303	1408	92,5%
2012	1319	1405	93,9%
2013	1341	1441	93,1%
2014	1477	1388	106,4%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

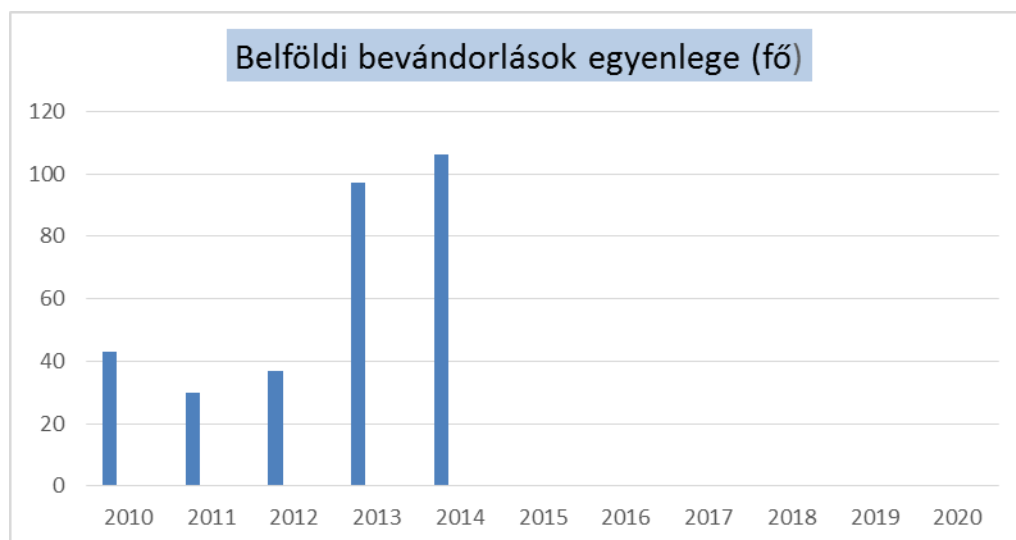
A lent következő adattáblán a bevándorlás éves egyenlegét láthatjuk, mely a településre történő bevándorlások és az onnan történő elvándorlások különbségét mutatja meg nekünk. Mivel egyértelműen kirajzolódik számunkra, hogy ez az egyenleg minden, a Helyi Esélyegyenlőségi Program által vizsgált évben pozitív tendenciát mutat, vagyis többen vándoroltak be a településre, mint ahányan elvándoroltak onnan az adott évben, (különösen 2013-ban és 2014-ben, amikor az odavándorlások száma ugrásszerűen megnőtt Ócsa esetében), megállapíthatjuk, hogy a város vonzóereje folyamatosan növekszik, egyre több lakost motivál arra, hogy ezen a településen rendelkezzen lakóhellyel. (Külön érdekesség lenne annak átfogó vizsgálata, hogy mi áll ennek a közel 300%-os emelkedésnek a hátterében).

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	253	179	74
2009	248	170	78
2010	215	172	43
2011	194	164	30
2012	209	172	37

2013	277	180	97
2014	255	149	106

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

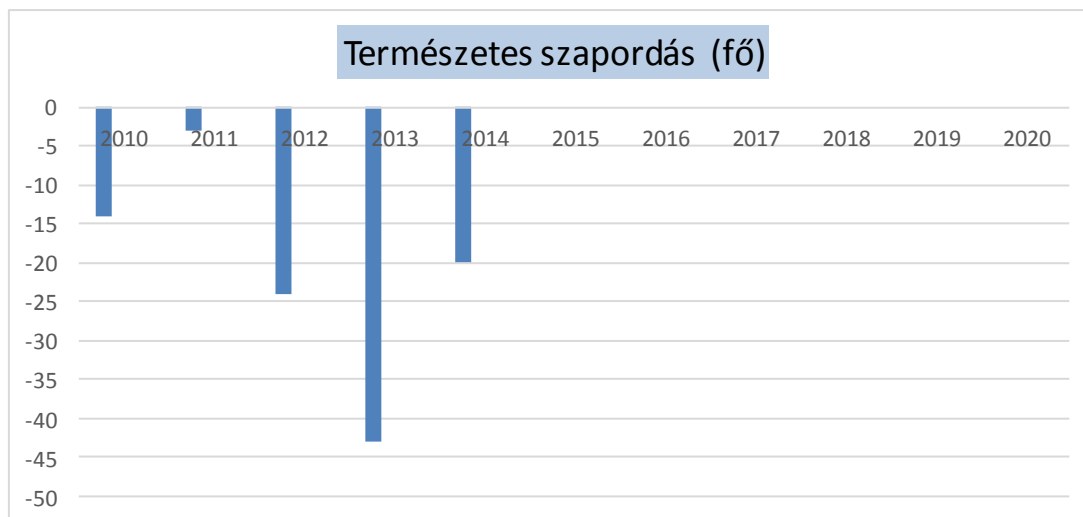
Külön fontos megvizsgálni a településen tapasztalható természetes fogyás, ill. a természetes szaporodás alakulását, vagyis az élve születések és a halálozások különbségét, évenkénti bontásban. Azt láthatjuk, hogy Ócsán 2010 és 2014 között a természetes fogyás volt jellemző (vagyis magasabb volt a halálozások, mint az élve születések száma), 2011-ben volt a legalacsonyabb 3 ezrelékkal. Mivel 2015-re, 2016-ra vonatkozó információ itt sem áll rendelkezésünkre, nem tudhatjuk, hogy ez a tendencia hogyan folytatódik a jövőben.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	93	126	-33
2009	107	114	-7
2010	81	95	-14
2011	107	110	-3
2012	92	116	-24
2013	80	123	-43

2014	82	102	-20
------	----	-----	-----

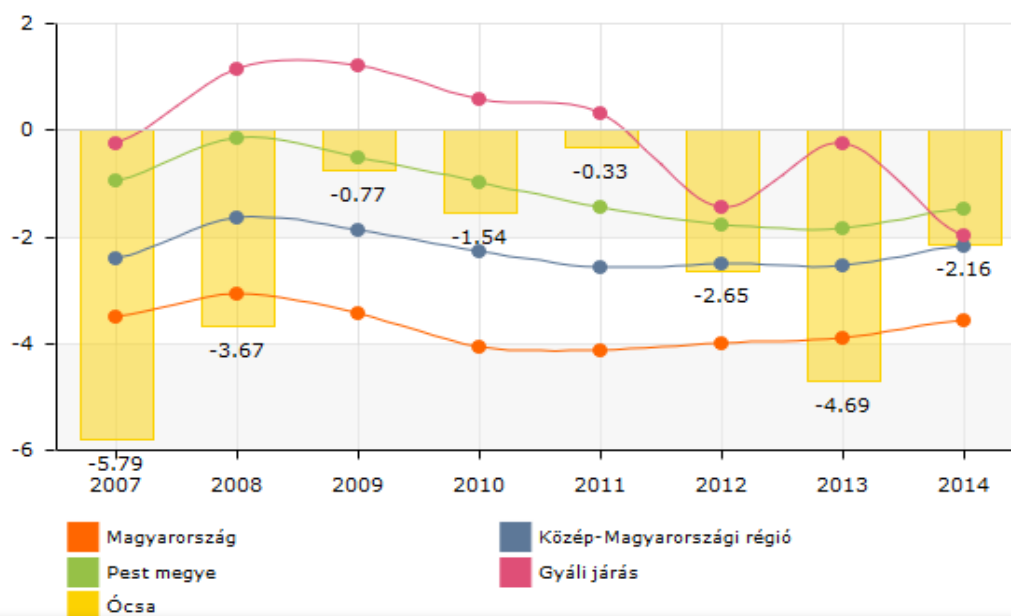
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék)

Az elveszületések és a halálozások különbsége ezer lakosra vetítve.

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Értékeink, küldetésünk

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. Törvény hatálya alá emeli az egyenlő bánásmód követelményét, többek között a helyi és kisebbségi önkormányzatok, valamint ezek szervei részére, s megtartási kötelezettséget ír elő jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során. A törvény lehetőséget teremt a települési önkormányzatok számára, hogy hazánk esélyegyenlőségi programjában meghatározott célokkal összhangban, helyi esélyegyenlőségi programot fogadjon el. A dokumentum célja, hogy elemezze a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, kiemelt figyelmet fordítva a lakhatásra, oktatásra, egészségügyre, foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre. A helyi esélyegyenlőségi program tartalmazza a célok megvalósításának forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését. A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése Magyarország számára is alapvető jelentőségű. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség - és képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el. Az a fontos, hogy minden állampolgár számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Ócsa Város Önkormányzata élve a törvény adta lehetőséggel, a fent említett célok minél hatékonyabb megvalósításának érdekében megalkotja a településre vonatkozó helyi esélyegyenlőségi programját, mely tartalmazza az Önkormányzat által ellátott feladatokkal kapcsolatos célokat. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Alapvető követelmény az esélyteremtő tevékenység, valamint ennek tervszerű dokumentálása a települési esélyegyenlőségi program kidolgozásával és megvalósításával. Mindig a helyzet megismerése, a fontosabb problémák feltárása a kiindulópont. Ezt követően a lehetséges faktorok számbavétele, feladataik megjelölése következik. Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a helyzetelemzés mellett a legtöbb, amit tehetünk, hogy képzett és felkészült, a probléma iránt érzékeny, elkötelezett együttműködő partnerek hálózatát alakítjuk ki.

Célok

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét.

Ócsa település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,

- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.) előírásaira.

A települési önkormányzatoknak öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot kell elfogadniuk, amelyben helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a helyi önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv összhangjáról.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani:

- a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre;
- b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépéssel, továbbá az egyenlő eséllyel történő hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre;
- c) a közszolgáltatásokhoz, az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre;
- d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását kétfévente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A település önkormányzata által hozott valamennyi intézkedés, rendelet elérhető a város honlapján. Az esélyegyenlőségi szempontból, a HEP által is érintett célcsoportokhoz kapcsolódóan az alábbi rendeletek relevánsak:

1. Adózás	
Száma	Tárgya
18/2015./XII.1./	Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati rendelete a helyi adókról.
2. Árak, díjak	
Száma	Tárgya
9/1993./VIII.10./	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete a település folyékony hulladék szennyvíz befogadási díjáról

<u>10/1999./III.31./</u>	Ócsa Város Önkormányzatának Önkormányzati rendelete a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos helyi közszolgáltatással és a köztisztasággal kapcsolatos egyes kérdésekről.
<u>41/2008./XII.19./</u>	ÓCSA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐTESTÜLETÉNEK rendelete A közüzemi ivóvízellátás és közüzemi szennyvízelvezetés szolgáltatás igénybevételéről, valamint az ezzel összefüggő egyes díjakról és fizetési kötelezettségekről
<u>27/2013./XII.20./</u>	Ócsa Város Önkormányzata Képviselő-testületének önkormányzati rendelete a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatásról.
<u>17/2015./XII.1./</u>	Ócsa Város Önkormányzat önkormányzati rendelete a gyermekétkeztetési és egyéb étkezési térítési díjak megállapításáról.
<u>4/2016./II.26./</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati rendelete a bölcsődei térítési díjakról.
3. Közzolgáltatások	
3.1 Szociális és gyermekvédelmi ellátás	
Száma	Tárgya
<u>18/2004./XII.23./</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete a szociálpolitikai Kerekasztal létrehozásáról és működéséről
<u>18/2005./IX.2./</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete az első közös lakáshoz jutó családok támogatásáról
<u>5/2015./II.27./</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete A pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról.
<u>14/2015./X.2./</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének rendelete a gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról.
4.2 Közművelődés	

Száma	Tárgya

<u>1/2002./II.8./</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete a közművelődésről
---------------------------------------	---

4.3 Egészségügy

Száma	Tárgya

<u>11/2002./VI.14./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete a háziiorvosi, a házi gyermekorvosi és a fogorvosi körzetekről.
---	--

<u>6/2015./II.27./</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete a védőnői körzetek kialakításáról.
--	--

4.4 Sport

Száma	Tárgya

<u>7/2011./III.31./</u>	A sportról
---	------------

5. Településrendezés
5.1 Szabályozási tervek, helyi építési szabályzatok

Száma	Tárgya

<u>12/1996./X.30./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete a 027/98 hrsz-ú külterület belterületbe vonásáról
--	--

<u>5/2000./III.8./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete a 016/28 hrsz-ú külterület belterületbe vonásáról
--	--

<u>7/2001./IV.10./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete a 0377/35, 0377/31, 0377/36 hrsz-ú külterület belterületbe vonásáról
--	---

<u>9/2001./V.30./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete egyedi építési telekméret kialakításáról
<u>15/2002./VIII.30./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete az egyedi építési telekméret kialakításáról szóló 12/2001./VIII.30./sz. ÖK. rendelet hatályon kívül helyezéséről
<u>1/2004./I.30./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete Helyi Építési Szabályzat módosításáról szóló 13/2003./XII.1./ sz. ÖK. rendelet hatályon kívül helyezéséről
<u>7/2004./V.28./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete a 024/48. és 029/49. hrsz-ú területek belterületbe vonásáról
<u>16/2004./XII.2./</u>	Ócsa Város Önkormányzatának rendelete Ócsa város helyi építési szabályzatáról
<u>3/2005./I.30./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete a 0119/6 hrsz-ú ingatlan belterületbe vonásáról
<u>6/2005./IV.1./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete Egyes külterületi földrészletek belterületbe vonásáról
<u>11/2005./VI.3./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete a 0192/2 hrsz-ú ingatlan belterületbe vonásáról
<u>10/2013./VI.27./</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati rendelete a helyi településrendezési előírások tartalmáról szóló előzetes tájékoztatás és a tervekkel kapcsolatos szakmai konzultáció szabályairól.
<u>7/2014. /III.27./</u>	Ócsa Város Önkormányzata Képviselő-testületének önkormányzati rendelete a partnerségi egyeztetés szabályairól
<u>10/2016./VI.30./</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati rendelete A közterületek elnevezésének, valamint az elnevezésük megváltoztatásának és a házszámok megállapításának egyes szabályairól.
6. Környezetvédelem	

6.1 Közterületek, ingatlanok rendje

Száma	Tárgya
-------	--------

8/1999./III.31./	ÓCSA VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK önkormányzati rendelete a tulajdonában lévő közterületek használatáról és a közterületek rendjéről
----------------------------------	--

40/2008./XI.28./	Ócsa Város Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete Avar és kerti, valamint háztartási hulladék égetésére, valamint a tűzgyújtásra vonatkozó szabályokról
----------------------------------	---

15/2010./X.29./	A közterület-felügyelet működéséről és működésének egyes kérdéseiről
---------------------------------	--

27/2012./XII.20./	Ócsa Város Önkormányzat önkormányzati rendelete A tiltott, kirívóan közösségellenes magatartások szabályozásáról szóló 15/2012./IV.27./ önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezéséről
-----------------------------------	--

4/2013./III.28./	Ócsa Város Önkormányzat önkormányzati rendelete A közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről.
----------------------------------	--

8.3 Hulladékkezelés (folyékony, szilárd)
--

Száma	Tárgya
-------	--------

15/2005./VI.30./ • kiegészítő	Ócsa Város Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete a Helyi Hulladékgazdálkodási Tervről
--	--

9. Szervezet és működés (képviselő-testület és szervei)

Száma	Tárgya
-------	--------

8/2011./III.31./	ÓCSA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE ÖK. rendelete Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról
----------------------------------	--

17/2012. /VIII.30./	Ócsa Város Önkormányzat önkormányzati rendelete az önkormányzati rendeletek előkészítésében való társadalmi részvétel szabályairól
-------------------------------------	--

<u>15/2014./XI.14./</u>	ÓCSA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLET rendelete Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról
10. Gazdálkodás	
10.1 Költségvetési gazdálkodás	
Száma	Tárgya
<u>21/2003./XI.23./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete az átmeneti gazdálkodás szabályairól
<u>3/2007./III.2./</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete 2007. évi költségvetésről
<u>1/2008./I.31./</u> <ul style="list-style-type: none"> • <u>kiegészítő</u> • <u>kiegészítő 2</u> 	Ócsa Város Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete 2008. évi költségvetésről
<u>7/2008./V.05./</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselőtestületének, rendelete a 2007. évi zárszámadásról
<u>3/2009./II.27./</u> <ul style="list-style-type: none"> • <u>kiegészítő</u> 	Ócsa Város 2009. évi költségvetéséről
<u>9/2009./IV.29./</u> <ul style="list-style-type: none"> • <u>kiegészítő</u> 	2008. évi költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadásról
<u>10/2009./IV.29./</u>	a költségvetési és zárszámadási rendelet tartalmának meghatározásáról
<u>2/2010./II.26./</u> <ul style="list-style-type: none"> • <u>kiegészítő</u> • <u>kiegészítő2</u> • <u>kiegészítő 3</u> 	Ócsa Város Önkormányzat 2010. évi költségvetéséről
<u>7/2010./IV.30./</u> <ul style="list-style-type: none"> • <u>kiegészítő</u> 	2009. évi költségvetési zárszámadásról

<u>5/2011./II.17./</u>	Ócsa Város Önkormányzatának 2011. évi költségvetéséről
<u>10/2011 (IV.29.)</u> • <u>kiegészítő</u>	Ócsa Város Önkormányzat 2010. évi zárszámadásáról
<u>5/2012. /II.15./</u> • <u>kiegészítő</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének ÖK rendelete Ócsa Város Önkormányzatának 2012. évi költségvetéséről
<u>12/2012./IV.27./</u> • <u>kiegészítő</u>	Ócsa Város Önkormányzat 2011. évi zárszámadásáról
<u>2/2013. /II. 15./</u> • <u>kiegészítő</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének ÖK rendelete Ócsa Város Önkormányzatának 2013. évi költségvetéséről
<u>7/2013./V.2./</u> • <u>kiegészítő</u>	ÓCSA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐTESTÜLETÉNEK rendelete az Ócsa Város Önkormányzat 2012. évi költségvetési végrehajtásáról.
<u>1/2014./II.06./</u> • <u>kiegészítő</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének rendelete Ócsa Város Önkormányzatának 2014. évi költségvetéséről.
<u>9/2014. (V.05.)</u> • <u>kiegészítő</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete az Ócsa Város Önkormányzat 2013. évi költségvetési végrehajtásáról.
<u>8/2015./V.4./</u> • <u>kiegészítő</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2015.(V. 4.) önkormányzati rendelete Ócsa Város Önkormányzat 2014. évi gazdálkodásának zárszámadásáról.
<u>3/2016./II.15./</u> • <u>kiegészítő</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati rendelete Ócsa Város Önkormányzatának 2016. évi költségvetéséről.
<u>8/2016./V.26./</u> • <u>kiegészítő</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati rendelete Ócsa Város Önkormányzat 2015. évi gazdálkodásának zárszámadásáról.
10.2 Vagyongazdálkodás	
Száma	Tárgya

<u>9/1994./VI.22./</u>	Ócsa Város Önkormányzatának rendelete az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletéről.
<u>10/2012./III.29./</u>	Ócsa Város Önkormányzata Képviselő-testületének önkormányzati rendelete az Önkormányzat vagyonáról, a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról
11. Egyéb	
Száma	Tárgya
<u>10/1995./XII.6./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete az adóigazgatási feladatokat ellátók anyagi érdekeltség rendszeréről
<u>3/2000./III.8./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete az önkormányzati rendeletek felülvizsgálatáról
<u>14/2001./XI.30./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete a köztisztviselők szociális, jóléti, kulturális, egészségügyi juttatásairól, valamint a szociális és kegyeleti támogatásairól
<u>5/2002./III.1./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete az ócsai közalkalmazottak egyes juttatásairól
<u>6/2004./V.28./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete egyes önkormányzati rendeletek hatályon kívül helyezéséről
<u>9/2004./VIII.27./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete az egyes önkormányzati rendeletek módosításáról
<u>12/2005./VI.3./</u>	Ócsa Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete egyes önkormányzati rendeletek módosításáról
<u>2/2007./III.2./</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete a Polgármesteri Hivatalban foglalkoztatott köztisztviselőket megillető illetménykiegészítés megállapításáról

<u>14/2011.(VI.29.)</u>	24/2010.(XII.24.) sz. rendelete a helyi kisebbségi önkormányzatról szóló rendelet hatályon kívül helyezéséről
<u>6/2012. /III.2./</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének rendelete a házasságkötések és a bejegyzett élettársi kapcsolatok egyes szabályairól és szolgáltatási díjairól.
<u>15/2015./X.2./</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati rendelete az Ócsai Polgármesteri Hivatalban foglalkoztatott köztisztviselők 2016. évi illetménykiegészítéséről.
<u>6/2016./III.30./</u>	Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati rendelete a temetőkről és a temetkezés rendjéről.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- a) Ócsa város Környezetvédelmi Programja;
- b) Ócsa Integrált Városfejlesztési Stratégia;
- c) Ócsa - Helyi Fenntartható Fejlődés Stratégiája;
- d) Településfejlesztési Koncepció;
- e) Gazdasági Program;
- f) Költségvetési rendelet;

Az új beruházások és fejlesztések során az Önkormányzat törekszik az Új Széchenyi Terv, valamint a VEKOP (a 2014-2020-ra vonatkozó Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program) által felkínált források bevonására, ezzel is elősegítve a település vonzókéességét. Ezek alapjául a jegyző által elkészített költségvetési koncepció szolgál.

A Gazdasági Programban megfogalmazott célok elsődlegesen a település fejlesztését szolgálják. A fejlődést szolgáló célok között elsőként szerepel az óvodai épületek renoválása, ami mellett fontos szerepet kapott a folyamatos fenntartási, karbantartási feladatok ellátása is. A közlekedés terén fontos feladat a vasúti átjárókban a biztonságos átkelés megoldása, valamint az átjárókhoz vezető járdák megépítése. A közbiztonság terén továbbra is támogatott a Városi Polgárőrség működése, valamint az önkéntes tűzoltóság létrehozása, valamint a térfigyelő kamerarendszer bővítése. A Programban fontos feladatként szerepel a törvény által előírt szociális juttatások biztosítása a rászorultaknak, ugyanakkor törekedni kell arra, hogy jogosulatlanul ne lehessen ezekhez a támogatásokhoz hozzájutni. A Program kiemelten kezeli a rászoruló, különösen a veszélyeztetett kiskorú és az időskorú lakosság szociális problémáit, valamint előírja a közcélú foglalkoztatás további biztosítását.

Ócsa Város Önkormányzata a szociális ellátások feltételeit helyi rendeletben szabályozza. A Szociális törvény rendelkezései alapján nyújtott ellátások kiegészítéseként a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást is biztosít. Az Önkormányzat ezáltal gondoskodik - többek között – a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz szükséges ellátásról, a gyermek családba való visszakerüléséhez kapcsolódó kiadásokról, az önhibáján kívül a nyugdíjkifizetés késedelme (kérelem elbírálása) miatti pénzbeli települési támogatások biztosításáról a rászorulóknak, valamint a rendszeres szociális étkeztetés biztosításáról is. Mindezek mellett az Önkormányzat lehetőséget teremt a „Bursa Hungarica” ösztöndíj pályázat keretében a rászoruló gimnazista és főiskolai tanulók tanulmányaik folytatásának támogatására. Kiemelten kezeli a település önkormányzat a veszélyeztetett kiskorú és időskorú lakosság szociális problémáit. Továbbá az önkormányzat a „Kertváros Gyáli Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás” keretében családsegítő, gyermekjóléti és házi segítségnyújtás szolgálatot biztosít.

Ócsa Város Önkormányzata az óvodai nevelés területén törekszik a színvonalas ellátásra, melynek elérése érdekében a szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítását a 2014-2019. időszakra vonatkozó Gazdasági Programjában is célként nevesítette. Az óvodai ellátás fenti céloknak történő megfeleltetése érdekében az Önkormányzat továbbra is segíti az óvodai pályázati tevékenységét, a nyertes pályázatok megvalósulását, valamint szorgalmazza az intézmények közötti szakmai kapcsolat fenntartását, bővítését. A jóváhagyott óvodai Nevelési Program végrehajtása folyamatos feladatot jelent.

Az Önkormányzat rendelkezik településszerkezeti- és településfejlesztési koncepcióval, valamint hatályos helyi építési szabályzattal, aminek melléklete a szabályozási terv. A településfejlesztési koncepció idén került jóváhagyásra. Az ehhez igazodó településszerkezeti terv, a helyi építési szabályzat és szabályozási terv 2016-ban kerül frissítésre. A módosítások helyi esélyegyenlőséget szolgáló egyik kiemelő eleme, hogy Alsópakony településrészben olyan területen, ahol egy terület valós használata lakóterületként valósult meg, a terv ennek megfelelően került módosításra. További, a helyben-maradást elősegítő intézkedés, hogy abban az esetben, ha a gazdasági területhez kapcsolódik lakóterület, kötelező védősávok kerültek kijelölésre a gazdasági terület rovására. Szegregáció a település területén nincs, így azt a településszerkezeti terv sem taglalja. Magasabb rangú jogszabályok, úgymint az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet foglalkozik esélyegyenlőséget biztosító kérdésekkel, a védendő funkciókkal, az egyes övezeti besorolásokon belül alkalmazható előírások meghatározásával, melyek a helyi építési szabályzat felülvizsgálata során figyelembevételre kerültek.

A tervkészítés időszakában folyamatban van a Településszerkezeti terv módosítása. A Településszerkezeti terv része a Településrendezési Tervnek, ami a folyamatban lévő módosításnak köszönhetően egységes lesz.

Az Önkormányzat 124/2015. (VI. 24.) sz. ÖK határozatával elfogadta Ócsa Településfejlesztési koncepcióját. 2014. év őszén elkészült a településfejlesztési koncepció és a településrendezési eszközök ún. „Megalapozó vizsgálat” c. munkarésze. A helyzetfeltárás, -elemzés, -értékelés mellett a demográfia, a gazdaság, az épített környezet, a táj- és környezetvédelem, az infrastruktúra, a közlekedés stb. szakterületek elemzése is megtörtént, majd bizottsági tárgyalást követően a fejlesztési irányokat a képviselő-testület az új településfejlesztési koncepció kidolgozásának alapjául elfogadta. Az új Helyi Építési Szabályzat elfogadására várhatóan 2016-ban sor kerül. A fentiekén túl az Önkormányzat a 10/2013. (VI. 27.) számon rendeletet alkotott a helyi településrendezési előírások tartalmáról szóló előzetes tájékoztatás és a tervekkel kapcsolatos szakmai konzultáció szabályairól, valamint 7/2004. (III. 27.) sz. rendeletével szabályozza a partnerségi egyeztetés szabályait.

A koncepcióban foglalt tudatos, helyben maradást ösztönző beavatkozások megvalósulása esetén javulhat a fiatal korosztályok aránya, és ha tartósan növekvő pályára áll az elveszületések száma, akkor a még kedvezőtlen migrációs folyamatok negatív hatásai ellenére is egy kisméretű, de kiegyensúlyozott és

fenntartható népességnövekedés következhet be a településen. A koncepcióban foglalt intézkedések között alapvető feladatként kerül megfogalmazásra a gazdaság helyi szereplőinek megerősítése, a vállalkozási szférán belül a modern iparágak betelepülése, a bio- és ökogazdálkodás feltételeinek javítása, az oktatási-képzési infrastruktúra bővítése, fejlesztése, a lakosság helyi kötődésének erősítése, különösen a fiatal, gyermekes családok helyben tartásának ösztönzése.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Ócsa Város Önkormányzata nem vesz részt térségi, társulási programokban.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP-ben adatforrásként az intézményi beszámolók, önkormányzati adatszolgáltatási kötelezettség révén rendelkezésre álló adatok, OSAP, KSH illetve TEIR rendszer adatai szolgáltak. A célcsoportokra vonatkozóan általánosságban elmondható, hogy a helyzetelemzéshez szükséges adatforrások csak részlegesen, illetve egyes célcsoportok esetében egyáltalán nem állnak rendelkezésre. Valamennyi, intézményi együttműködés során beszerezhető információhoz/adathoz hozzájutottunk, az ezeken felül jelentkező hiányokat a HEP egyes fejezeteiben fejtjük ki részletesebben, a helyzetelemzés releváns pontjaihoz kapcsolódóan.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre szembetűnőbb probléma a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelenségévé is vált az évek során. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és összeadódva súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. 2011. évi felmérések szerint hazánkban 1,2 millió felett van a mély szegénységben élők száma.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakóközösségek (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

Habár a politikusok, döntéshozók folyamatos jelleggel a mélyszegénység felszámolásán munkálkodnak, napjainkban a gyerekeket is egyre inkább sújtja, egyre többen tartoznak a mélyszegények közé. Szegénységnek nincs olyan definíciója, mely mindenki számára, egységesen elfogadható. Fontos azonban elkülönítenünk az abszolút és a relatív szegénységet.

Az abszolút szegénység kifejezését akkor használjuk, amikor egy család a létminimum alatt él (KSH-adatok alapján ez az „egy felnőtt” háztartásokban átlagosan 88.000 Ft volt az elmúlt években). Relatív szegénységről abban az esetben beszélhetünk, ha a társadalomban élő családokat, mint egységeket sorba rendezzük és megállapítjuk, hogy az alsó 10 vagy 20%-ba tartozó családok pl., a társadalom átlagkeresetéhez, átlagos legmagasabb iskolai végzettségéhez képest stb. relatíve szegények, vagyis nem ütik meg az országos átlagot.

Függetlenül attól, hogy melyik szegénység definíciót használjuk, általános tendenciaként érzékeljük, hogy egyre több járás, ill. település tartozik a „szegény”, „leszakadott”, „hátrányos helyzetű” stb. kategóriák valamelyikébe.

Ezen térségek leginkább az ország észak-keleti részében találhatók, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a Sajó és a Bodroghöz közöti területen, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Másik fontos térség a Dél-Dunántúl bizonyos részei, valamint Hajdú-Bihar megye egyes részei.

Az ezeken a területeken lakók társadalmilag és gazdaságilag elszigetelve élnek. A mélyszegénységből való kitörésük nagyon nehéz, bizonyos esetekben már-már lehetetlen. Azoknak a településeknek a száma és aránya, ahol a mélyszegénységben élő családok a helyi társadalom többségi csoportját alkotják, megháromszorozódott az elmúlt évtizedben.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

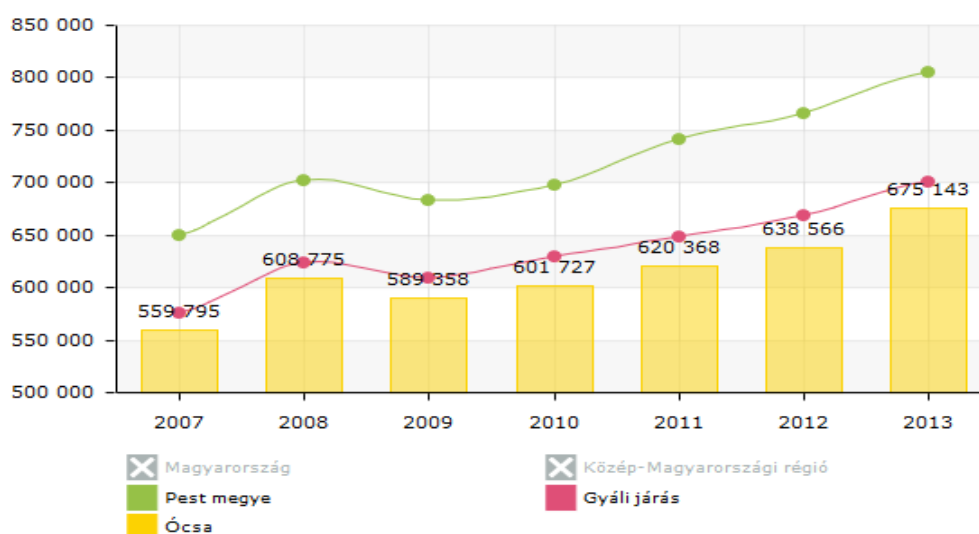
Összességében – ahogyan az a lenti adattáblából is látható – 2007 és 2013 között kb. 20%-kal növekedett a személyi jövedelemadó-köteles jövedelem adóval csökkentett értéke, egy lakosra nézve, Ócsán. A 2013-as 675.143 Ft jóval elmarad a Pest megyei átlagtól, azonban nagyjából megegyezik a Gyáli kistérségben mért átlaggal. Ezt a mutatót nagyban befolyásolja a település lakosságán belül a munkanélküliek aránya, valamint azon lakosok átlagos jövedelme, akik állandó munkahellyel rendelkeznek.

3.1. számú adattábla – Jövedelmi viszonyok

Jövedelem jövedelemadóval csökkentett értéke egy lakosra vetítve	
év	jövedelem (forint)
2007	559 795
2008	608 775
2009	589 358
2010	601 727
2011	620 368
2012	638 566
2013	675 143

A személyi jövedelemadóköteles jövedelem adóval csökkentett értéke egy lakosra vetítve.

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya¹

Habár a többségi társadalomtól – bármilyen szempontból – eltérők ütköznek a legnagyobb nehézségekbe a munkakeresés során, sajnos nem megkerülhető a “többség” ilyen szempontú vizsgálata sem. Alább áttekintjük, hogy korcsoporti, ill. nemi megoszlásban hogyan ábrázolhatóak a legpontosabban az ócsai foglalkoztatottsági viszonyok.

Először fontos tisztázni egy alapfogalmat. Regisztrált munkanélküli az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban nem részesül, és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az illetékes kirendeltséggel együttműködik, és akit az illetékes kirendeltség álláskeresőként nyilvántart.

A 15-64 éves korosztályban – ahol összességében kevesebb nő tagja a lakónépességnek, mint férfi – arányaiban több olyan nőt találunk, aki 2010-2014 között nyilvántartott álláskeresőnek számított. Férfiak és nők együttléve ebben a korosztályban, nyilvántartott álláskeresőként a lakónépesség 5-7%-át teszik ki, a nők aránya ennél minden évben magasabb ezen a csoporton belül. Fontos itt megjegyezni, hogy természetesen a szülést követő időszakban a nők számára nyújtott támogatásoknak fontos szerepe lehet ennek az arálynak a torzításában, ettől függetlenül ezt az észlelt jelenséget nem szabad figyelmen kívül hagyni.

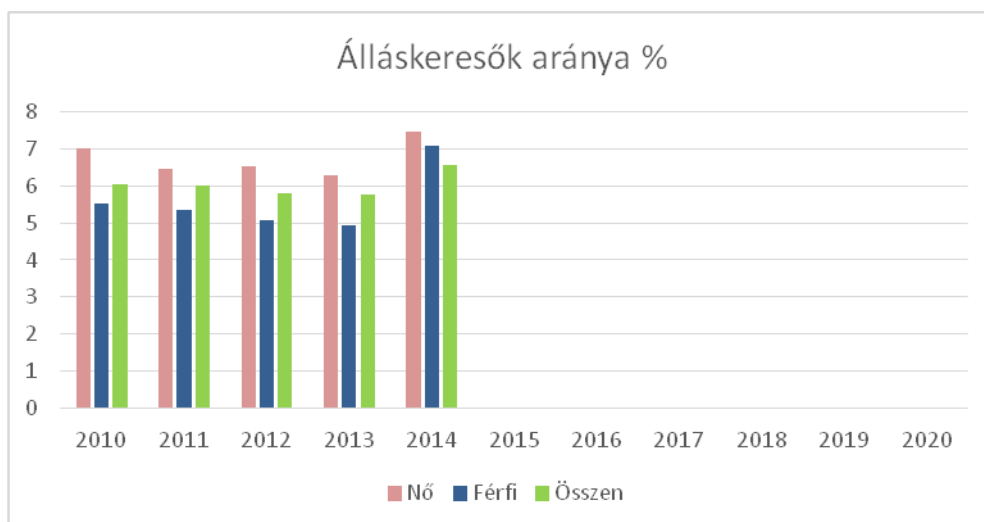
Fontos továbbá kiemelni, hogy még a fent említett mértékben a nők mindig is nagyobb arányban képviseltették magukat a regisztrált álláskeresők között Ócsán, addig a férfiak körében 2013 és 2014 között drasztikusan megemelkedett a munkanélküliek számaránya (4,93%-ról 7,06%-ra).

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	3220	3371	6591	102	3,2%	119	3,5%	221	3,4%
2009	3226	2807	6033	183	5,7%	197	7,0%	380	6,3%
2010	3257	3266	6523	241	7,4%	180	5,5%	421	6,5%
2011	3316	3503	6819	222	6,7%	188	5,4%	410	6,0%
2012	3335	3524	6859	218	6,5%	179	5,1%	397	5,8%
2013	3361	3526	6887	211	6,3%	174	4,9%	385	5,6%
2014	3445	3636	7081	257	7,5%	257	7,1%	514	7,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Amennyiben korcsoporti szinten szeretnénk megvizsgálni a megosztást, azt látjuk, hogy 2010 és 2014 között valamennyi korcsoportban nőtt a nyilvántartott álláskeresők száma, kivéve az 51-55 éveseket, ahol 17,6 %-ról, 8,8%-ra csökkent a korcsoporton belüli arányuk. Nem meglepő módon a regisztrált munkanélküliek száma és aránya a 20 évesnél fiatalabb korcsoportban a legalacsonyabb, a 41-45 évesek körében pedig a legmagasabb (itt azonban az elmúlt években stagnálást figyelhetünk meg). Magyarázható ez azzal, hogy a 20 évesnél fiatalabbak nagy része még folytat valamilyen felnőtt- vagy közoktatási tevékenységet, addig a 41-45 éves középkorúak már a pályaelhagyás vagy –módosítás időszakában, közeledve az 50 évhez nehezebben találnak megfelelő állást, sokuk pedig a családot és gyereknevelést választja a munkaerő-piacra való visszatérés helyett.

Ahogyan az elmúlt években emelkedett a nyugdíjkorhatár (2012-t követően születési évenként fél évvel), úgy növekedett évről évre a 61 év feletti, regisztrált álláskeresők aránya Ócsán is, majdnem ötszörösére.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	221	380	380	400	385	375	499
20 éves és fiatalabb	fő	10	7	2	0	4	4	1
	%	4,5%	1,8%	0,5%	0,0%	1,0%	1,1%	0,2%
21-25 év	fő	16	35	35	32	43	44	64
	%	7,2%	9,2%	9,2%	8,0%	11,2%	11,7%	12,8%
26-30 év	fő	23	38	50	34	39	39	60
	%	10,4%	10,0%	13,2%	8,5%	10,1%	10,4%	12,0%

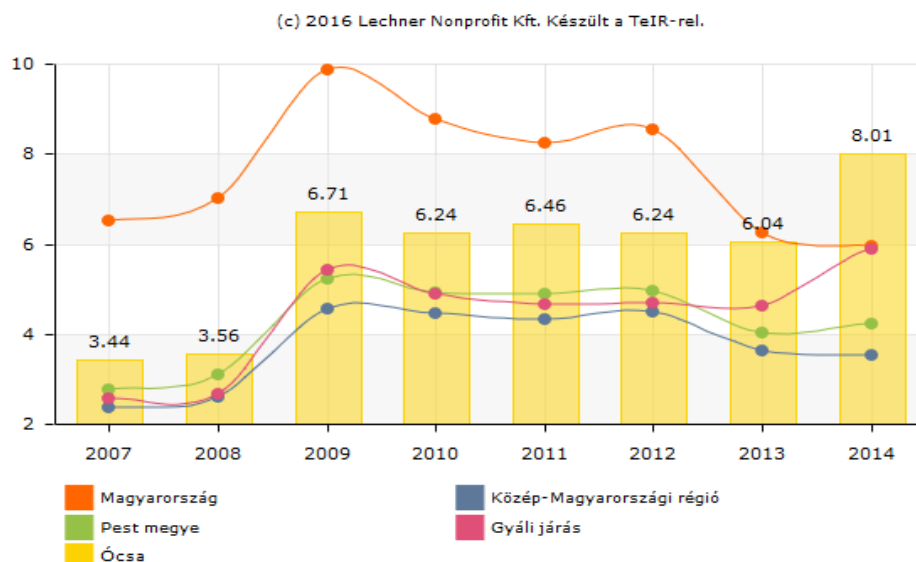
31-35 év	fő	32	56	45	44	43	41	47
	%	14,5%	14,7%	11,8%	11,0%	11,2%	10,9%	9,4%
36-40 év	fő	28	49	48	59	39	54	64
	%	12,7%	12,9%	12,6%	14,8%	10,1%	14,4%	12,8%
41-45 év	fő	25	62	61	65	63	56	79
	%	11,3%	16,3%	16,1%	16,3%	16,4%	14,9%	15,8%
46-50 év	fő	29	44	38	52	43	40	60
	%	13,1%	11,6%	10,0%	13,0%	11,2%	10,7%	12,0%
51-55 év	fő	39	54	57	58	46	33	44
	%	17,6%	14,2%	15,0%	14,5%	11,9%	8,8%	8,8%
56-60 év	fő	19	34	41	54	61	51	61
	%	8,6%	8,9%	10,8%	13,5%	15,8%	13,6%	12,2%
61 év felett	fő	0	1	3	2	4	13	19
	%	0,0%	0,3%	0,8%	0,5%	1,0%	3,5%	3,8%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi
Hivatal

A településen mért munkanélküliségi ráta – vagyis a 100 15-59 évesre jutó regisztrált munkanélküliek száma %-ban mérve – Ócsán egészen 2013-ig alatta maradt a magyar átlagnak, 2014-ben már azonban felülmúlta azt, 33%-kal. Mivel 2015-2016-ról még nem áll rendelkezésünkre ilyen jellegű adat, csupán találgathatunk, hogy ez a tendencia folytatódik-e a következő években. A folyamatok ilyen irányú alakulására nyilvánvaló hatással van a népességszám folyamatos növekedése Ócsán, valamint ezzel összevetve a regisztrált álláskeresők számának növekedése, ami azonban nem egyezik meg az országos folyamatokkal. A Közép-Magyarországi régión, Pest megyén, ill. a Gyáli járáson belül mért értékeknél 2007 és 2014 között folyamatosan magasabb volt a munkanélküliségi ráta Ócsán. Magyarázható ez többek között a környező településeken elérhető nagyobb számú munkalehetőségnek is, ami munkavégzés céljából, ill. idejére elszívja Ócsáról a lakónépesség bizonyos részét.

Munkanélküliségi ráta (%)

Regisztrált munkanélküliek száma száz 15-59 éves állandó lakosra.

Tartósan munkanélkülinek számít az a személy, aki több mint 180 napja regisztrált álláskereső. Ócsa esetében azt látjuk, hogy a regisztrált munkanélküliek közel fele volt tartósan munkanélküli 2010 és 2014 között, azonban ez az arány évről évre csökken, vagyis az álláskeresők egyre kevesebb ideig maradnak munka nélkül, egyre gyorsabban sikerül megtalálniuk a munkaerőpiacra visszavezető utat. Összehasonlítva a térségi adatokkal, megállapíthatjuk, hogy 2009-2011 között arányuk meghaladta a magyar átlagot, a többi – jelen helyzetelemzésben vizsgált – évben azonban alatta maradt. Az Ócsán kirajzolódó tendencia évről-évre megegyezik a Gyáli járásban tapasztalhatóval, azonban mindvégig valamennyivel felette marad a tartósan munkanélküliek aránya (kivéve a 2013-as évet). Fontos kiemelni, hogy a közfoglalkoztatási program átalakítását követően ismét csökkenésnek indult a 180 napnál régebb óta regisztrált álláskeresők száma, vagyis a közfoglalkoztatási rendszer megfelelő megoldást jelentett a településen a munkanélküliek számának, ill. a regisztrált munkanélküliként eltöltött idő csökkenésére.

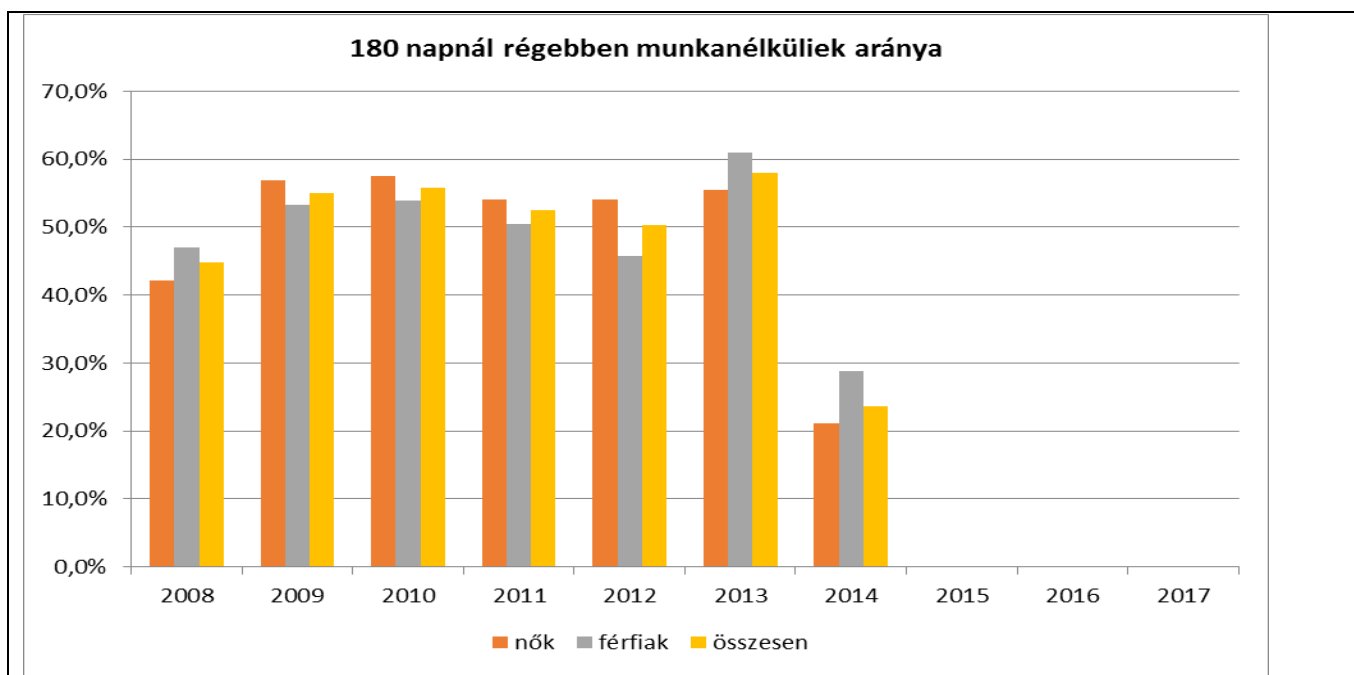
Az eleve mennyiségileg több regisztrált állás kereső nőnek nagyobb hányada tekinthető tartósan munkanélkülinek, mint a férfiak esetében, e nők teszik ki a regisztrált munkanélküliek 50-60%-át minden évben. A férfiak esetében ebből a szempontból a 2013-as év hozott kiugróan magas értéket, a nőknél viszont két – nem egymást követő – évben is tapasztaljuk ezt: 2012-ben és 2014-ben.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli	180 napnál régebben regisztrált munkanélküli
----	---	--

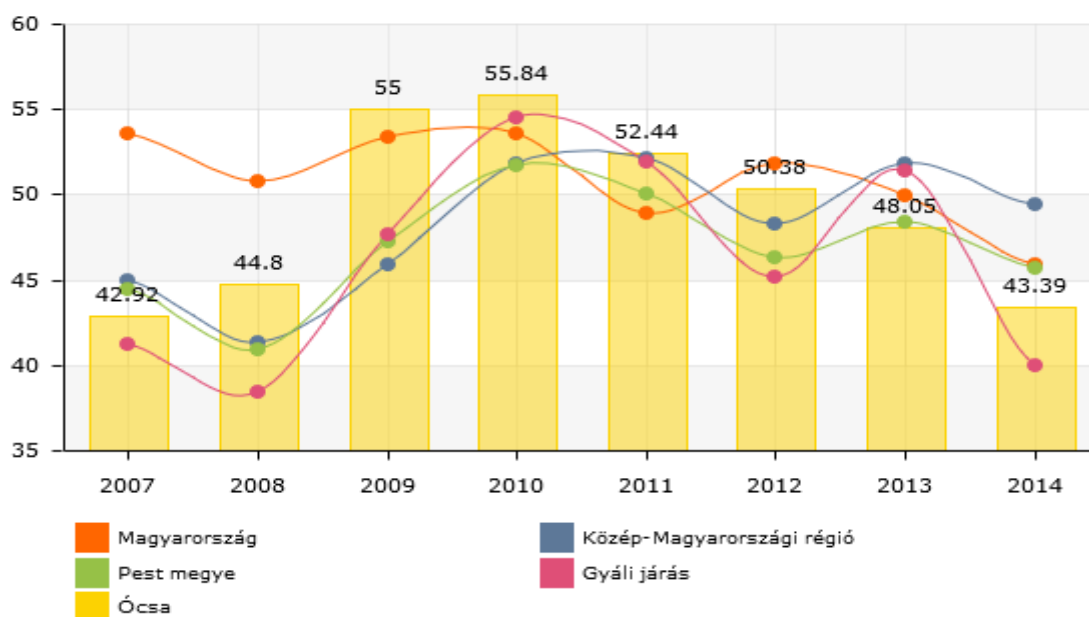
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	102	119	221	43	56	99	42,2%	47,1%	44,8%
2009	183	197	380	104	105	209	56,8%	53,3%	55,0%
2010	214	180	394	123	97	220	57,5%	53,9%	55,8%
2011	222	188	410	120	95	215	54,1%	50,5%	52,4%
2012	218	179	397	118	82	200	54,1%	45,8%	50,4%
2013	211	174	385	117	106	223	55,5%	60,9%	57,9%
2014	527	257	784	111	74	185	21,1%	28,8%	23,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya (%)

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat által meghatározott definíció szerint pályakezdő állás keresők: az állás keresők közül azok a 25. életévüket – felsőfokú végzettséggel rendelkezők esetén 30. életévüket – be nem töltött fiatalok, akik tanulmányaik befejezését követően munkanélküli ellátásra nem szereztek jogosultságot. Arányukat a munkanélkülieken belül külön érdemes megvizsgálnunk.

Azt látjuk, hogy még 2010-ben a 18-29 éves ócsai lakónépesség 1,22%-a volt pályakezdő állás kereső, addig 2014-ben ez az arány már 3,78%, ami több mint 300%-os emelkedést jelent 4 év alatt. Aggasztóan kiugró emelkedést látunk a 18-29 éves pályakezdő állás kereső nők arányainak növekedésében, ez a növekedés esetükben több mint 410%-os. Még 2011-2012-ben kevesebb nő tartozott ebbe a csoportba, mint férfi, 2013-ban és 2014-ben már kétszerese volt a nők aránya. Ez együtt jár azzal, hogy a felsőoktatásban egyre több nő szerez felsőfokú végzettséget (főleg a humán területeken), így természetesen a diploma megszerzése után állást keresők körében is magasabb az arányuk. Nem elhanyagolható szempont Ócsa népességének növekedése ebből az aspektusból sem.

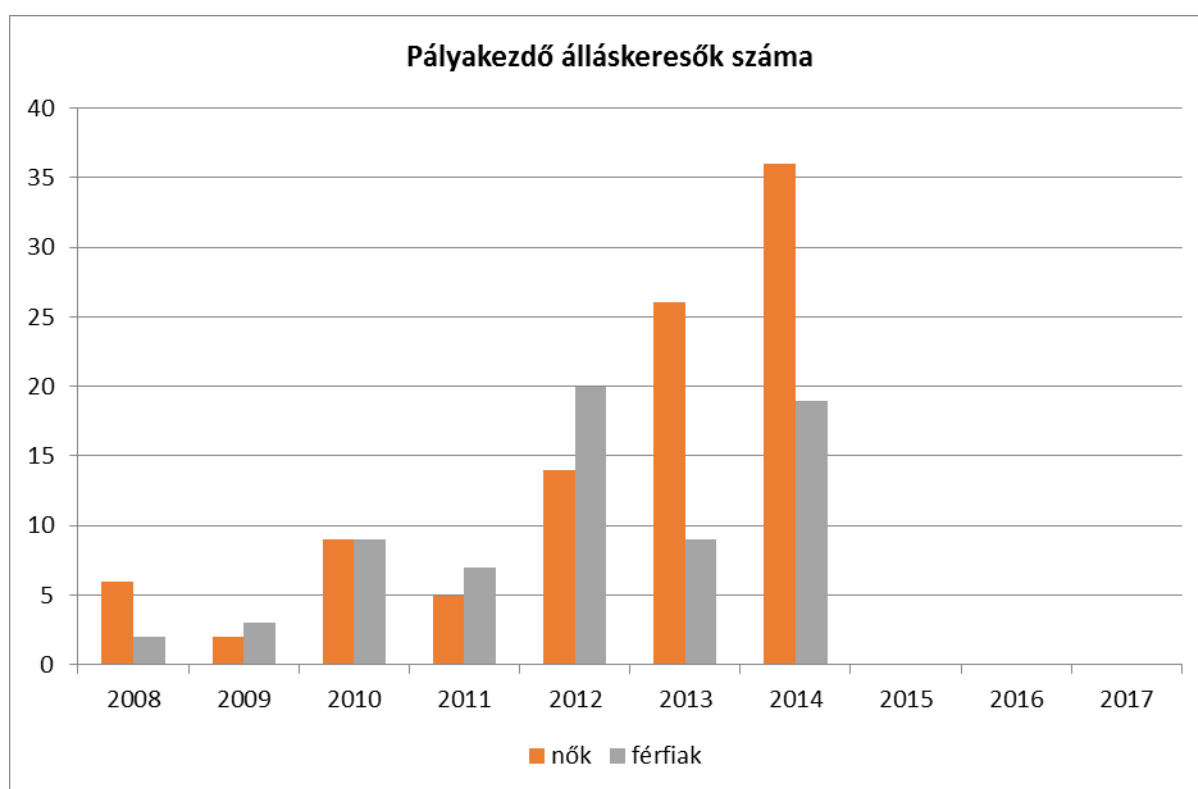
Fontos, hogy külön figyelmet tudjunk fordítani a női munkanélküliség csökkentésére, megfelelő eszközök alkalmazásával erősítsük meg munkaerő-piaci helyzetüket. Ezen felül nélkülözhetetlen, hogy hangsúlyt fektessünk a fiatalok Ócsán tartására azáltal is, hogy lehetővé tesszük, hogy a végzettségük megszerzése után munkát találhassanak és személyesen is hozzájárulhassanak saját, valamint a település élet színvonalának növeléséhez, javításához.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%

2008	710	751	1461	6	0,8%	2	0,3%	8	0,5%
2009	708	742	1450	2	0,3%	3	0,4%	5	0,3%
2010	713	751	1464	9	1,3%	9	1,2%	18	1,2%
2011	700	747	1447	5	0,7%	7	0,9%	12	0,8%
2012	707	738	1445	14	2,0%	20	2,7%	34	2,4%
2013	729	738	1467	26	3,6%	9	1,2%	35	2,4%
2014	716	736	1452	36	5,0%	19	2,6%	55	3,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek² foglalkoztatottsága

Ahhoz, hogy az országos tendenciákkal és statisztikákkal összevetve Ócsa településén is javítani tudjunk a munkanélküliségi rátán, meg kell vizsgálnunk alaposabban, hogy kiket sújt leginkább ez a jelenség, a település lakosai közül.

² Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést (ISCED 3), ld. Ft. hátrányos helyzetű munkavállalói meghatározása

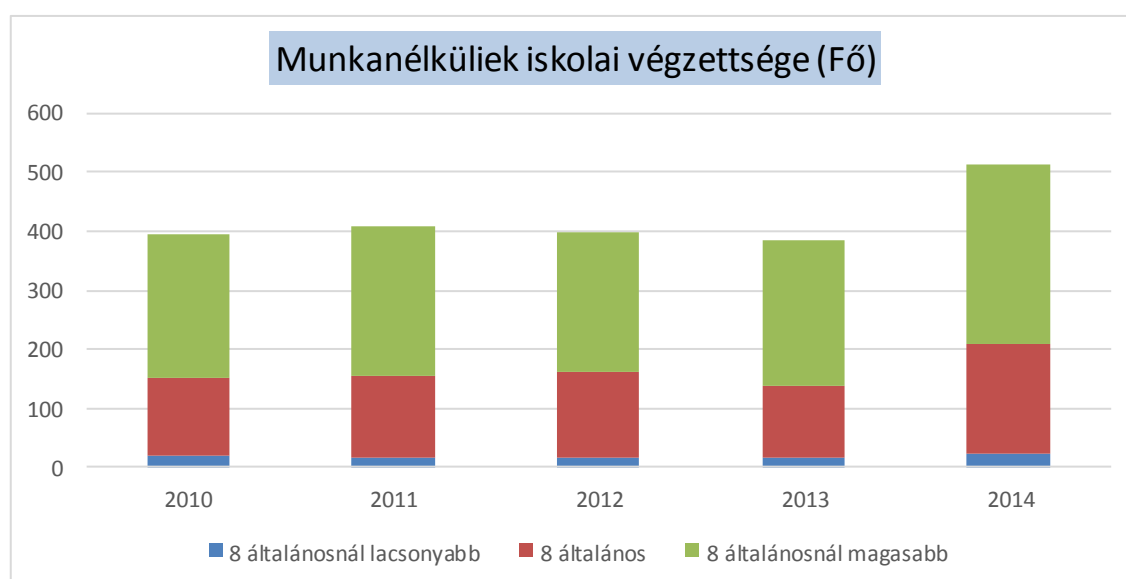
A lenti tábla egy lesújtó, ám korántsem meglepő eredményt mutat számunkra: a nyilvántartott álláskeresők átlagosan 60%-a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik (nem ritka körökben a felsőfokú végzettség sem). A vizsgált időszakban kb. átlagosan a 30%-uk rendelkezik 8 elvégzett általános iskolai osztállyal. 3-4% csupán azok aránya, akik úgy nem rendelkeznek munkahellyel, hogy egyébként kevesebb, mint 8 általános iskolai osztályt jártak ki és végeztek el. Nem megoldás tehát, ha Ócsán szemet hunyunk a munkanélküliség felett, mondván, az úgyis csak egy szűk kört érint, azokat, akiknek kiemelten alacsony az iskolai végzettségük. Ez egyáltalán nem így van.

Azzal kapcsolatban pedig csak jóslatokba bocsátkozhatunk, hogy az elkövetkező években tovább emelkedik-e a településen a nyilvántartott álláskeresők száma és ha igen, akkor iskolai végzettségét tekintve melyik alcsoportot sújtja majd leginkább.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	7127	3690	3437	6261	3152	3109	866	12,2%	538	14,6%	328	9,5%
2011	8122	4132	3990	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	7127	3690	3437	6261	3152	3109	866	12,2%	538	14,6%	328	9,5%
2010	7823	4014	3818	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	8122	4132	3990	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	7914	3027	3818	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	7958	4057	3901	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	8051	3962	4014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

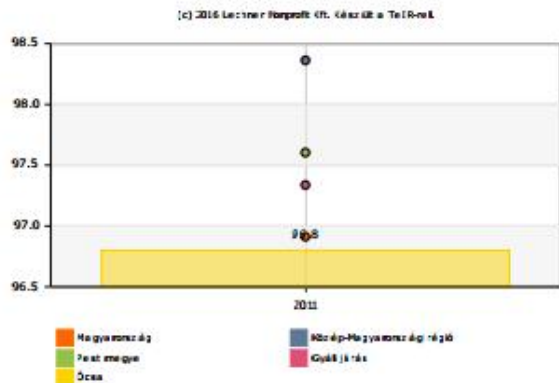
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

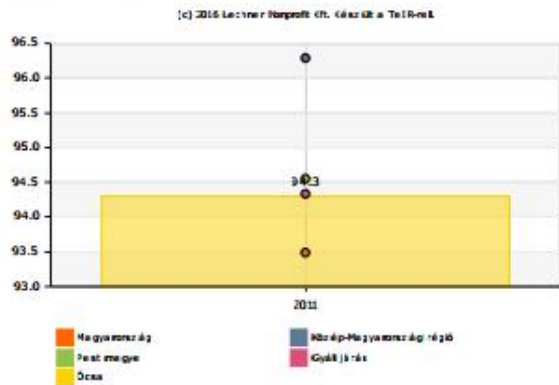
15-X éves férfi legalább általános iskola 8. évfolyama megfelelő korúak százalékában (%)

A népszámlálás adatai szerint a 15-x éves férfi népességből legalább az általános iskola 8. évfolyamát vagy azzal egyenértékű más iskolaosztályszámát, évfolyamát végezte el.

15-X éves nő legalább általános iskola 8. évfolyama megfelelő korúak százalékában (%)

A népszámlálás adatai szerint a 15-x éves női népességből legalább az általános iskola 8. évfolyamát vagy azzal egyenértékű más iskolaosztályszámát, évfolyamát végezte el.

A fenti 2 táblázatból megállapítható, hogy Ócsán, a vizsgált időszakban nincs adatunk arra vonatkozóan, hogy hány 15 éves vagy annál idősebb lakos nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel sem, ill. hogy hány olyan, 15 éves vagy annál idősebb lakos él a településen, aki rendelkezik legalább általános iskolai végzettséggel, éves bontás alapján.

2016. júliusi állapotok alapján azt látjuk, hogy a 15-x éves korú állandó lakosság férfi tagjainak közel 97%-a, a nőknek pedig közel 95%-a rendelkezik legalább általános iskolai végzettséggel. A férfiak esetében ez jóval alatta marad a többi területi átlagnak, a nők esetében viszont pozitívabb képet mutat, mint a magyarországi átlag. Ezt mindenképpen pozitívként könyveljük el.

A HEP által elemzett időszakban senki nem végezte el az általános iskolát felnőttképzés keretein belül.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TelR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Elmondható továbbá, hogy a vizsgált időszakban a településen senki nem vett részt felnőttoktatásban, középiskolai keretek között sem. Ennek oka sokrétű lehet, vizsgálni szükséges. A településen tapasztalható esélyegyenlőség szempontjából közel sem elhanyagolható kérdés, hogy lenne-e igény a felnőttoktatásra egyáltalán, azaz hozzáférnek-e a kellő mennyiségű információhoz a középfokú végzettséggel nem rendelkező lakosok, ill. amennyiben lenne részükről igény erre a képzési formára, találnának-e erre alkalmas intézményt a településen.

c) közfoglalkoztatás

Ahogy az a lenti táblából is jól látható, nagyon kevés adat áll rendelkezésünkre a településen folyó közmunkára vonatkozóan. Ezt az adathiányt mindenképpen pótolni szükséges annak érdekében, hogy tisztán láthassuk, mennyi oldja meg a helyi munkanélküliek helyzetét az állami közfoglalkoztatási rendszer, ill. a rendszerbe bekerülők között milyen arányban található meg a roma/cigány lakosság.

Azon kevés adat alapján, amihez viszont hozzáfértünk, azt állapíthatjuk meg, hogy 2013 és 2014 között ugrásszerűen növekedett a közfoglalkoztatásban résztvevők száma a településen, majdnem háromszorosára. Tekintettel arra, hogy ezekben az években a regisztrált munkanélküliek száma is növekedett, arra következtethetünk, hogy a közfoglalkoztatási rendszer felszívó ereje nőtt meg olyan mértékben, hogy támogatni tudta rövidtávon a regisztrált munkanélküliek munkaerőpiacra való visszavezetését.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	24	3%	n.a.	n.a.
2014	63	8%	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzat adatai

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.10-es táblából kiolvasható, hogy a településen működő vállalkozások, kiskereskedelmi üzletek, valamint vendéglátóhelyek száma évről évre csak kismértékű változást mutatott, nagyjából kiegyenlítettnak tekinthető. Kiemelendő azonban a településen regisztrált vállalkozások száma, mely 2013 és 2014 között majdnem 700-zal növekedett, alátámasztva Ócsa gazdasági vonzóerejének, ill. a beruházási kedv és igény növekedését.

Lényeges adathiány azonban, hogy nem rendelkezünk pontos információval az állami szektorban foglalkoztatottak számának alakulásáról, így nem vonhatunk le következtetést arra vonatkozóan sem, hogy a vállalati szektor, mint munkáltató az állami szektor rovására, vagy pedig azzal párhuzamosan fejlődik, erősödik. Hasonlóan nem megállapítható, hogy a befizetett iparűzési adó évenkénti alakulása hogyan viszonyul ezen adónem kivetett összegéhez, azt azonban látjuk, hogy az iparűzési adó 2011 és 2012-ben kiemelkedően alacsony volt a településen.

Nincs adatunk továbbá arról sem, hogy a településen működik-e és ha igen, hány foglalkoztatási program működik, ill. ebben hányan vesznek részt, megközelítőleg. Ezt az adathiányt pótolni szükséges, amennyiben nincsenek ilyen programok, elindítását indokolja a településen kimutatott munkanélküliség, ezért fontos, hogy akár az uniós támogatásoktól függetlenül is elinduljon a párbeszéd a település meghatározó intézményei körében, legyen szó humán erőforrás-fejlesztési, bér- és járuléktámogatási vagy pedig vállalkozóvá vagy önfoglalkoztatóvá válást elősegítő foglalkoztatási programokról.

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó	befizetett iparűzési adó	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevő száma
----	---	-------------------------------	------------------------	---	------------------------	--------------------------	--	---

2008	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2009	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	234 715 F	n.a	n.a
2010	2327	105	37	n.a	n.a	236 538 F	n.a	n.a
2011	2445	107	40	n.a	n.a	159 307 F	n.a	n.a
2012	2483	102	31	n.a	n.a	100 559 F	n.a	n.a
2013	2396	91	33	n.a	n.a	273 781 F	n.a	n.a
2014	3030	93	36	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbusszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	50 perc	20	50 perc	38	50 perc	nincs	nincs
Megye- székhely	50 perc	20	50 perc	38	50 perc	nincs	nincs
Főváros	50 perc	20	50 perc	38	50 perc	nincs	nincs

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

Azt láthatjuk továbbá, hogy a közlekedési feltételek nem szabnak különösebb gátat a munkavállalók számára, hiszen Budapest átlagosan 50 perc alatt megközelíthető (a forgalomtól függően) autóval, ill. autóbusszal, vonattal egyaránt. Ez a fajta választási szabadság lehetővé teszi a lakosok számára, hogy anyagi lehetőségeiket mérlegelve válasszák meg a számukra megfelelő közlekedési eszközt, eszközöket. Ócsa földrajzi fekvése ebből a szempontból kifejezetten pozitívnak tekinthető.

Egyetlen hiányosságot a kiépített kerékpárutak esetében tapasztalunk, ennek fejlesztése az elkövetkező évek egyik prioritása, amennyiben megfelelő forrásra teszünk szert.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Ami a fiatalok munkaerőpiaci jelenlétének erősítésére tett törekvéseket illeti, azt látjuk, hogy habár a településen nincs arról tudomásunk, hogy indultak volna a közelmúltban ilyen, foglalkoztatást megkönnyítő és ösztönző programok, a vonzásközpontokban (Budapest, Gyál, Dabas) van lehetőség az ezekben való részvételre, abban az esetben, ha a fiatalok hozzáférnek a szükséges információkhoz, értesülnek ezekről a lehetőségekről.

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	n.a	n.a
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	VEKOP 8.2.1 program- Ifjúsági Garancia program (IG)
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	n.a	n.a
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	G program keretében első szakképesítést nyújtó, illetve kiegészítő képzések, Budapest, Gyál és Dabas helyszíneken kerülnek megszervezésre

3.2.13. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő fiatalok száma

év	fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen		fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzáskörzetben		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008	n.a	n.a	12	14	n.a	n.a	6	7
2009	n.a	n.a	11	15	n.a	n.a	4	5
2010	n.a	n.a	9	14	n.a	n.a	3	5
2011	n.a	n.a	9	15	n.a	n.a	3	5
2012	n.a	n.a	11	14	n.a	n.a	4	5
2013	n.a	n.a	17	20	n.a	n.a	3	4
2014	n.a	n.a	14	16	n.a	n.a	4	6

Forrás: helyi adatgyűjtés

Ezen, fent említett programokon való részvétele Ócsa fiatal lakosságának kifejezetten alacsonynak mondható, pozitívum azonban, hogy jól láthatóan a fiatal nők nagyobb arányban képviseltetik magukat ezeken a programokon. Ez a női (főleg pályakezdőket érintő) munkanélküliség ismeretének függvényében tudatos és reális jelenség. Megállapításunk a foglalkoztatást elősegítő, ill. az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok esetében egyaránt igaz.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Mivel településünk együttműködése az illetékes Munkaügyi Központtal folyamatos és zökkenőmentes, lakosaink számára biztosítjuk a felnőttképzésben való részvételt, vonzásközpontjainkban (Budapest, Gyál, Dabas). A képzési palettán OKJ-s, valamint nyelvi képzések egyaránt szerepelnek. Szakértőinkkel együttműködve kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a munkaerő-piaci jelenlétük erősítése érdekében lakosaink hozzáférhessenek „soft”, készségfejlesztő tréningekhez is, valamint valamennyi, őket érintő munkaerő-piaci szolgáltatáshoz. Az álláskeresés és elhelyezkedés folyamatát képzett mentorok, tanácsadók segítik.

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek

	van/nincs	Felsorolás
felnőttképző programok a településen	n.a	n.a
felnőttképző programok a vonzásközpontban	van	targoncavezető, C+E kategória, nyelvi képzések, raktáros, hentes, pénzügyi ügyintézői, fémipari szakmák
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	n.a	n.a
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban	van	álláskeresési tanácsadás, munkatanácsadás, munkaközvetítés, álláskereső klub, munkaerő-piaci tréning, képzési tanácsadás, mentori szolgáltatás
Helyi foglalkoztatási programok a településen	van	közfoglalkoztatás
Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban	van	VEKOP 8.2.1 program, VEKOP 8.1.1 program, közfoglalkoztatási programok

Forrás: helyi adatgyűjtés

Habár a helyi, kifejezetten felnőttképzési programokkal kapcsolatban továbbra sem rendelkezünk releváns adatokkal, azt látjuk, hogy a lakosságszámhoz viszonyítva kiemelkedően sokan (többségében nők) vettek igénybe a vizsgált években munkaerő-piaci szolgáltatásokat (évente átlagosan 120 férfi és 126 nő). Amennyiben a helyi foglalkoztatási programokhoz kapcsoljuk a közfoglalkoztatás rendszerét, megállapíthatjuk, hogy 2012-ig évente 10 férfi és 15 nő vett részt a programban, a rendszer átalakítását követően azonban számuk 40-50-re emelkedett. 2014-ben tovább bővült a foglalkoztatási programok nyújtotta lehetőség és a vonzáskörzetben is bekapcsolódhatott 3 férfi, ill. 5 női lakosunk.

3.2.15. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon részvevő felnőttek száma

év	felnőttképző programok a településen		felnőttképző programok a vonzásközpontban		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzáskörzetben		helyi foglalkoztatási programok a településen		helyi foglalkoztatási programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő

2008	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	110	135	10	15	0	0
2009	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	115	140	10	15	0	0
2010	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	117	140	10	15	0	0
2011	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	120	130	10	15	0	0
2012	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	110	130	10	15	0	0
2013	n.a	n.a	22	28	n.a	n.a	140	170	40	50	0	0
2014	n.a	n.a	12	14	n.a	n.a	130	160	20	30	3	5

Forrás: helyi
adatgyűjtés

g) mélyszegénységben élők és romák³ települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Ebben a tekintetben súlyos adathiányt mutathatunk ki, sem a mélyszegénységben élők, sem pedig a romák/cigányok esetében nem rendelkezünk releváns adattal. Ezt a közeljövőben mindenképpen pótolni szükséges, hiszen számunkra is meghatározó az információértéke annak, ha látjuk, az önkormányzati saját fenntartású intézményeink működtetése hogyan járul hozzá a mélyszegénységben élők, ill. romák/cigányok munkaerő-piaci helyzetének javításához.

3.2.16. számú táblázat – Mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása

év	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2008	n.a	n.a

³ Azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzetiségi csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely nemzetiségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti (ld. a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 11. § (1)-(3) bekezdését).

2009	n.a	n.a
2010	n.a	n.a
2011	n.a	n.a
2012	n.a	n.a
2013	n.a	n.a
2014	n.a	n.a

Forrás: helyi adatgyűjtés

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely e személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

Jelen szempont kifejezetten kényesnek tekinthető és nehezen mérhető, objektívizálható. Nehéz elkülöníteni a valós, védett tulajdonság miatt fellépő diszkriminációt attól a szubjektív érzettől, amit egy, a munkaerőpiacon folyamatos sikertelenséget és negatív fogadtatást átélő munkavállaló tapasztal álláskeresése során. A vélt és a valós sérelmek elkülönítése bonyolult folyamat.

A település honlapján tájékoztatjuk a lakosságot az Egyenlő Bánásmód Hatóság referensének elérhetőségéről, valamint arról, hogy mely tulajdonságai elleni támadás esetén van joga (és kötelessége) a hatósághoz fordulni. Egészen pontos adatokat ebben a vonatkozásban csak a Hatóságtól szerezhetünk, részükről azonban nem áll rendelkezésünkre nyilvánosan hozzáférhető esetszám Ócsa városára vonatkozóan. Mivel a hátrányos megkülönböztetésről tanúbizonyságot tevő esetekről az Önkormányzatnak sincsen tudomása, megállapíthatjuk, hogy a munkahelyi diszkrimináció nyílt formái nem jellemzők a településen. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy ez a jelenség városunkban nem létezik, csupán a lakosság informálására van szükség a továbbiakban, az ilyen esetek felismerésének megkönnyítése érdekében.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

Figyelembe kell venni, hogy 2011. január 1-től bérpótló juttatásra (BJP), illetve 2011. szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy a munkaerőpiacon. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A bérpótló juttatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Január elsejétől közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskereső, elsősorban bérpótló juttatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével nélkül kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakóközösségét tartsa rendben. A BJP/FHT összege a mindenkori öregségi minimál nyugdíjhoz igazítva, több mint négy évig változatlanul 28 500 forint volt, majd ez lecsökkent 22.500 forintra.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Ft. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresői, rehabilitációs, helyi (térsegi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskereső támogatása

A **támogatott képzésben részesíthető személyek** körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Ft. 14. §-a rögzíti.

A **hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások** nyújthatók az Ft. 16. §-a alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az **álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatás** nyújtható az Ft. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A **munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról** az Ft. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Ft. 25. §-a szerint **álláskeresői járadék** folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Ft. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére **nyugdíj előtti álláskeresői támogatást** kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási **költségtérítés** állapítható meg az Ft. 32. §-a szerint.

Külön fontos azt megvizsgálnunk, hogy a település lakosai közül (a 15-64 éves korosztályban) hányan részesülnek álláskeresői segélyben, Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Ft. 25. §-a szerint **álláskeresői járadék** folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az álláskeresői segélynek három speciális típusa van. Az álláskeresői segély első típusa annak az álláskeresőnek jár, aki legalább 180 napig álláskeresői járadékra volt jogosult, de a járadék folyósítási idejét kimerítette. Ebben az esetben az álláskeresői segély folyósítása iránti kérelmét az álláskeresői járadék megszüntetésétől számított 30 napon belül kell benyújtania. Az álláskeresői **segély második típusa** azon álláskereső részére állapítható meg, aki álláskeresői járadékra nem jogosult, de az álláskeresővé válását megelőző négy évben legalább 200 nap jogosultsági idővel rendelkezik. Az álláskeresői **segély harmadik típusára** jogosult az az álláskereső, akinek maximum öt éve hiányzik a rá irányuló öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez a segély iránti kérelem benyújtásának időpontjában. További feltétel, hogy az álláskeresői járadékban legalább 140 napig részesüljön és a járadék folyósítási idejének kimerítését követő három éven belül betöltse a rá vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt, továbbá rendelkezzen az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel.

A lenti táblában jól láthatjuk, hogy átlagosan az érintett lakosság 0-2%-a tartozik bele a fenti 3 csoport valamelyikébe és részesül ennek értelmében álláskeresői járadékban. Nem mutatható ki semmilyen egyértelmű tendencia a segélyben részesülők számának alakulását illetően. Ez az arány 2010-2011-ben a nyilvántartott munkanélküli lakosság kb. 1/3-át érintette, 2012-2014 között azonban ez 6-18%-ra csökkent. Megállapíthatjuk, hogy még 2010-ben és 2011-ben a regisztrált munkanélküliek nagy része hozzáfért az álláskeresői segély valamelyik típusához, azaz részesült benne, addig az ezt követő 3 évben jóval nehezebbé vált a hozzáférés, jóval kisebb csoportot érintett ez a segély.

Ennek magyarázata is egyszerűen tetten érhető és a folyamat megegyezik az országos tendenciával, ahol 2011-et követően 2012-re szintén az előző év 17%-ára esett az álláskeresői járadékban részesülők száma. 2011-ben – a korábbi munkanélküli segélyt – váltotta fel a max. 3 hónapig (azaz 90 napig) folyósítható álláskeresői járadék, melynek összege is évről évre csökkent.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

ÉV	15-64 év közötti lakónépesség száma	Segélyben részesülők (fő)	Segélyben részesülők (%)
----	-------------------------------------	---------------------------	--------------------------

2010	6776	134	1,97
2011	6819	145	1,47
2012	6859	23	0,33
2013	6687	68	1,01
2014	7801	48	0,61

Ahogy ez a 3.3.2 számú adattáblából is jól látszik, az álláskeresői járadékra a vizsgált időszakban a nyilvántartott álláskeresők egyre kisebb aránya tekinthető jogosultnak, miközben a regisztrált álláskeresők száma évről évre növekedett. Ennek oka a jogszabályok egyre komolyabb szigorítása, mely csökkenti a járadékra jogosultságot szerezni képes álláskeresők körét. Ezáltal egyre nagyobb rétegek számára válik hozzáférhetetlenné ez a támogatás, munkanélküliség esetén is. (2013-ra, ill. 2014-re vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre ilyen jellegű adat).

3.3.2. számú táblázat – Járadékra jogosultak száma			
év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	221	80	36,2%
2009	380	128	33,7%
2010	394	116	29,4%
2011	410	120	29,3%
2012	397	52	13,1%
2013	385	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	514	n.a.	#ÉRTÉK!
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban

részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	47	7%	31	14%	n.a.	n.a.
2009	73	12%	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010	96	14%	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	97	14%	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	108	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.3.3 táblázat mutatja, hogy a HEP ezen pontjaira vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre elegendő adat ahhoz, hogy a valós helyzetet elemezni tudjuk.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A lenti megállapításokat partnereink is alátámasztották, nem rendelkeztek a statisztikai adatoktól eltérő tapasztalattal, információval.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.⁴

⁴ Éves jelentés a lakhatási szegénységről, 2011. Habitat for Humanity Magyarország, 2012. június

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a személyszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A lakásfenntartási támogatás alapnyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembe vétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és a megfogalmazandó intézkedések során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.” **Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek.** Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

év	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008	n.a	n.a
2009	n.a	n.a
2010	n.a	n.a
2011	n.a	n.a
2012	n.a	n.a
2013	n.a	n.a
2014	n.a	n.a

Arra vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal, hogy településünkön mennyire jellemző a veszélyeztetett lakhatás, ill. a hajléktalanság. Ezt az adathiányt sürgősen pótolni szükséges.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány								
év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	3249	n.a.	15	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	3261	n.a.	15	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010	3273	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	3278	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	3387	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	3477	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	3487	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015								
2016								
2017								
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok								

A teljes lakásállomány a vizsgált időszakban folyamatos jelleggel növekedett, ami a település infrastrukturális fejlődésének tudható be. Nincs azonban rendelkezésünkre álló adat a 3.4.1 táblázat egyéb pontjaihoz kapcsolódóan. Az itt kimutatható adathiányt mindenképp orvosolni szükséges, esélyegyenlőségi szempontok figyelembe vételével.

b) szociális lakhatás

Lásd előző pont.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Lásd előző pont.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

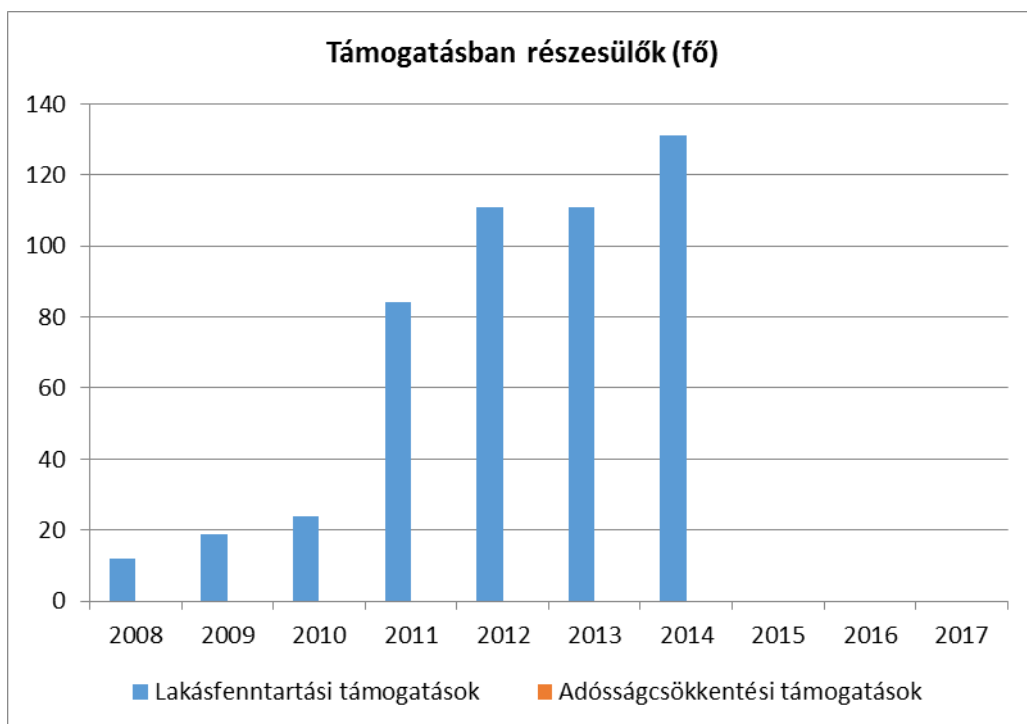
Lásd előző pont.

e) e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat – Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	12	n.a.
2009	19	n.a.
2010	24	n.a.
2011	84	n.a.
2012	111	n.a.
2013	111	n.a.
2014	131	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Különösen veszélyeztetett célcsoportnak tekinthetjük esélyegyenlőségi szempontból az anyagi gondokkal küzdő, kedvezőtlen szocioökonómiai státuszú lakosságot, hiszen ők vannak leginkább kitéve a hajléktalanság veszélyének. Ők azok, akiknél a nem vagy csak nehezen orvosolható, lakás körüli gondok először jelentkeznek (államgiovási hibából fakadóan), ugyanakkor pontosan ugyanez a csoport az, amely a legkevésbé tudja megoldani a felmerülő gondokat, főként az anyagi szempontok mérlegelését követően. Az államnak törvény adta kötelezettsége az ő helyzetüknek javítása, különböző támogatási formákkal.

Kifejezetten pozitív eredmény, hogy a fent látható táblázat alapján megállapíthatjuk, Ócsán évről évre egyre többen részesülnek lakásfenntartási támogatásban, egyre többen férnek hozzá a rászorulóknak ehhez a támogatási formához. Az adósságcsökkentési támogatásban részesülők számáról nem áll rendelkezésünkre pontos statisztikai adat.

f) eladósodottság

Lásd az előző pontot.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Azon pontok esetében, melyhez kapcsolódóan rendelkezünk releváns adatokkal – lásd az előző pontokat, valamint a foglalkoztatáshoz, ill. a mélyszegénységhez kapcsolódó további (al)fejezeteket.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A rendelkezésünkre álló adatok, információk alapján megállapíthatjuk, hogy Ócsa lakossága nem érintett a telepek, szegregátumok kérdésében, településünkön ilyen nem található, így a HEP ezen fejezete nem releváns számunkra, összességében.

3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:	0	
Telepi lakások száma a településen:	2008	0
	2009	0
	2010	0
	2011	0
	2012	0
	2013	0
	2014	0
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva:	nem releváns	
A telep/ek megközelíthetősége:	nem releváns	
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szeméttelep, feldolgozó üzem stb.):	nem releváns	

Forrás: helyi adatgyűjtés

Mivel településünkön nem találhatóak terepek, ezért nincs adatunk a lakásállományokra vonatkozóan sem.

3.5.2. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány

	komfort nélküli lakások a belterületen	komfort nélküli lakások a külterületen	komfort nélküli lakások a nem szegregált lakóterületeken	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	alapozással nem rendelkező lakások a belterületen	alapozással nem rendelkező lakások a külterületen	alapozással nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	alapozással nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a belterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a külterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a belterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a külterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
aránya az összes lakásállományhoz	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

viszonyítva (%)				
	árammal ellátott lakások a belterületen	árammal ellátott lakások a külterületen	árammal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	árammal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	vezetékes gázzal ellátott lakások a belterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a külterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes gázzal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	csatornával ellátott lakások a belterületen	csatornával ellátott lakások a külterületen	csatornával ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	csatornával ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati adatok, TeIR, KSH adatbázis

3.5.3. számú táblázat - A telepeken, szegregátumokban élők

		összes fő	férfi	nő
a telepen/szegregátumokban élők száma és változása	2008	0		
	2009	0		

	2010	0		
	2011	0		
	2012	0		
0-6-éves		0		
7-14 éves		0		
15-30 éves		0		
31-45 éves		0		
46-64 éves		0		
65< éves		0		
az aktív korúak (15-64 év) közül foglalkoztatott		0		
munkanélküli		0		
Inaktív		0		
eltartott		0		
segélyezettek száma		0		
hátrányos helyzetű gyermekek száma		0		
halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma		0		

Forrás: Önkormányzati adatok

- a) a telep/szegregátum mint lakókönyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Nem releváns – településünkön nem található telep, ill. szegregátum.

- b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nem releváns – településünkön nem található telep, ill. szegregátum.

- c) d) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nem releváns – településünkön nem található telep, ill. szegregátum.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebtv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Ócsa Város Önkormányzata az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152. §. (1) bekezdésében meghatározott kötelező, és az egészségügyi alapellátás körébe tartozó feladatainak részben Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye, részben egészségügyi feladat-ellátási szerződések útján látja el, melyek a következők:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi ellátás,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola-egészségügyi ellátás

Új, a XXI. századnak megfelelő intézmény létrehozására került sor, amely teljeskörűen akadálymentesített. Számos szakellátás vehető igénybe, így működik pl. laboratórium (mintavételi hely), nőgyógyászati szakrendelés is. A háziorvosi tevékenységet 3 felnőtt és 1 gyermek- és csecsemőgyógyász orvos látja el.

Ócsa városában összesen 3 intézmény látja el a háziorvosi szolgálatot. Ezek mindegyike felnőttek és gyermekek ellátására egyaránt alkalmas. 4 különböző helyszínen biztosítják az ellátást: Arany J. u. 36., Falu T. u. 46., Köztársaság tér 7. és Epreskert u. 25. Az orvosi ügyeletet a lakosok az új Egészségházban érhetik el (Szabadság tér 4.). A lakosság 3 körzetre osztása után állapítottuk meg a háziorvosi ellátásra való hozzáférés rendszerét.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. Az ellátás típusa: természetbeni, 2 típusát különíthetjük el. Az alanyi jogcímen biztosított közgyógyellátás jövedelmi helyzettől és havi rendszeres gyógyító ellátás költségétől független. A normatív jogcímen megállapított közgyógyellátás jövedelmi helyzettől és a havi rendszeres gyógyító ellátás költségéről függő ellátás. A közgyógyellátásra jogosult állampolgárok közgyógyellátási igazolvány igénylésére és használatára is jogosultak.

A közgyógyellátási igazolvány a kormányhivatal által kibocsájtott, plastik kártya formátumú hatósági igazolvány, amellyel a közgyógyellátásra való jogosultság igazolható. Közgyógyellátás keretében gyógyító ellátás csak hatályos (le nem járt) és egyben érvényes közgyógyellátási igazolvánnyal rendelhető, illetve vehető igénybe.

Ócsán közgyógyellátásra változó számú lakos szerzett jogosultságot az elmúlt években. Ez a szám a legalacsonyabb 2013-ban volt, azóta újra növekvő tendenciát mutat.

4. számú adattábla – Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2010	302
2011	316
2012	282
2013	116

2014	238
------	-----

A Kormány Hivatal közleménye szerint ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ellátás típusa: Pénzbeli, amely ellátás jövedelmi helyzettől független.

Jogosultsági feltételek: Az ápolási díjra jogosult a nagykorú hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló

- a) súlyosan fogyatékos, vagy
- b) tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását, ápolását végzi.

A hozzátartozó a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 685. § b) pontja alapján – a jegyes kivételével – a házastárs, az egyenes ágbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és nevelt gyermek, az örökbefogadó, a mostoha- és nevelőszülő, valamint a testvér, továbbá: az élettárs, az egyenes ágbeli rokon házastársa, a házastárs egyenes ágbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa.

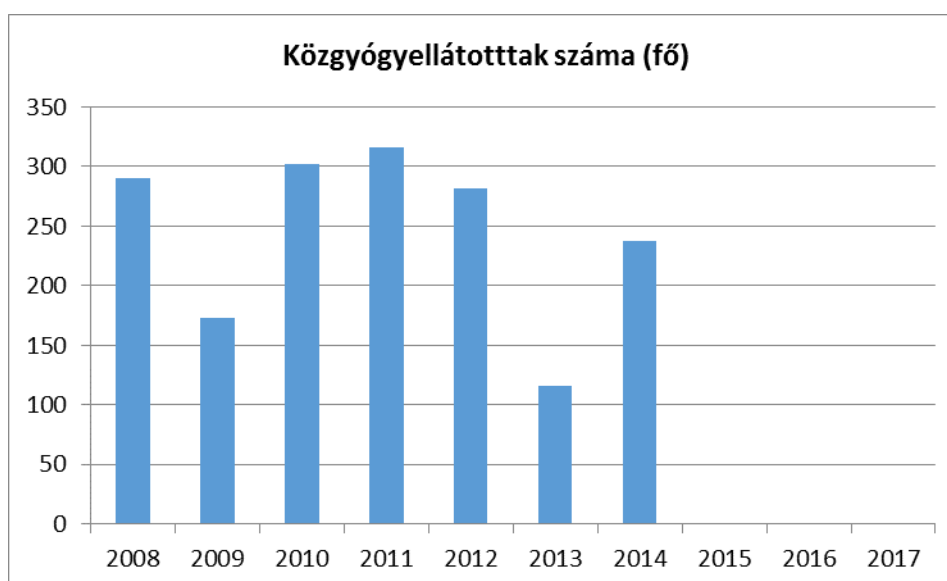
A fentiek értelmében meghatározott ápolási díjban Ócsán évente átlagosan 45-en részesültek, ami a nem kiemelkedően magas lakosságszámhoz viszonyítva kifejezetten magasnak mondható. Ez a mutató is alátámasztja azt, hogy a településen kifejezetten sok család küszködik olyan egészségügyi problémákkal, melyek miatt valamelyik rokon családtagja ápolására, segítségére szorul, folyamatos jelleggel. Az ápolási díjban részesülők száma évről-évre változik, így pontosan előrejelezhető tendenciát itt sem figyelhetünk meg.

3.6.2. számú táblázat - Köziggyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	köziggyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	290

2009	173
2010	302
2011	316
2012	282
2013	116
2014	238
2015	
2016	
2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A védőnői ellátás Ócsán jelenleg 3 körzetben valósul meg, 3 védőnő munkáján keresztül.

Egészségügyi szolgáltatás	2010	2011	2012	2013	2014
Védőnői	4710	5097	4803	5216	n.a

Fenti táblázat jól tükrözi a védőnői ellátás létének indokoltságát, hiszen azt láthatjuk a benne foglalt adatokból, hogy 2010 és 2013 között 4700 és 5300 közötti fő részesült ilyen jellegű ellátásban évente. 2014-re vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre adat ehhez kapcsolódóan.

TERÜLETI VÉDŐNŐ	
Várandós tanácsadáson megjelentek (Fő)	416
Először megjelent várandósok (fő)	98
Élve születések száma (fő)	86
Csecsemő tanácsadáson megjelentek (fő)	517
12-36 hónaposak tanácsadásán megjelentek	421
3-6 évesek tanácsadásán megjelentek (fő)	357
családlátogatások száma (alkalom)	2767
Gondozott családok száma (családok)	554
ISKOLAVÉDŐNŐ 2012/2013 2013/2014	
Alapszűrések 2.-4.-6.-8. évfolyamon (fő)	328 305
Köztelező Védőoltások (fő)	364 295
Fejtetvesség szűrés (fő)	663 683
Egészségnevelés (óra)	1515

Védőnői szolgálat 2013. és 2014. év adatai

Jól láthatjuk a fenti táblázatban, hogy 554 családra a vizsgált időszakban 2767 családlátogatás jutott, ami családonként átlagosan 5 látogatást jelent évente. Ez a 49/2004, (V. 21.) EszCsM rendelet 3. melléklete értelmében (mely a gyermek korának és állapotának megfelelően írja elő a látogatások kötelező számát) indokolt aránynak mondható.

- a) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Rendszeresen szervezünk ilyen jellegű programokat valamennyi korosztály számára. Az iskolai rendezvények keretében tájékoztatjuk a legfontosabb tudnivalókról a gyermekeket, ill. a szülőket (prevenció, egészségmegőrzés stb.), a korosztályuknak megfelelő innovatív eszközökkel, szemléletes programokkal. A felnőtt korú lakosság egyéb tagjait a városi rendezvényeken szólítjuk meg, emellett pedig minden tájékoztatást megkapnak, folyamatos jelleggel, a településen működő egészségügyi intézmények munkatársaitól.

- b) c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az ilyen jellegű ellátáshoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés településünkön kiegyensúlyozott, nincs tudomásunk arról, hogy bármely, érintett lakosunk számára nehézségbe ütközött volna a vizsgált időszakban.

- c) d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az egészséges táplálkozással kapcsolatos alapvető elvárásoknak minden közétkeztetési programunk megfelel, minden korcsoport számára, a közoktatási intézményekben csak úgy, mint az egyéb, nappali ellátásra alkalmas helyszíneken.

- d) e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Sportprogramokat valamennyi korosztály számára rendezünk, kiemelten segítségünkre vannak ebben a misszióban a településen működő civil szervezetek is. A közoktatásunknak alapvető része – természetesen az aktuális NAT-nak is megfelelő – az aktív életre való nevelés, a gyermekek szemléletformálásra. Városi rendezvényeink keretében a felnőtteket és sok esetben az időseket is várjuk sportprogramjainkra. Az érdeklődés még nem mondható kimondottan magasnak, főleg a felnőttek körében, dolgozunk az e mögött húzódó okok feltárásán és kiküszöbölésén.

- e) f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Lásd a HEP egyéb fejezeteit, helyzetelemzését.

- f) g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Erre vonatkozó esetről nincs tudomásunk.

- g) h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Erre vonatkozóan ismét adathiánnyal találkozunk. Amennyiben vannak ilyen jellegű, pozitív diszkriminációt elősegítő programjaink, intézkedéseink a szociális és az egészségügyi ellátórendszer kereten belül, nem rendelkezünk hozzájuk kapcsolódóan egységes adatbázissal, ill. tudatos stratégiával.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Az alábbi fejezetet Partnereinkkel közösen állítottuk össze és a helyi közéletet igyekszünk benne felvázolni, nagy vonalakban.

a) községi élet színterei, fórumai

Mozi, színház, múzeum nem található a településünkön. Egy Református és egy Római Katolikus templommal rendelkezünk, amit előszeretettel látogatnak az idős lakosaink, ezáltal a helyi községi élet központjának tekintjük mindkét vallási célú építményt. Néhány szabad terünk, parkunk leginkább a fiatalok (15-20 éves korosztály) számára vonzó községi színtér.

Az Öregfaluban népi lakóházakat látogathatnak meg a turisták, számukra az Öreg-hegyi pincesor is vonzó látnivaló. Ezeket azonban a helyi lakosok ritkán látogatják, akkor is csak rövid időre, nem rekreációs célzattal, mégis ezeknek a helyszíneknek erős identitásképző ereje van a helyi lakosság körében, erősítve az összetartozást.

b) községi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Nincsen tudomásunk ilyen jellegű konfliktusokról. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy elő sem fordulnak, azt azonban igen, hogy nagyságuk nem indokolja a helyi hatóságok bevonását, tájékoztatását, egyik fél részéről sem. Így feltételezzük, ezek az etnikai konfliktusok nem jelentenek súlyos veszélyt a településre nézve.

c) helyi községi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Településünkön jelenleg 13 civil szervezet működik.

1. Ócsai Polgári Kulturális Egyesület
2. Ócsa Öreghegyi Pincesor Egyesület
3. Ócsa Város Sportegyesület
4. Ócsa Városi Polgárőrség
5. Ócsai Gazdakör
6. Ócsai Népdalkör
7. Mozgáskorlátozottak Ócsai Egyesülete
8. Évgyűrűk Nyugdíjas Klub

9. Dal-Mese-Műhely
10. Fiesta Kulturális és Szabadidő Sportegyesület
11. Energy Kids Tánciskola
12. Equina Lovas Sportegyesület
13. Magyarok Európában Egyesület

A gyermekek – törvényi szabályozásnak megfelelően - Ócsán is végeznek önkéntes munkát az Iskola Községi Szolgálat keretében, az érettségit megelőző időszakban, a helyi és a környező településeken működő civil szervezetek körében.

Amennyiben a helyi, anyagi és egyéb szociális nehézségekkel küzdő családok megsegítéséről van szó, Ócsán példátlan összefogást tapasztalhatunk.

2014-ben, Ócsa Város Önkormányzatának hathatós segítségével elindult a helyi önkéntes tűzoltóság szervezési folyamata, melynek keretében az Önkormányzat – 1 fő biztosításával – jogászi segítséget is nyújt a szervezőknek. Az önkéntes tűzoltóságot működtető egyesület jelenleg bejegyzés alatt áll, amint ez megtörténik, megkezdheti a munkát Újhartyán településsel való együttműködésben. Ezáltal javul a helyiek biztonságérzete és a Dabas Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság is tehermentesül bizonyos mentési ügyek elvégzésében.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 115-116. §-ai rögzítik.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira,

A helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális önigazgatással összefüggő ügyekben, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint településüzemeltetési és településrendezési feladatok körében.

A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 79-86. §-ai rögzítik.

A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

Településünk a fenti pontoknak 100%-osan megfelel, a helyi roma nemzetiségi önkormányzat kiemelt szerepet tölt be a célcsoport társadalmi és gazdasági helyzetének javításában, az önkormányzat folyamatos támogatását élvezve, vele szoros együttműködésben. Szoros szakmai kapcsolatunk segít minket abban is, hogy folyamatos visszacsatolásra telessünk szert a roma/cigány csoportokat érintő intézkedéseink sikerességével, indokoltságuk reális megítélésével kapcsolatban.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A foglalkoztatottsági adatok vizsgálatakor több női, (ideiglenesen vagy tartósan) regisztrált munkanélkülit találunk a 15-64 éves korosztályban (holott a nők száma alacsonyabb az ócsai lakónépességben belül).	Nők foglalkoztatását elősegítő programok elindítása, felmérések készítése a kedvezőtlen statisztikai adatok mögött álló okokról, jelenségekről
Folyamatosan emelkedik a regisztrált álláskereső férfiak száma a településen.	Férfiak foglalkozását elősegítő programok elindítása, felmérések készítése a kedvezőtlen statisztikai adatok mögött álló okokról, jelenségekről
A 41-45 évesek körében a legmagasabb a munkanélküliség a településen, korcsoporti viszonylatban vizsgálva.	Felnőttoktatási programok életre keltése a településen, az Ócsán hiányszakmának számító munkák feltérképezése után, arra reflektálva kiválasztott témá(k)ban, a pályamódosítás, -elhagyás önkormányzati/civil támogatása.
Ugrásszerűen megnövekedett a 61 év feletti, regisztrált munkanélküliek száma.	Az idősek munkaerő-piaci reintegrációját célzó programok elindítása, igényeikre szabott fejlesztő és munkahely-teremtési programok kidolgozása a

	helyi vállalkozások (munkáltatók) segítségével.
A pályakezdő állás keresők száma nagyon magas a településen, különösen a nők körében.	Gyakornoki programok életre hívása a megfelelő partnerek bevonásával, a fiatalok iskolai végzettségéhez igazodva, a pályakezdők foglalkoztatásának ösztönzése, adaptálható (jó gyakorlati) programok kidolgozása.
A regisztrált állás keresők kb. 60%-a 8 általánosanál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik. Nem rendelkezünk pontos adatokkal a 15-X éves, 8 általánosanál kevesebb vagy több osztályt végzetek számának alakulásáról.	Az önfoglalkoztatóvá/vállalkozóvá válást, valamint a munkanélküliek foglalkozását elősegítő programok kidolgozása, azokban való aktív részvétel, figyelembe véve az érintettek iskolai végzettségét. Részletes elemzés elkészítése a kevesebb, mint 8 osztállyal rendelkező, nyilvántartott állás keresők számának alakulásáról (15-X korosztály).
Közfoglalkoztatási rendszerben munkát vállaló személyek demográfiai mutatóit vizsgálni szükséges, hogy lássuk, mely csoportokat tudjuk leginkább bevonni a rendszerbe.	Egységes adatbázis létrehozása, mely védett tulajdonságaik szerint listázza a közfoglalkoztatásban résztvevő lakosokat.
Állami szektorban foglalkoztatottak számával kapcsolatos adathiány.	Kimutatás elkészítése arról, hogy hány ócsai lakos dolgozik az állami szektorban, milyen területen, demográfiai jellemzőkkel stb., különös tekintettel a mélyszegénységben élőkre és a romákra.
A településen működő foglalkoztatási programokkal kapcsolatos adathiány.	Nyilvánosan hozzáférhető lista elkészítése a településen működő foglalkoztatási programokról.
Nincs a településen kiépített kerékpárút.	Kerékpár út kiépítése, ehhez kapcsolódó forrásbevonás. Ezt megelőzően a lakossági igények felmérése, közösségi tervezés.
Felnőttképzési programokban való részvétellel kapcsolatos adathiány.	Felnőttképzési rendszerre vonatkozó tanulmány elkészítése, andragógus szakértők és az NSZFH bevonásával, kifejezetten Ócsára és vonzáskörzetére vonatkoztatva.
Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek számával kapcsolatos adathiány.	Önkormányzati adatbázis létrehozása a témában, korcsoporti és egyéb, demográfiai jellemzők szerinti bontásban.
Veszélyeztetett lakhatással, ill. hajléktalansággal kapcsolatos adathiány.	Önkormányzati adatbázis létrehozása a témában, korcsoporti és egyéb, demográfiai jellemzők szerinti bontásban.
Lakásállomány összetételével kapcsolatos	Önkormányzati adatbázis létrehozása a témában, korcsoporti és egyéb, demográfiai jellemzők szerinti

adathiány.	bontásban.
Pozitív diszkriminációval kapcsolatos adathiány a szociális és egészségügyi ellátórendszer keretein belül.	Önkormányzati stratégia és adatbázis kialakítása a témában, korcsoporti és egyéb, demográfiai jellemzők szerinti bontásban.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Ahogy a többi korcsoport és egyéb társadalmi csoport esetében sem kerülhetjük meg az esélyegyenlőségi szempontú helyzetelemzést, úgy a gyerekekre is kiemelt figyelmet kell fordítanunk.

Már születésünk, s talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, hiszen nem mindegy, hogy milyen családba születünk, hazánk keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kisvárosban, avagy nagyvárosban. Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, tehát a cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, van-e választási lehetősége, az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja.

Amennyiben városunk gyermekeitől már születésüktől fogva megtagadjuk bizonyos szolgáltatásokhoz való hozzáférést (ideértve a mindenki számára ugyanazon a színvonalon biztosított oktatáshoz való hozzáférést is), akkor olyan hátrányt teremtünk már kisgyermekkorban, melynek kompenzálására felnőtt korban már nem vagy csak nagyon nagy nehézségek árán lesz esélyünk. Be kell látni, hogy a születéstől fogva szem előtt tartott esélyegyenlőség a település számára is kifizetődő, hosszú távon (is).

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Jelen fejezetben az alábbi fogalmakra építve készítjük el a gyermekekre vonatkozó helyzetelemzést.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek, védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételeivel megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás,
- e) e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a védelembe vétel,
- b) a családba fogadás,
- c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d) az átmeneti nevelésbe vétel,
- e) a tartós nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,

Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

- a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
- b) a fővárosi főjegyző,

- c) c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
- d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
- e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
- f) f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- g) g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni⁵. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)⁶

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjául rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

1. nyugellátásban,
2. korhatár előtti ellátásban,
3. szolgálati járandóságban,
4. balettművészeti életjáradékban,
5. átmeneti bányászjáradékban,
6. időskorúak járadékában vagy
7. olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. (Gyvt. 20/B. § (1))

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

⁵ A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet Gyvt-ben rögzített definíciója a sablon készítésekor még nem ismert.

⁶ Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

Óvodáztatási támogatás: A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki

1. a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá
2. gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és
3. akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll pénzübeli támogatást folyósít. (Gyvt. 20/C. § (1))

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

Ahogy az a HEP 1. fejezetében, azon belül is a 2. számú adattáblában láthattuk, a gyermekekre jellemző demográfiai trendek az alábbiak szerint alakulnak:

A 2011-es népszámlálás alkalmával 1552 fő gyermeket, azaz 0-19 éves korú lakost regisztráltak, ennek 49%- volt lány, 51%-a pedig fiú. Azt láthatjuk, hogy még a teljes, állandó lakosság körében az arány 50-50% volt, addig a gyermekek esetében a fiúk kerültek – valamelyest túlsúlyba. Különösen szembetűnő ez a 10-14 évesek körében, ahol a korcsoporti megoszlás 53%-os fiú többséget mutat. Néhány év múlva ez meghatározó hatással fog bírni a felnőtt korú népesség nemi összetételére.

A teljes, női állandó népességnek 18%-a, még az állandó népesség férfi tagjainak 19%-a volt gyermek a legutolsó népszámlálás alkalmával.

Ugyanezen adatfelvétel pillanatában a gyermekkorú ócsai népesség 37%-a 15-19 éves volt, ebből messze menő következtetéseket nem állapíthatunk meg. Fontos azonban újra megjegyeznünk, hogy a települési öregségi indexe romló tendenciát mutat a 2013 és 2014-es év összehasonlításában (lásd 3. számú adattábla), azaz 100 fő 14 év alatti gyermekre 100-nál több idős lakos jut.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Városunkban – a törvényi előírásoknak megfelelően – hozzáférhető a családok és gyermekeik számára gyermekjóléti szolgáltatás. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja:

- a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését,
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését,
- a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi- és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal szervezési (szervező tevékenység), szolgáltatási (ellátások közvetítése) és gondozási (ellátások teljesítése) feladatokat végez. Az ellátottak körébe Ócsa város közigazgatási területén élő 0-18 éves gyermekek tartoznak. A gyermekjóléti szolgáltatás hatékony megvalósulása érdekében a tevékenység nem csak a gyermekekre terjed ki, hanem azok környezetére, családtagjaira is. A szolgálat családgondozói

személyes segítő kapcsolat keretében, a családot komplex egységként kezelve, a szociális munka módszereinek és eszközeinek összetett módon való felhasználásával védik a kiskorúak jogait, érdekeit.

Az "1997 évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról" meghatározza a veszélyeztetettség fogalmát a gyermekek körében: "olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. Tehát a veszélyeztetett gyermek fejlődését nagy valószínűséggel fenyegeti valamilyen károsodás: az énefejlődésben, a szocializációban, a magatartásban, az értékorientációkban, az igény szintben, ill. a különböző aktivitásokhoz kapcsolódóan.

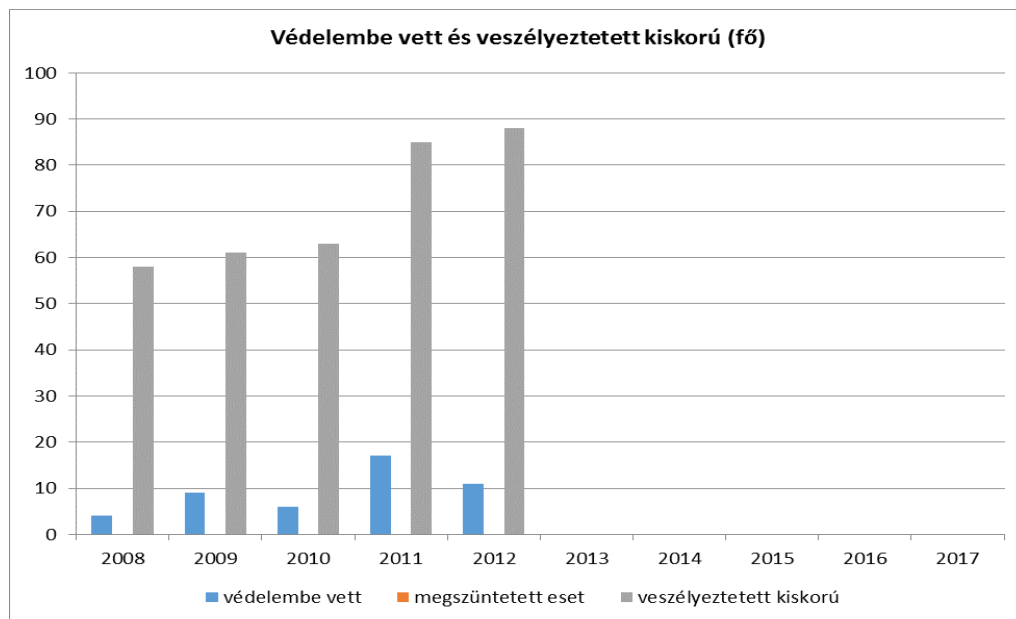
A védelembé vétel, mint a különböző gyermekvédelmi szolgáltatások egyik hatósági intézkedése, és csak úgy, mint a veszélyeztetettség, Ócsán is jelen van. 2010 és 2012 között évről évre növekedett a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma, 2012-ben 88 gyermek tartozott Ócsán ebbe a kategóriába. A védelembé vétel már egy más tendenciát mutat: 2011-ben ugrásszerűen megnőtt a számuk, 2012-ben azonban egy újabb csökkenést tapasztalunk. Mivel 2013-ra és 2014-re nem áll még rendelkezésünkre ilyen jellegű adat, nem tudjuk még igazolni a csökkenő tendenciát, csupán előre jelezni. Arra vonatkozóan sincsen információnk, hogy a védelembé vett gyermekek hány családból kerültek ki, hány család érintett a gyermekjóléti szolgáltatásokhoz kapcsolódóan Ócsa településén.

4.1.1. számú táblázat - Védelembé vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembé vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembé vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	4	n.a.	58
2009	9	n.a.	61
2010	6	n.a.	63
2011	17	n.a.	85
2012	11	n.a.	88

2013	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Alapvető cél az, hogy a HEP-ben foglalt adatok alapján jól lássuk, mennyire biztosított a különböző adatokhoz, statisztikákhoz való hozzáférés a településen. Annak érdekében, hogy jól lássuk, a településen élő hátrányos helyzetű és nem hátrányos helyzetű családok milyen jellegű támogatásokhoz, kedvezményekhez jutnak hozzá, ill. milyen összeg nagyságban, külön kell vizsgálnunk ezt a területet is.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A az illetékes járási hivatal védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A járási hivatal a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével védelembe veheti továbbá szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Ha a gyermek veszélyeztetett és ezt az alapellátások önkéntes igénybevételével nem lehet megszüntetni, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése családi környezetben mégis biztosítható, a járási hivatal védelembe veszi. A gyermekjóléti szolgálat családgondozójával való együttműködésre a gyermek és a szülő, csak védelembe vétel elrendelése esetén kötelezhető. Védelembe vétel esetén a gyámhatóság családgondozót rendel ki, aki feladatát egyéni gondozási, nevelési terv alapján látja el. A védelembe vétel felülvizsgálata évente kötelező, vagy a szülő, illetve családgondozó kérelmére bármikor. A védelembe vétel nem érinti a szülő felügyeleti jogát. Az intézkedés célja: a gyermek családban történő nevelkedésének folyamatos segítése, az ellátásának megszervezése, segítése, a szülői nevelés kontrollja, a veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése. A védelembe vétel elrendelésének oka változó: egyre gyakoribb a tankötelezettség megszegése, csavargás, a kiskorú kifogásolható viselkedése.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. Ezen, a Nkntv. 2013. szeptember 1-éig hatályos rendelkezése szerint, hátrányos helyzetűnek” definiált gyermekek adatszolgáltatását viszonylag megbízhatónak - míg ugyanazén körbe tartozó, de legfeljebb nyolc általános iskolai végzettségű szülőkkel rendelkező gyermekek számát (halmozottan hátrányos helyzetűek) pontatlannak - találták az erre irányuló felmérések. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak egy része ugyanakkor nem jelenik meg az októberi statisztikához kötődő adatszolgáltatásban abban az esetben, ha erre az időre esik a jogosultságuk megállapítása.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igényelheti szülő vagy más törvényes képviselő, a település jegyzőjénél, az erre való jogosultság a család egy főre jutó jövedelméhez, a gyermek egészségi állapotához, a gyermeket nevelő szülők számához stb. köthető, a kérelem benyújtásától – jogosultság esetén – 1 évig folyósítható. Az erre a kedvezményre jogosultak hozzáférhetnek a gyermekétkeztetés normatív kedvezményeihez, természetbeni támogatáshoz, valamint ingyenes tankönyvek igénybevételéhez. A lenti adattáblát vizsgálva azt látjuk, hogy 2010 és 2014 között nagyjából folyamatosan egyenlő számú család részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (kivétel ez alól a 2012-es év, amikor jelentős csökkenést láthatunk). A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás (mely egy kifejezetten szűk célcsoportot érint) nem jellemző a településre.

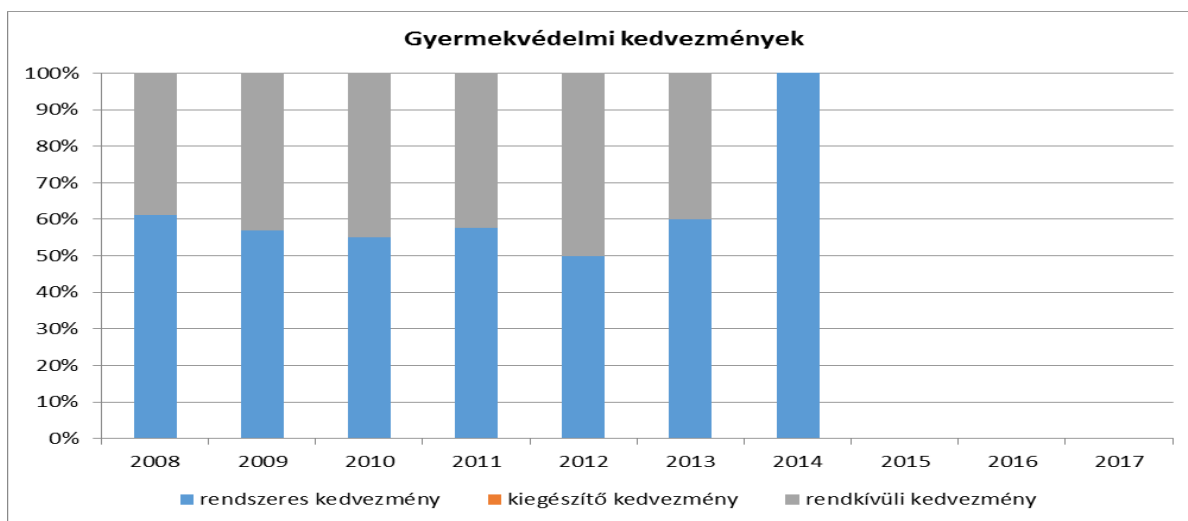
Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény abban az esetben adható a családnak, amikor ők maguk váratlanul kerültek egy megváltozott élethelyzetbe, melyben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény esetén felsorolt feltételek valamelyike fennáll. Ez a kedvezmény max. 5 alkalommal biztosítható a gyermek(ek) gyámja számára. Ez az adatsor 2010 és 2014 között csökkenést, majd stagnálást mutat. Sokan – mivel a megváltozott élethelyzet tartósan fennáll – a rendkívüli kedvezmény igénylését követő tárgyévben már rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek, így kikerültek ebből a kategóriából.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

2008	245	n.a.	0	n.a.	156
2009	360	n.a.	0	n.a.	273
2010	403	n.a.	0	n.a.	328
2011	405	n.a.	0	n.a.	297
2012	269	n.a.	0	n.a.	269
2013	404	n.a.	0	n.a.	269
2014	403	n.a.	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermek veszélyeztetettségének főbb okai:

- anyagi problémák (alacsony jövedelem, munkanélküliség, nehéz megélhetési körülmények),
- lakáskörülmények (minimális komfortfokozat, lakhatás minimális feltételeinek hiánya, gettósodott városrészek),
- nem megfelelő életvitel (szülői elhanyagolás, szenvedélybetegségek),

- családi problémák (szülők közötti kapcsolat megromlása, válás, családtagok közötti nem megfelelő kommunikáció),
- fejlődési rendellenességek,
- tanulási, mentális, viselkedési zavarok, agresszív magatartásformák.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása.

Ennek formája:

- a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény
- b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve,
- c) hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll
- d) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

Az intézményi és önkormányzati adatszolgáltatás és adatnyilvántartás működő kontrollja biztosított.

Ócsán 2014. évben összesen 403 gyermek volt jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ami összesen 490 családot érintett. A kedvezményben részesülő gyermekek családjában az egy főre jutó jövedelem nem érte el az öregségi nyugdíj legkisebb összegét, ami 2014. évben 28.500.-Ft volt. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek további kedvezményekben is részesülhetnek, mint például az ingyenes tankönyv, vagy az intézményi térítési díjkedvezmény, ami általában 50 %-os kedvezményt jelent.

2011. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyszeri kiegészítésében augusztus hónapban 410, december hónapban 423 gyermek részesült. A támogatás összege 2014. évben összesen 4 831 000,- Ft volt. A 0-15 éves korosztály népességén belüli arányát tekintve ez az adat riasztó, a gyermekes családok elszegényedését tükrözi.

- c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Nincs erre vonatkozó információnk, adatunk. Ennek mélyebb vizsgálata, valamint egy tudatos, hátránykompenzáló rendszer kidolgozása és alkalmazása indokolt a közeljövőben.

- d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

Ahogy ez a táblázatból is jól látható, a helyzetelemzés elkészítésének időpontjában nem áll rendelkezésünkre erre vonatkozó adat, Ócsához kapcsolódóan.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2010	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2011	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2012	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2013	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2014	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedéjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenek felett álló érdekének elvére. A nagyobb befogadó állomásokon megjelenő, külföldi állampolgárságú gyermekek egy része nem kerül be közoktatási intézménybe, vagy aránytalan utaztatással, intézményváltás során jut csak hozzá oktatási szolgáltatáshoz. (Az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága, A menedékkérő és menekült gyermekek és kamaszkorúak hozzáféréseinek javítása az oktatáshoz Közép-Európában, 2011. július, megtalálható a: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4e9bf50615.html> oldalon.)

A Magyarországon élő egyéb külföldi állampolgárságú gyerekek esetében az anyanyelvüknek és kulturális helyzetüknek megfelelő, interkulturális pedagógiai program minőségi feltételeit kell vizsgálni.

4.1.4. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma 2014

év	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)
2008	0	0	0	0	n.a	n.a
2009	0	0	0	0	n.a	n.a
2010	0	0	0	0	n.a	n.a
2011	1	0	0	0	n.a	n.a
2012	1	0	0	0	n.a	n.a
2013	1	0	0	0	n.a	n.a
2014	2	0	0	0	n.a	n.a

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.

Ahogy az a HEP korábbi fejezetében megállapítottuk, településünkön nincsenek szegregátumok, ezért a 4.2.1 adattábla sem releváns esetünkben. Óvodai, bölcsődei, valamint a Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásaiban részesülő gyermekek számával kapcsolatban nem rendelkezünk adatokkal. Ezt az adathiányt ki kell küszöbölnünk a jövőben.

4.2.1. számú táblázat – A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek száma

A településen élő 0-6 éves gyermekek száma	A településen óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásaiban részesülő gyermekek száma	
	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él
Adott településen	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

található utazási idő (perc)						
------------------------------------	--	--	--	--	--	--

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

Nincsen arra vonatkozó információk sem, hogy a településen élő 660 általános iskolai tanuló között szereplő 43 sajátos nevelési igényű tanuló közül többségében helyben (Ócsán) vagy pedig a környező települések valamelyikén vesz részt a közoktatási rendszerben.

4.2.2. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete

A településen élő általános iskolás tanulók száma	A településen élő, fogyatékosnak minősített (SNI) általános iskolás tanulók száma		SNI tanulók ellátásának települése (helyben vagy más település ahol tanulnak)
	összesen	ebből szegregátumban él	
660	43.	n.a.	n.a.

A szegregátumok vizsgálata továbbra sem releváns Ócsa esetében.

4.2.3. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Intézmény OM azonosítója	Iskola / Feladat-ellátási hely neve:	Feladat-ellátási helyen tanulók száma (összes tanuló)	A feladat-ellátási helyen tanulók közül az 1. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma	A feladat-ellátási helyen tanulók közül a 2. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma	A feladat-ellátási helyen tanulók közül a 3. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma

32484	2364 Ócsa, Bajcsy-Zs. U. 52.	660			
-------	------------------------------	-----	--	--	--

Forrás: Járási tankerületi, intézményfenntartói, Önkormányzati adatok

A 4.2.4-es számú táblázatban szereplő, otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermekek számának évenkénti alakulása esetében kimutatható a HEP egyéb fejezeteiben is fellelhető adathiányt, ezt pótolnunk szükséges. A szegregátumok vizsgálata továbbra sem releváns Ócsa esetében.

4.2.4. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Otthont nyújtó ellátásba került gyermekek száma a szegregátumban			
		település egésze	szegregátum 1.
Átmeneti nevelésbe vétel	2010	n.a.	nem releváns
	2011	n.a.	nem releváns
	2012	n.a.	nem releváns
	2013	n.a.	nem releváns
	2014	n.a.	nem releváns
Tartós nevelésbe vétel	2010	n.a.	nem releváns

	2011	n.a.	nem releváns
	2012	n.a.	nem releváns
	2013	n.a.	nem releváns
	2014	n.a.	nem releváns
Ideiglenes hatályú elhelyezés	2010	n.a.	nem releváns
	2011	n.a.	nem releváns
	2012	n.a.	nem releváns
	2013	n.a.	nem releváns
	2014	n.a.	nem releváns
Családi pótlék/ iskoláztatási támogatás felfüggesztése iskolai hiányzás miatt	2010	n.a.	nem releváns
	2011	n.a.	nem releváns
	2012	n.a.	nem releváns
	2013	n.a.	nem releváns
	2014	n.a.	nem releváns

Forrás: Önkormányzati adatok

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.

A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

Gyermekeitkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkeztést és két további étkeztést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Ócsa Város tekintetében 3 védőnő látja el a feladatokat. A jogszabály szerint a védőnő maximum 250 gyereket láthat el, fontos kiemelni, hogy ehhez képest országos átlagban 300 gyerek ellátása jut egy védőnőre. Ócsán minden gyermek hozzájut a védőnői szolgáltatáshoz.

A védőnői gondozás formái:

- Családlátogatás
- Önálló védőnői tanácsadás
- Tanácsadás orvossal
- Fogadóóra tartása
- Nővédelem
- Egészségnevelés
 - családlátogatás során
 - a védőnői tanácsadóban
 - oktatási intézményekben (iskola, óvoda)
 - egészségfejlesztés közösségi szinten nincs.

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, ezzel látja el a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától. A védőnő felkészíti a fogamzás optimális időzítésre, körülményeire a családokat. Segít az anyaságra való felkészülésben. Segít a család szülői szerepre való felkészítésben. Megszervezi a tanácsadásokat a családok részére. A védőnő figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését egészen az iskolás korig.

A védőnői ellátás Ócsán jelenleg 3 körzetben valósul meg, 3 védőnő munkáján keresztül. (Ez 2010 és 2014 között mindvégig érvényes számadat).

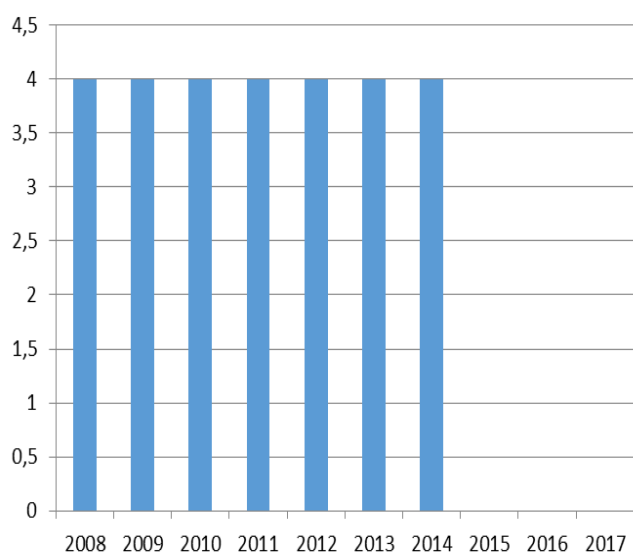
4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma

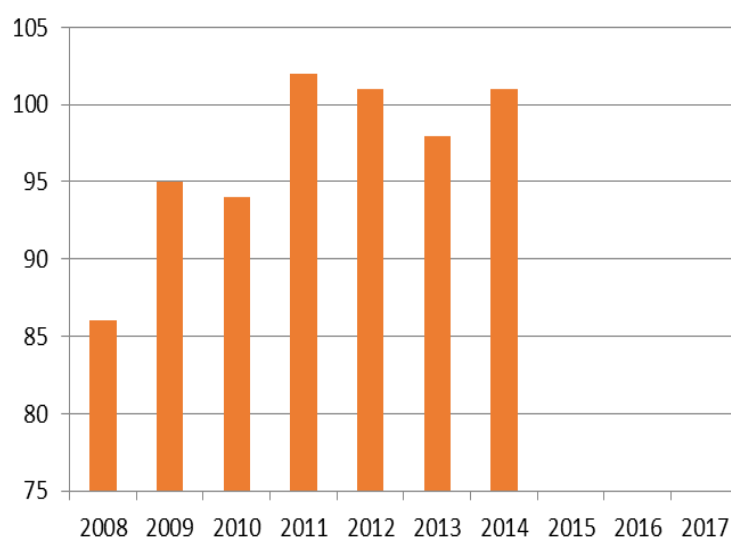
2008	4	86
2009	4	95
2010	4	94
2011	4	102
2012	4	101
2013	4	98
2014	4	101

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Védőnői álláshelyek (db)

Egy védőnőre jutó gyermekek száma (fő)

Fenti táblázat jól tükrözi a védőnői ellátás létének indokoltságát, hiszen azt láthatjuk a benne foglalt adatokból, hogy 2010 és 2013 között 4700 és 5300 közötti olyan esetről beszélünk, amelynek keretében egy nő (egy család) védőnői ellátásban részesült. 2014-re vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre adat ehhez kapcsolódóan.

TERÜLETI VÉDŐNŐ	
Várandós tanácsadáson megjelentek (Fő)	416
Először megjelent várandósok (fő)	98
Élve születések száma (fő)	86
Csecsemő tanácsadáson megjelentek (fő)	517
12-36 hónaposak tanácsadásán megjelentek	421
3-6 évesek tanácsadásán megjelentek (fő)	357
családlátogatások száma (alkalom)	2767
Gondozott családok száma (családok)	554
ISKOLAVÉDŐNŐ - 2012/2013, 2013/2014	
Alapszűrések 2.-4.-6.-8. évfolyamon (fő)	328 305
Köztelező Védőoltások (fő)	364 295
Fejttetvesség szűrés (fő)	663 683
Egészségnevelés (óra)	1515

Védőnői szolgálat 2013. és 2014. év adatai

Jól láthatjuk a fenti táblázatban, hogy 554 családra a vizsgált időszakban 2767 családlátogatás jutott, ami családonként átlagosan 5 látogatást jelent évente. Ez a 49/2004, (V. 21.) ESzCsM rendelet 3. melléklete értelmében (mely a gyermek korának és állapotának megfelelően írja elő a látogatások kötelező számát) indokolt arálynak mondható.

Fontos megállapítanunk, hogy a HEP által elemzett időszakban minden, 0-3 év közötti gyermek részesült védőnői ellátásban, azaz hozzáfért a szolgáltatáshoz, köreikben nem tapasztalható túlerheltség.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Ócsán az Ócsa Nagyközség Önkormányzatának 1162002. (Vi. 14.) SZ. ÖK., a házi orvosi, a házi gyermekorvosi és a fogorvosi körzetekről szóló rendelete alapján a házi gyermekorvosi ellátás megvalósítására egy körzet került kialakításra, melyhez minden, 14 év alatti ócsai lakos hozzátartozik, ezáltal biztosítva számukra a teljes körű hozzáférést a gyermekorvosi ellátási rendszerhez.

A 4.3.2 adattábla alapján megállapítható, hogy a vizsgált időszakban, évente igen változó számban láttak el gyermekorvosok településen élő gyermekeket. A legmagasabb ez a szám 2013-ban volt, több, mint 15000 esettel. Folyamatosan stagnál a betöltetlen felnőtt házi orvosi praxisok száma, minden évben 3 hely marad betöltetlen településünkön ebben a munkakörben. Ezt a hiányt orvosolni szükséges, szakképzett munkaerő Ócsára hívásával, ill. a településen élők képzési esélyeinek javításával.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2010	3	42540	11170	
2011	3	42548	11563	
2012	3	45545	12082	
2013	3	49064	15003	
2014	3	48663	13148	

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Európai Unió operatív program keretében benyújtott pályázat eredményeként az Óvoda Tagintézményeként 2014-ben 2 csoporttal kezdte meg működését a bölcsőde. Az ellátásra rendkívül nagy a szülői igény, melyet jelenleg 24 engedélyezett létszám mellett az intézmény nem tud kielégíteni. a Bölcsőde 4 bölcsődei kisgyermeknevelő közreműködésével üzemel.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008				
2009				
2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	1	n.a.	n.a.	24
2014	1	25	n.a.	24
2015				
2016				
2017				
Forrás: TeIR, KSH Tstar				

Családi napközi a családban nevelkedett gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Településünkön nem üzemel családi napközi, fontosnak tartjuk azonban feltárni azt a közeljövőben, hogy lenne-e erre lakossági igény,

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0

2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0
2013	0	0
2014	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti alapellátás célja, hogy a szociális munka eszközeivel hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez. Az ócsai helyzetkép megismeréséhez lásd jelen HEP egyéb fejezeteit.

e) gyermekvédelem

Az idevonatkozó helyzetelemzés részletei a Gyermekokről szóló elemzés korábbi fejezeteiben olvashatóak.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Lásd az 5.5. számú fejezetet.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Megállapíthatjuk, hogy településünkön a gyermekek egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférése évről évre egyre inkább teljes körűvé válik. Önkormányzatunk és partnerintézményei azon dolgozik, hogy a szülők és gyermekeik a programlehetőségek széles palettájáról válogathassanak, az év bármely szakaszában. Így lehetősége nyílik a kedvezőtlenebb (esetlegesen mélyszegénységben élő vagy roma/cigány) családoknak is hozzáférni ingyenes programjainkhoz, aki pedig egyéb lehetőséget szeretne, számukra költségtérítéssel járó programokat, táborokat ajánlunk, minden évben.

Erősíteniünk szükséges azonban az információkhoz való hozzáférés lehetőségeit, rendszerét, az alacsony szocioökonómiai státuszú családok esetében is.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek gyermekétkeztetési normatív kedvezményhez való hozzájutása településünkön megfelel a jogszabályi előírásoknak.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Partner szervezeteink bevonását, ill. a velük való egyeztetést, tapasztalatcserét követően sincs tudomásunk ilyen esetről.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Lásd a HEP korábbi, ill. további fejezeteit.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
- b) aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- c) ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- d) ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a köznevelésben: ld. a 4.1. pontban foglalt definíciót.

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékossgal együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Az engedélyezett felvehető maximális gyermeklétszám óvodáinkban 300 fő. Az óvodai ellátásra a szülők részéről igen nagy igény mutatkozik, az Ócsán működő valamennyi - összesen 12 – csoport a jogszabályban meghatározott maximális létszámot meghaladó létszámmal működik. Ezt a problémát enyhíti az Óvoda, fejlesztés pályázaton elnyert támogatás, mely csoportszobák, 1 tornaszoba és egyéb kiszolgáló helyiségek építését tette lehetővé 2013. évben. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülése alapvető feltétele a sikeres iskolai pályafutásnak. Az Óvoda tapasztalatai lapján a 3 éves halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket a szülők alacsony százalékban íratják be az óvodába ugyanakkor az ellátásuk - esélyegyenlőségük megteremtése érdekében - kiemelkedő jelentőséggel bír. Ócsa Város Önkormányzata évről-évre sikeres pályázatot nyújt be esélyegyenlőségi intézkedések támogatására, melynek keretében az óvoda számos hátrányokat mérséklő programot valósít meg, illetve a gyermekeknél fejlesztendő területekhez szükséges eszközöket vásárol meg.

2010 és 2013 között Ócsán két óvoda működött: Nefelejcs Napköziotthonos Óvoda és Manóvár Bölcsőde, valamint a Napsugár Tagóvoda. 2014. augusztus 30-án nyílt meg a településen a Hajnalcsillag Baptista Óvoda, mely a baptista felekezet tagjainak vezetésével egészíti ki a fenti két óvoda tevékenységét, lehetővé téve a maximális 12 helyett 18 óvodás csoport működését, 2014-ben, 1,5-szeresére emelve az óvodai férőhelyek, valamint az óvodapedagógusok számát Ócsán.

Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy még 2010-ben nem működött gyógypedagógiai csoport a településen, addig 2011-től a sajátos nevelési igényű gyermekek nagy része számára is elérhetővé vált a teljeskörű óvodai ellátás.

Az óvoda a gyermekek három éves kortól az iskolába járáshoz szükséges fejlettség eléréséig, legfeljebb hétéves korig nevelését és az iskolai életmódra felkészítését ellátó közoktatási intézmény (gyógypedagógiai neveléssel együtt). Feladatellátási hely; a köznevelési intézmény (2012 előtt közoktatási intézmény) igazgatási szervezetén belül a székhelyen vagy más telephelyen működő intézményegység, valamint a székhelyen, illetve az azonos telephelyen, de eltérő nevelési-oktatási feladatokat ellátó intézményegység. A 2013/2014. tanévtől a feladatellátási helyek száma az előző évek adataival csak korlátozottan hasonlítható össze. Ennek oka, a szervezeti és fenntartói változások mellett, hogy 2013-tól a köznevelési intézmény székhelyével vagy annak tagintézményével azonos településen, de nem tagintézményként működő telephelyek adatai önállóan, külön feladatellátási helyként szerepelnek.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db
--------------------	----

Az óvoda telephelyeinek száma	3	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	375	
Óvodai csoportok száma	15	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6-17.30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	0	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	26	4
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	30	0
Gyógypedagógusok létszáma	1.	0
Dajka/gondozónő	15	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodák nyitvatartási ideje illeszkedik a családok átlagos igényéhez. Annak érdekében, hogy az 1 fő óvodapedagógusra jutó óvodás gyermekek száma ne mutasson kiugróan magas értéket, a jelenlegi állományon felül 4 fő óvodapedagógus alkalmazása lenne indokolt a településen.

Nincs információnk arra vonatkozóan, hogy helyhiány miatt hány gyermeket kellett elutasítani az elmúlt években, ill. ebből hány volt hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermek. Ezt az adathiányt ki kell küszöbölnünk a jövőben.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

év	Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma (fő)	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű (fő)
2008	n.a.	n.a.
2009	n.a.	n.a.
2010	n.a.	n.a.
2011	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele 2014 év

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	44	54	55	31	1	185
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	3	16	23	12	3	57
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	2	6	9	1	1	19
tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	26	33	29	13	0	101
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	2	2	7	7	2	20
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	2	1	2	0	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati
adatgyűjtés

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása.

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Székhely						
Csoport 1						
Csoport 2						
Csoport 3						
Csoport 4						
Csoport 5						
Csoport 6						
Összesen	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek						
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)						

Tagóvoda						
Csoport 1						
Csoport 2						
Csoport 3						
Csoport 4						
Csoport 5						
Csoport 6						
Összesen	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek						
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleménnyel)						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A 4.4.9 adattábla elemzése során jól látható, hogy a 660 iskoláskorú gyermek közül 113 gyermek hátrányos helyzetű, 57 pedig halmozottan hátrányos helyzetű, ami kifejezetten magas aránynak mondható. Ahogyan korábban is láttuk a HEP egyéb fejezeteiben, arra vonatkozóan azonban nincsen nyilvántartásunk, hogy ezek a HH és HHH gyermekek milyen, hátránykompenzáló ellátásban részesülnek. Így nem kaphatunk való képet arról, hogy mit tesz meg a település az életésélyeik javítása érdekében.

A más településről bejáró, ill. más település iskoláit látogató gyermekek száma alacsonynak mondató, nem szükséges mélyebb elemzésbe bocsátkozni velük kapcsolatban.

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

A településen élő általános iskoláskorú gyermekek összlétszáma	660
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	8
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	20
Általános iskoláskorúak közül a hh gyerekek létszáma	113
Általános iskoláskorúak közül a hhh gyerekek létszáma	57

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.10. számú táblázat – Iskolai körzethatár

Hány körzet van a településen	1	db					
Iskolai körzetenkénti létszám és hh/hhh tanulók megoszlása	A körzet általános iskoláiba járó tanulók összlétszáma	A körzetbe járó hh tanulók létszáma	A körzetbe járó hh tanulók aránya a körzet tanulóinak össz-létszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma	A körzetbe járó hhh tanulók aránya a körzet tanulóinak össz-létszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hh tanulók létszáma a település hh tanulóinak össz-létszámához viszonyítva	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma a település hhh tanulóinak össz-létszámához viszonyítva
1 körzet	660	75	11%	32	5%		
			#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!		
			#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!		

			#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!		
			#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!		
Összesen	660	75	11%	32	5%		

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

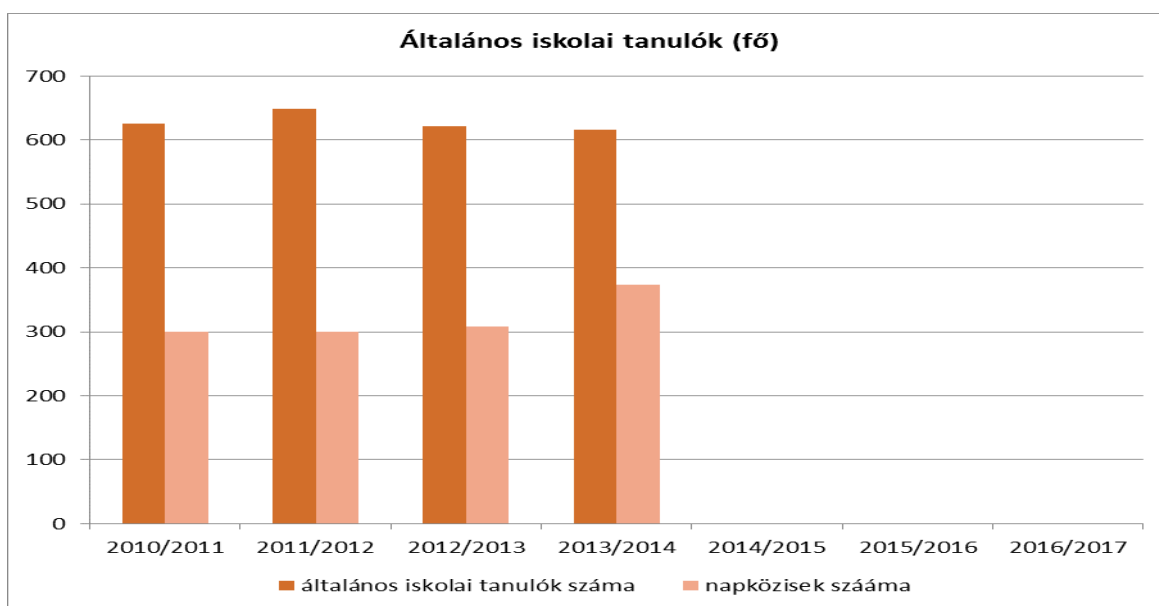
A 4.4.7 számú táblázatban láthatjuk, hogy adott évben hány iskoláskorú gyermek járt az általános iskola 1-4., ill. 5-8. osztályába a településen. A 2013-as tanév kivételével minden évben nagyobb számban jártak általános iskolába felső, mint alsó tagozatos diákok. Ez az arány a 2013-2014-es tanévben fordult meg, amikor a korábbi évek magasabb születésszáma miatt többen kezdték meg tanulmányaikat 1. osztályban, ill. folytatták az alsó tagozat további osztályaiban.

A napközi ellátást igénylők és abban részesülők 2010-2013 között az általános iskolai tanulók közel felét tették ki, az ezt követő tanévben azonban arányuk 60%-ra ugrott. Magyarázható ez a munkaerőpiac változásaival, azonban ez nem tekinthető teljes körű magyarázatnak. Szükségesnek tartjuk felmérni, hogy mi áll ennek az ugrásszerű növekedésnek a hátterében, a napközi ellátást illetően.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	303	323	626	300	47,9%
2011/2012	318	331	649	300	46,2%
2012/2013	307	314	621	308	49,6%
2013/2014	327	289	616	374	60,7%
2014/2015	n.a.	n.a.	0	n.a.	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 4.4.8. számú táblázatban azt láthatjuk, hogy Ócsa egyetlen általános iskolájában hogyan alakult az osztályok száma, évről évre, alsó, ill. felső tagozaton. Míg 2010 és 2014 között, a felmenő rendszerben kizárólag 1-4. osztályokat számlálhattunk, 2014/2015-ös tanévtől kezdve már 5-8. évfolyamon is nyilvántartjuk az általános iskolai osztályokat.

Gyógypedagógiai oktatásban alsó és felső tagozaton egyaránt 1-1 osztályt tartottunk nyilván, a vizsgált években, arra vonatkozóan nincs információnk, hogy átlagosan hány gyermek járt ezekbe az osztályokba.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	31	0	31	1	1	2	1

2011/2012	29	0	29	1	1	2	1
2012/2013	28	0	28	1	1	2	1
2013/2014	27	0	27	1	1	2	1
2014/2015	15	12	27	1	1	2	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az általános iskolánk személyi feltételeit illetően 100%-osan pozitív képről számolhatunk be, külön felhívva a figyelmet arra, hogy személyi feltételeink megfelelnek a jogszabályi előírásoknak. Egyetlen fejlesztési lehetőséget a gyermekvédelmi felelős alkalmazásában látunk. Amennyiben a jövőben lehetőségünk nyílik alkalmazni 1 főt, ebben a pozícióban, aki kizárólag a mi iskolánkban látja el feladatait, feltétlenül ki fogjuk használni ezt a lehetőséget.

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	0	0
Szaktanítást végző tanítók száma	26	0
Szaktanítást végző tanárok száma	24	0
Gyógypedagógusok létszáma	2	0
Gyermekevélmi felelős	0	0

Iskolaorvos	1	0
Iskolapszichológus	1	0
Kisegítő személyzet	6	0

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

- b) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Idevonatkozó esetekről nincsen tudomásunk, partnereinkkel folytatott egyeztetést követően sem.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A 4.4.14. számú táblázat megmutatja számunkra, hogy hogyan alakultak az országos kompetenciamérések eredményei az Ócsa közoktatási intézményében. Megállapíthatjuk, hogy a településen élő és tanuló gyermekek átlagos teljesítménye minden, általunk vizsgált évben nagyjából az országos átlag körül mozgott, néha valamennyivel alatta, több esetben viszont valamennyivel felette teljesítettek a gyermekeink. Külön kiemelendő, hogy az átlagpontszámokat vizsgálva, a hátrányos helyzetű tanulók eredménye alig maradt el az iskolai, ill. az országos átlagtól, sőt, 2014-ben, 8. évfolyamon szövegértésben még felül is múlta a másik két átlagpontszámot.

Ez az eredmény azt mutatja számunkra, hogy közoktatási intézményünk hátránykompenzáló hatása jelentős, attól függetlenül, hogy kizárólag a kimeneti eredményekre vonatkozóan (kompetenciamérési adatok) rendelkezünk statisztikákkal, a hátránykompenzáló juttatásokra, kedvezményekre vonatkozóan nem. Ez minden esetre bizakodásra ad okot, pedagógusaink munkáját illetően is.

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok																					
ISKOLA NEVE		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017					
Országos kompetencia- mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlag
Szövegértés																					
6. évfolyam	1493	1483	1381	1465	1355	1288	1472	1420	1278	1497	1425	1339	1481	1404	1273	1488	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
8. évfolyam	–	–	1449	1577	1481	1463	1567	1479	1414	1555	1347	1638	1557	1416	1347	1567	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
10. évfolyam																					
Matematika																					
6. évfolyam	1460	1498	1397	1496	1338	1226	1489	1422	1311	1489	1411	1360	1491	1419	1303	1497	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
8. évfolyam	–	–	1435	1601	1531	1548	1612	1541	1485	1620	1371	1245	1616	1381	1252	1618	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
10. évfolyam																					
Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok																					

A 4.4.15. számú táblázat megmutatja, hogy az általános iskola elvégzését követően az ócsai gyermekek hol tanultak tovább. Kifejezetten pozitív, hogy kizárólag a 2014/2015-ös, valamint a 2015/2016-os tanévben volt 1-1 fő, aki nem folytatta tanulmányait középfokon, az ezt megelőző években nem volt ilyen tanuló.

Arányaiban a legtöbben a szakközépiskolai, érettségit adó képzést választják, a gimnáziumi, valamint szakiskolai képzést ennél valamivel kevesebb tanuló választja életútjául. Évente 2-3 fő iratkozik be mindössze speciális szakiskolába az általános iskola elvégzését követően.

Az oktatási és egyéb életszínvonal tekintetében pozitív, hogy minden évben a 8osztályt elvégzettek 30-50%-a választ olyan képzést, mely érettségi megszerzésével zárul és lehetőséget teremt a felsőfokú tanulmányok megkezdésére is. Alacsonynak mondható azonban a legkiemelkedőbb, a tehetséggondozásra és a továbbtanulásra leginkább hangsúlyt fektető gimnáziumi oktatásban résztvevők aránya.

Arról, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű, ill. hátrányos helyzetű tanulók körében hogyan néz ki ez a megoszlás, iskolatípusoktól függően, nincs információ. Ezt az adathiányt – az ő érdekükben – mindenképpen pótolni szükséges a közeljövőben azért, hogy még inkább valós képet kaphassunk az iskola hátránykompenzáló hatásáról.

4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

tanév	Gimnázium (%)	Szakközépiskola (érettségit adó képzés) (%)	Szakiskolai képzés (%)	Speciális szakiskola (%)	Nem tanult tovább (%)

	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	27	n.a	38	n.a	32	n.a	3	n.a	0	n.a
2009/2010	23	n.a	51	n.a	23	n.a	3	n.a	0	n.a
2010/2011	20	n.a	45	n.a	35	n.a	3	n.a	0	n.a
2011/2012	30	n.a	40	n.a	30	n.a	2	n.a	0	n.a
2012/2013	30	n.a	45	n.a	25	n.a	3	n.a	0	n.a
2013/2014	21	n.a	23	n.a	56	n.a	2	n.a	0	n.a
2014/2015	15	n.a	41	n.a	44	n.a	2	n.a	1	n.a
2015/2016	34	n.a	35	n.a	31	n.a	2	n.a	1	n.a

Sajnálatos módon nem rendelkezünk adatokkal az iskola lemorzsolódás vonatkozásában sem. Ezt is pótolni szükséges.

Látjuk azonban, hogy 2010 és 2014 között a tanulók hány %-a fejezte be eredményesen az általános iskola 8. osztályát, tehát ebből következtetni tudunk a lemorzsolódók hozzávetőleges arányára (nincs azonban információnk arra vonatkozóan, hogy a lemorzsolódás miben nyilvánult meg és mi volt az oka).

Ócsán évente a 8. osztályos tanulók több mint 90%-a fejezi be az általános iskolát tanévenként, nappali rendszerű oktatásban. Kivételt képez ez alól a 2012/2013-as tanév, amikor ez az arány csak 89% volt, ez a csökkenés azonban nem számottevő. Célunk természetesen az, hogy a következő, hatályos HEP elkészítésekor már 100%-os arányról számolhassunk be.

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

tanév	Évfolyamismétlők aránya (%)	Magántanulók aránya (%)	Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)
-------	-----------------------------	-------------------------	--

	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2009/2010	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2010/2011	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2011/2012	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2012/2013	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2013/2014	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2014/2015	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

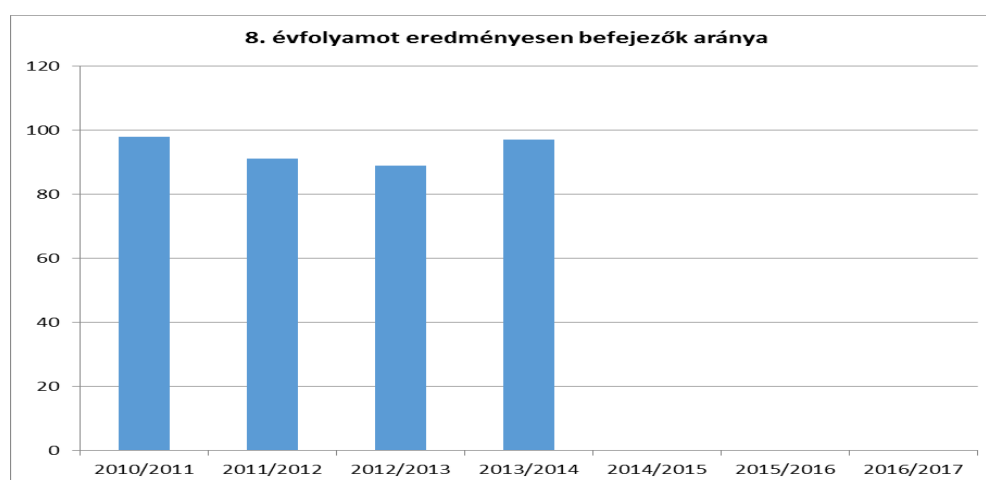
Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	109	98
2011/2012	112	91

2012/2013	107	89
2013/2014	95	97
2014/2015	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Ahogy ez a fenti adattáblából is jól látszik, a 8 évfolyamot nappali tagozaton eredményesen befejezők száma és aránya 2010 és 2013 között évről évre csökkent, 98%-ról 89%-ra, ami kifejezetten nagy arálynak mondható. Megállapítható tehát, hogy ezekben az években növekedett az általános iskola felső tagozatában tapasztalható lemorzsolódás, ami vélhetően összefügg a tankötelezettséggel kapcsolatos jogszabályi változásokkal is. Egyéb okok mélyebb vizsgálata szükséges. A 2013-2014-es tanévben emelkedett ismét 97%-ra a általános iskolát sikeresen befejezők száma, arra vonatkozóan azonban nem áll még rendelkezésünkre releváns adat, hogy ez a pozitív tendencia folytatódik-e jövőben.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Ahogy azt a HEP korábbi fejezetiben is kifejtettük, az iskola hátránykompenzáló rendszeréről nem rendelkezünk kellő mennyiségű információval, idesorolva a tanodai, tehetséggondozó programokat, nyári táborokat, ill. az alapfokú művészeti oktatást. Habár településünkön folynak ilyen jellegű programok, nem áll rendelkezésére az önkormányzatnak egyfajta egységes adatbázis.

Ezt mindenképpen pótolni szükséges.

4.4.17. számú táblázat – Hátránykompenzáló programok

tanév	tanodai program létszám	HH/ HHH tanulók létszáma	tehetséggondozó program	HH/ HHH tanulók létszáma	nyári tábor	HH/ HHH tanulók létszáma	Alapfokú művészetoktatás	HH/ HHH tanulók létszáma
2008/2009	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2009/2010	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2010/2011	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2011/2012	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2012/2013	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2013/2014	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2014/2015	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2015/2016								
2016/2017								

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

Elindult az öregedési folyamat a településen.	Gyermekvállalást ösztönző programok életre hívása, a település lakos-megtartó erejének növelése, újonnan betelepülő családok ösztönzése.
Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek számának alakulásával kapcsolatos adathiány.	Önkormányzati adatbázis létrehozása, partnereinkkel együttműködve (pontos statisztikai adatok megállapítása, különös tekintettel arra, hogy hány ócsai család érintett a kérdésben).
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok/gyermekek folyamatosan magas száma.	A gyermekes családok intenzív (anyagi és egyéb juttatásokon keresztül) támogatása, az elszegényedési folyamat lassítása, megállítása.
Gyermek jogán járó helyi juttatásokkal, ill. kedvezményes iskolai étkeztetéssel kapcsolatos adathiány.	Önkormányzati adatbázis létrehozása a közoktatási intézményekkel és egyéb, szociális intézményi partnereinkkel való együttműködésben.
Óvodai, ill. bölcsődei gyermekszámmal kapcsolatos adathiány.	Önkormányzati adatbázis létrehozása az intézményekkel és partnereinkkel való együttműködésben.
Sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos adathiány.	Intézményi kimutatás elkészítése azzal kapcsolatban, hogy a településen élő, sajátos nevelési igényű gyermekek közül hánynak az iskoláztatását tudjuk helyben elvégezni, ill. saját elhatározásból vagy pedig kényszerből hány, érintett gyermek jár más település intézményeibe.
Otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermekek számának alakulásával kapcsolatos adathiány.	Önkormányzati adatbázis létrehozása a közoktatási intézményekkel és egyéb, szociális intézményi partnereinkkel való együttműködésben.
3 db betöltetlen, felnőtt háziiorvosi praxis.	Stratégia kidolgozását követően 3 db háziorvos alkalmazása, a lakosok ellátáshoz való, teljes körű hozzáféréseinek biztosítása érdekében.
Alacsony bölcsődei férőhelyszám.	A jelenlegi bölcsődei férőhelyszám növelése, új bölcsődei kisgyermeknevelő(k) alkalmazása, a jogszabályi előírásoknak megfelelően.
Családi napközire való igények feltárása.	Felmérés elkészítése a lakosság körében arra vonatkozóan, hogy van-e igény a településen családi napközi létrehozására vagy pedig elegendő a környezető településeken elérhető szolgáltatás biztosítása.

4 fő óvodapedagógus felvétele szükséges.	Stratégia kidolgozását követően 4 fő óvodapedagógus toborzása és felvétele, hosszú távon az ócsai lakosok óvodapedagógussá válásának ösztönzése, a felsőoktatási rendszeren belül.
Helyhiány miatt elutasított gyermekek számával, valamint egyéb, az óvodai ellátáshoz tartozó statisztikákkal kapcsolatos adathiány.	Erre vonatkozó adatbázis elkészítése az intézményekkel való együttműködésben, különös tekintettel az érintettek demográfiai jellemzőire (pl. hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet).
Napközi ellátást igénybevevők számának ugrásszerű növekedése.	Lakossági felmérés keretében szükséges vizsgálni a mögöttes okokat.
A helyi, közoktatási intézményben nem tevékenykedik gyermekvédelmi felelős.	1 fő gyermekvédelmi felelős, aki kizárólag az ócsai általános iskolában látja el feladatát, így minden figyelmét és szaktudását a településen élő gyermekeknek és családjaiknak tudja szentelni.
Hátrányos, ill. halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetében kimutatható adathiány az iskolatípusokkal kapcsolatban.	Helyi, közoktatási intézményekkel való együttműködésben egységes adatbázis létrehozása, mely iskolatípusokra bontva ábrázolja a hátrányos, ill. halmozottan hátrányos helyzetű tanulók életútját a közoktatási rendszerben.
Lemorzsolódási mutatókkal kapcsolatos adathiány.	Helyi, közoktatási intézményekkel való együttműködésben egységes adatbázis létrehozása, mely iskolatípusokra bontva ábrázolja a lemorzsolódási mutatókat, különös figyelmet fordítva a tanulók demográfiai jellemzőire.
Hátránykompenzáló programokkal és az azokon való tanulói részvétellel kapcsolatos adathiány.	Helyi, közoktatási intézményekkel való együttműködésben egységes adatbázis létrehozása, a hátránykompenzáló programok listázása (pl. tanodaprogram, tehetséggondozó programok, nyári táborok stb.).

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége. Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Annak érdekében, hogy átfogó képet kaphassunk a településen megvalósuló esélyegyenlőségről, ill. annak esetleges hiányáról, nélkülözhetetlen tüzetesebben megvizsgálni a településen élő nők helyzetét, különösen a munkaerő-piacon való jelenléti esélyeik, szerepeik szempontjából. Az alábbi pontokban ennek részletezését olvashatjuk.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlőbánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni. Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely fogalommagyarázat arra az esetre vonatkozik, amikor az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény – többek között - a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. Ugyanakkor a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását nem írja elő jogszabály. A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

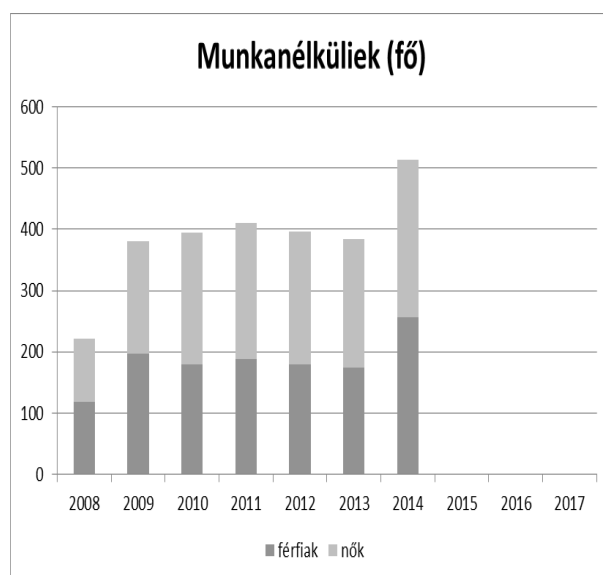
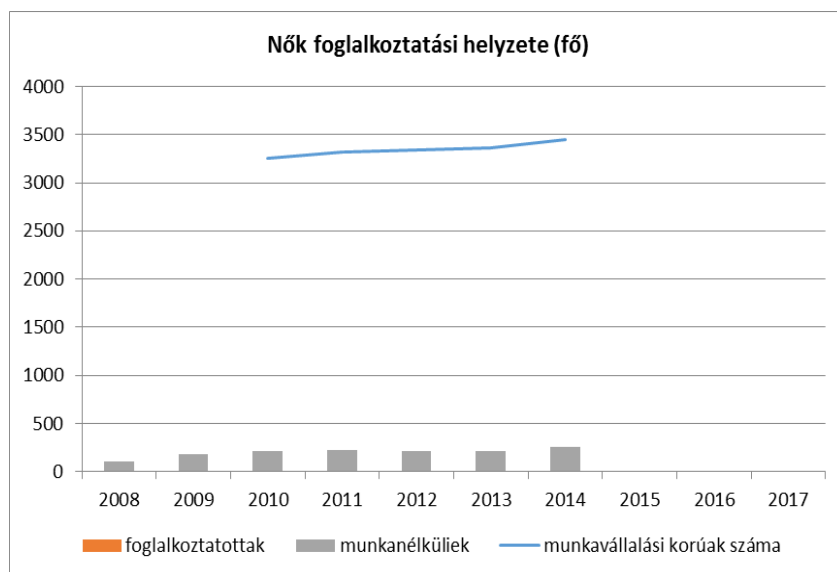
Ahhoz, hogy a települési viszonyokhoz mérten megvizsgálhassuk a nők helyzetét, külön figyelmet kell fordítanunk a munkaerő-piaci helyzetükre, Ócsa városában. Országos (sőt, globális) tendencia, hogy a nők – a fent említett okokból – sokkal nehezebben találnak kvalitásaiknak megfelelő, hosszú távú elköteleződést megkövetelő munkahelyeket, mint a férfiak. Ócsán, ahol a nők 2010 és 2014 között minden évben valamivel kevesebben voltak, mint a férfiak, arányaiban jóval több nyilvántartott álláskereső nőt találunk, mint az ellenkező neműek esetében. Még a nőknél a munkanélküliség a teljes női lakosság 6,27-7,02%-át jelentette ezekben az években (az arány egyébként évről évre csökken, kivéve 2014-et), addig a férfi lakosok 4,93-5,51%-a volt munkanélküli 2010-2013 között. Itt is azt látjuk, hogy 2014-ben még a nőknél is nagyobb emelkedés következett be a munkanélküli férfiak számában (arányában), 1 év alatt 83-mal emelkedett a regisztrált álláskereső férfiak száma, 2014-re már közel megegyezett a munkanélküli nők számával. Ez azonban korántsem csökkenti a település felelősségét abban, hogy javítsa a helyi nők munkaerő-piaci esélyeit.

A nőknek napjainkban, az esetek nagy többségében kiemelt szüksége van arra, hogy valaki segítse számukra bizonyos érdekérvényesítési technikák elsajátítását, kitűzött céljaik elérését, különösen a munkaerő-piacon való érvényesülésük érdekében.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2010	3266	3257	n.a	n.a	180	214
2011	3503	3316	n.a	n.a	188	222
2012	3524	3335	n.a	n.a	179	218
2013	3526	3361	n.a	n.a	174	211
2014	3636	3445	n.a	n.a	257	257

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Ócsán a közszférában – közoktatás, közigazgatás, közművelődés, szociális és egészségügyi ellátás – lényeges magasabb a nők aránya, mint a férfiaké. A kisgyermekes nők munkavállalását, munkába való visszatérését segíti a bölcsődei és óvodai szolgáltatások teljes körű elérése. További adatgyűjtést, vizsgálatot és elemzést igényel, hogy a közszférában érvényesül-e a nemek közötti esélyegyenlőség.

A fenti megállapítások mellett fontos azt is kiemelni, hogy a bölcsődei ellátás kiterjesztésével még több nő állhatna a jelenleginél hamarabb munkába, ennek rendszerét ki kell dolgoznunk a közeljövőben. A nők munkanélküliségi rátáját befolyásolja továbbá az is, hogy a szülést követően milyen pénzügyi támogatásban és milyen hosszú ideig részesülnek (GYED, GYED Extra, GYES, CSÉD).

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Településünkön évente 2 foglalkoztatást segítő programot indítunk, valamint 1-1 képzési programot, melybe nők is bekapcsolódnak, szép számmal. 2008 és 2012 között a 25 fős csoportban 15 nő vett részt programjainkon, számuk azonban a csoportlétszám növekedésével egyenes arányban évről évre nőtt, férfiakhoz viszonyított arányuk folyamatos jelleggel 50% felett mozgott. Célunk ezen programjainkat a továbbiakban is a társadalmi nemekre vonatkozó esélyegyenlőség eszméje szerint megtervezni, ill. megvalósítani.

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

év	Foglalkoztatást segítő programok száma	Képzési programok száma	résztevők száma	résztevő nők száma
2008	2	1	25	15
2009	2	1	25	15
2010	2	1	25	15
2011	2	0	25	15
2012	2	0	25	15
2013	2	1	118	78
2014	2	1	84	49
2015	2	1	84	52

Forrás: Helyi adatgyűjtés

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az országos statisztikai adatokhoz, ill. kutatási eredményekhez hasonlóan településünkön is megállapíthatjuk, hogy a munkanélküli nők körében, legnagyobb arányban a 8 általános iskolai osztályt, valamint a szakiskolát, szakmunkásképzőt elvégző, érettségivel nem rendelkező nők vannak többségben. Őket követik a nem gimnáziumi érettségivel rendelkezők, majd pedig azok, akik eredményesen vettek részt a gimnáziumi oktatásban. Elenyésző a munkanélküliek körében azok száma, akik főiskolát vagy egyetemet végeztek, hozzá kell tenni azonban, hogy ez a felsőfokú iskolai végzettség eleve csak nagyon kis arányban jellemző Ócsa női lakosaira.

A 8 általánosnál kevesebb osztályt sikeresen elvégzők nagyon kis létszámban képviseltetik magukat a településen, így a munkanélküli nők körében is. Látnunk kell azonban azt, hogy minél hamarabb lép ki valaki az iskolarendszerből (nem függetlenül ezt a jelenséget a tankötelezettség változásának folyamatától), annál nagyobb valószínűséggel esik ki hosszabb-rövidebb időre a munkaerőpiacról, azaz válik munkanélkülivé. Tovább súlyosbítja a helyzetet, ha az illető nő, tehát eleve nehezebb eséllyel boldogul a munka világában.

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/szakmunkás- képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	151	0	67	35	18	22	1	0
2009	169	9	70	41	18	26	4	1
2010	195	8	75	65	18	27	1	1
2011	191	6	72	63	19	26	2	3
2012	214	9	77	70	22	31	3	2
2013	224	9	96	66	18	28	6	1
2014	236	10	95	68	22	35	4	2

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség).

Nem áll rendelkezésünkre információ a nőket ért hátrányos megkülönböztetésről szóló esetekhez kapcsolódóan, településünkön. Fontos hangsúlyozni azonban, hogy ez nem jelenti azt, hogy nem is történik ilyen Ócsán, tehát nem végeznek a helyi munkáltatók diszkriminációs tevékenységet. Előfordulhat, hogy ez nem tudódik ki, vagy pedig a hátrányos megkülönböztetést elszenvedő nők nem rendelkeznek kellő mennyiségű információval arra vonatkozóan, hogy mi minősül az egyenlő bánásmód megsértésének, ill. hova és milyen módon fordulhatnak, ha ilyen jellegű bánásmódot tapasztalnak.

Önkormányzatként felelősségünk felhívni a nők figyelmét lehetőségeikre (Egyenlő Bánásmód Hatóság munkájának ismertetése, munkahelyi esélyegyenlőségi képzések stb.), információs és képzési kampány keretében.

5.1.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés

év	Esetszám
2008	n.a
2009	n.a
2010	n.a
2011	n.a
2012	n.a
2013	n.a
2014	n.a

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában.

A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést.

A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,

- a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,
- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)⁷

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

2013 előtt településünkön nem állt rendelkezésre a családoknak helyi, bölcsődei ellátás. 2013 óta azonban bölcsődénk 24 önkormányzati finanszírozású férőhelyet biztosít. Ez még mindig kevesebb, mint a családok

⁷ Az Nkntv. 2014. szeptemberétől 3 éves kortól teszi kötelezővé az óvodai részvételt.

jelenlegi igénye, azonban már megközelítőleg eléri azt. Megfelelő források bevonásával szeretnénk a bölcsődei férőhelyek számát növelni.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkor- mányzati	egyéb			
2010	376	0	0	0	0	0	0
2011	408	0	0	0	0	0	0
2012	402	0	0	0	0	0	0
2013	392	1	24	0	0	0	0
2014	403	1	24	0	0	0	0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja. A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, ezzel látja el a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától. A védőnő felkészíti a fogamzás optimális időzítésre, körülményeire a családokat. Segít az anyaságra való felkészülésben. Segít a család szülői szerepre való felkészítésben. Megszervezi a tanácsadásokat a családok részére. A védőnő figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését egészen az iskolás korig. A fentebb bemutatott táblázatból is látható, hogy minden 0-3 év közötti gyermek hozzájut a védőnői szolgáltatáshoz.

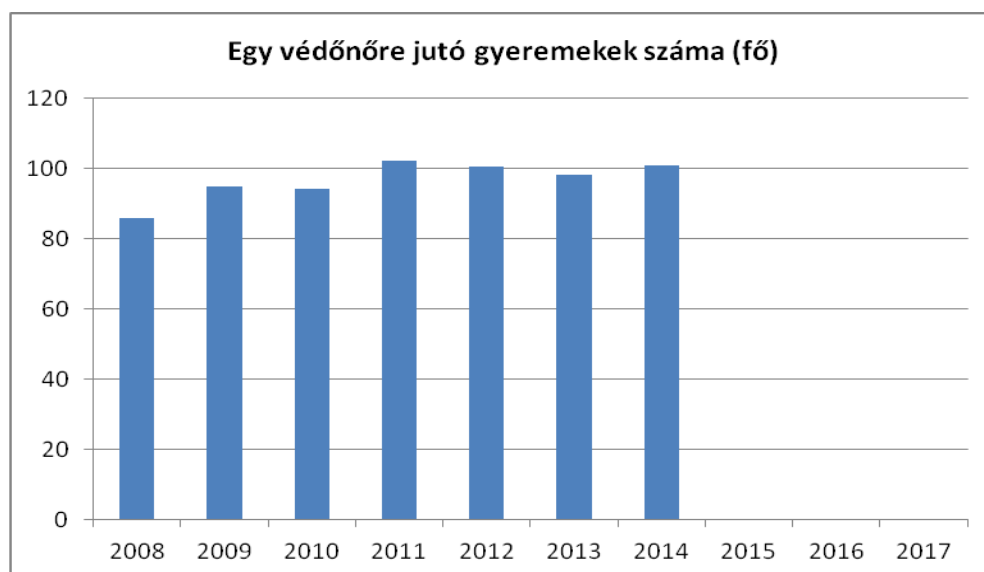
A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

Az 1 védőnőre jutó 0-3 év közötti gyermekek száma településünkön 2008 után kezdett el emelkedni, azóta évente átlagosan 100 körüli értéket mutat. Ez a mutató megfelel a törvényi szabályozásoknak.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	4	343	86
2009	4	379	95
2010	4	376	94
2011	4	408	102
2012	4	402	101
2013	4	392	98
2014	4	403	101

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

év	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az önkormányzatnak tudomása nincs ilyen esetekről, amennyiben előfordul, az családon belül marad, és nem szerez róla tudomást a családsegítő, valamint a rendőrség. Erre vonatkozóan még fontosnak tartjuk az olyan erős bizalmi rendszer kiépítését a lakosokban, amelyre építve bármikor meg szeretnék/ meg tudják osztani bizonyos személyekkel azt, ha adott esetben családon belüli erőszak áldozatává válnak. Erre rendszeresített csoportfoglalkozás például a művelődési házban, kiváló lehetőséget teremthet a nyílt, bizalmi alapú és őszinte kommunikációra.

Fontos továbbá itt kiemelni azt is, hogy nem működik formális keretek között a településen olyan civil szervezet, melyhez az erőszakot elszenvedő nők fordulhatnak abban az esetben, ha bántalmazás (verbális vagy fizikai) áldozatává válnak, a rendőrséghez és egyéb hatóságokhoz azonban mégsem mernek fordulni. Az országos hatókörű civil szervezetek túlságosan távoliak és elérhetetlenek egy ekkora, Pest megyei településen élő nő számára. Indokoltnak tartjuk egy ilyen szervezet vagy pozíció létrehozását, a bizalom nagymértékű erősítése mellett.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Településünkön nincs anyaoththon, családok átmeneti otthona. Fel kell mérni, hogy a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokra milyen mértékben van igény. Tájékoztatni kell a lakosságot a településünkhöz legközelebbi anyaoththonról, családok átmeneti otthonáról, elérhetőségéről, illetve kapacitásáról. A krízishelyzetben lévő nők számára nagyon fontos tényező az idő, ezért a várólistával működő szállók sok esetben nem tudnak azonnali segítséget nyújtani. Fontos a megfelelő tájékoztatás, és az igények és kapacitás összhangja.

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

év	önkormányzati anyaotthon településen	önkormányzati anyaotthon a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a település 50 km-es körzetében
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Településünkhöz legközelebbi, a Gyáli Kistérséghez tartozó, önkormányzati társulás által fenntartott, családvédelmi funkciókat is ellátó intézmény a „Kertváros” Szociális és Családvédelmi Központ. A Társuláshoz tartozó települések: Alsónémedi, Bugyi, Gyál, Ócsa. A feladatellátás a következő feladatokra terjed ki: családsegítő szolgáltatás, gyermekjóléti szolgáltatás, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény fent hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket. A táblázat adatai megmutatják a képviselő-testület tagjainak nemek szerinti megoszlását.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja	Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői	Közülések tagjai
----	-------------------------	---------------------------------------	------------------

	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2009	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2010	7	1	n.a	n.a	n.a	n.a
2011	8	1	n.a	n.a	n.a	n.a
2012	8	1	n.a	n.a	n.a	n.a
2013	6	1	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Ahogy országos szinten, úgy Ócsa városában is erősen alulreprezentáltak a nők a politikai és közéletben. A képviselőtestületben 2010-2014 között folyamatosan 7-8-szorosa volt a férfiak száma a női képviselőkének, ami egy ekkora település önkormányzata és képviselőtestülete esetében azt jelenti, hogy összesen 1 női képviselő vett részt a testület munkájában (és országos szinten ez nem mondható kiemelkedően rossznak). A 2014-es ciklusváltást követően jelenleg is mindössze 1 női képviselője van a településnek, 6 férfi mellett. Fontosnak tartjuk megvizsgálni ennek az igen rossz aránynak az okát, vagyis feltérképezni a helyi nők (politikai) közélettől való távolmaradása mögött rejlő indokokat és kidolgozni egy olyan esélyegyenlőségi politikát, mely biztosítja ennek módosulását.

Nem áll rendelkezésünkre adat arra vonatkozóan, hogy a településen élő nők közül hányan vesznek részt a városi bíróság, ill. az ítélőtáblák vezetésében, valamint a közgyűlésben.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településünkön nem jellemző, hogy lenne nőket helyi szinten, kiemelkedően érintő probléma vagy pedig előfordulhat, hogy egyszerűen nincsen róla tudomásunk. Folyamatosan tartva a kapcsolatot a helyi civil, állami vagy egyházi szervezetekkel a felmerülő, a nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákról kapott információk alapján fel kell térképezni, hogy milyen problémák kerülnek felszínre, és milyen, a felszámolásukra irányuló kezdeményezések indulnak/indulhatnak el. Külön figyelmet kell fordítanunk a jövőben arra (a fent említett bizalmi légkör kialakításán keresztül), hogy az eddig a felszín alatt lappangó problémák, konfliktusok, esélyegyenlőségi elvekkel szembemenő események is napvilágot láthassanak és közös, jól megalapozott választ adhassunk rá, települési szinten.

Fontos továbbá rámutatnunk arra, hogy a településen nem működik olyan civil szervezet, mely ennek a helyzetnek a mélyebb feltérképezésére hivatott.

év	Intézkedések, pályázatok, programok száma a településen	Önkormányzati	Más állami szerv által támogatott	Civil	Összes
2008	n.a	n.a	n.a	n.a	0
2009	n.a	n.a	n.a	n.a	0
2010	n.a	n.a	n.a	n.a	0
2011	n.a	n.a	n.a	n.a	0
2012	n.a	n.a	n.a	n.a	0
2013	n.a	n.a	n.a	n.a	0
2014	n.a	n.a	n.a	n.a	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A foglalkoztatottsági adatok vizsgálatakor több női, (ideiglenesen vagy tartósan) regisztrált munkanélkülit találunk a 15-64 éves korosztályban (holott a nők száma alacsonyabb az ócsai lakónépességben belül).	Nők foglalkoztatását elősegítő programok elindítása, felmérések készítése a kedvezőtlen statisztikai adatok mögött álló okokról, jelenségekről. A nők számára érdekérvényesítési technikák átadása.
Közsférában dolgozó nők arányával kapcsolatos adathiány.	Önkormányzati vezetésű partnerségben egy olyan, egységes adatbázis elkészítése, mely nemenkénti bontásban ábrázolja a közsféra munkáltatóit, kiemelt figyelmet fordítva a férfi-női esélyegyenlőségre.
Érettségivel nem rendelkező nőket kiemelten érinti a munkanélküliség.	Nők továbbtanulását ösztönző programok, információs kampányok kidolgozása és elindítása, a terület szakértőinek bevonásával. Gyermekfelügyeleti rendszer kiépítése, a „háziasszony-szerep” mérséklése az ócsai nők

	körében.
Feltételezhetően kevés ismeret a nők körében a munkahelyi esélyegyenlőség fogalmáról és feltételeiről.	Információs és képzési kampány kidolgozása és megvalósítása a településen (pl. Egyenlő Bánásmód Hatóság feladata és működése, munkahelyi esélyegyenlőségi képzések stb.) a terület szakértőinek bevonásával.
Alacsony bölcsődei férőhelyszám.	A bölcsődei férőhelyek számának növelése, megfelelő a jogszabályi előírásoknak, a helyi igények teljes körű kielégítése céljából.
A hatóság és egyéb illetékesek nem szereznek tudomást az esetleges, családon belüli erőszakhoz kapcsolódó esetekről, ezáltal nem lehetünk biztosak abban, hogy ilyen esetek nem is történnek meg a településen élő családok körében.	Információs és bizalomépítő kampányok, csoportfoglalkozások elindítása, témában szakértő helyi civil szervezet vagy pedig felelősi pozíció létrehozása.
Családok átmeneti otthonához kapcsolódó igényekről nincsen valós helyzetképünk, az anyák is kiemelten kevés információval rendelkeznek ezen a területen.	Lakossági egyeztetés az előző pontban javasolt felelős/civil szervezet vezetésével.
Kiemelten alacsony női képviselet a képviselőtestületben.	Lakossági egyeztetés a nők politikától való távolmaradása mögött rejlő okok feltárására. Női képviselők számának növelése, kezdetleges kvótarendszer bevezetése, az esélyegyenlőség biztosítása ezen a területen is.
Nők bírósági, ítélőtáblai, valamint közgyűlési részvételével kapcsolatos adathiány.	Egységes adatbázis létrehozása, különös tekintettel a nemenkénti megoszlásra.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói

nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

3. az özvegyi nyugdíj;
4. az árvaellátás;
5. a szülői nyugdíj;
6. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
7. özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

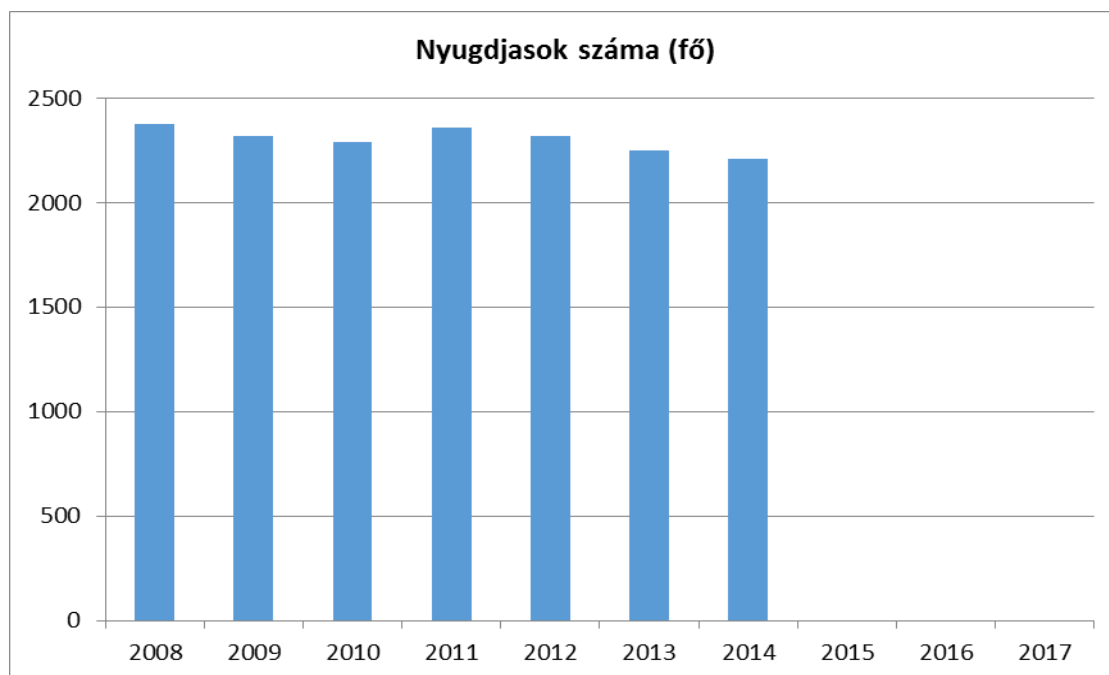
A városban a 65 év felettiek aránya az összlakosság közel 20%-a. Az idősök nyugdíjai alacsonyak, különösen a volt mezőgazdasági dolgozóké. A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma, mely háztartások nagyobb részét özvegy nők alkotják. Az, hogy az idősök hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősökkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. A család fiatalabb tagjai gyakran kevés időt szánnak a velük való

törődésre, gyakran távol élnek idősebb családtagjaiktól, illetve a megélhetési gondok miatt több, mint 8 órát dolgoznak. A fentiek miatt megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény.

A jelen HEP 1. fejezetében szereplő demográfiai mutatók értelmében megállapíthatjuk, hogy a 2011-es népszámlálás alkalmával a településen élő állandó lakosság 15%-a tartozott a 65 év feletti korcsoportba. A női állandó népesség esetében ez 18%-ot, míg a férfiak esetében ez 11%-ot jelentett. Ezzel is igazoljuk a fenti megállapítást, miszerint ebben a korcsoportban jelentősen több nőt találunk, mint férfit. Összefügg ez természetesen általános demográfiai trendekkel is, miszerint a nők születéskor várható élettartama magasabb, mint a férfiaké.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	966	1411	2377
2009	946	1373	2319
2010	947	1343	2290
2011	976	1381	2357
2012	955	1364	2319
2013	907	1344	2251
2014	887	1322	2209

Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Nem elhanyagolható szempont a település előregedése, amiről szintén a HEP korábbi fejezetében számoltunk be. 2014 volt az első olyan év, ahol 100-nál magasabb volt az index értéke, vagyis több 65 év feletti állandó lakosa volt Ócsának, mint 0-14 éves korú gyermek lakosa. Azt továbbra sem állapítható meg, hogy ez a tendencia folytatódik-e a jövőben, de annak érdekében, hogy ne folytatódhasson, elengedhetetlen lenne az élve születések számának növekedése és a belföldi bevándorlás esetében is a fiatalabb generációk megszólítása, vonzása annak érdekében, hogy hosszú távon se induljon fogyásnak Ócsa népessége.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Flt. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői segély feltételeit a Flt. 30. §-a rögzíti.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A foglalkoztatásra vonatkozó adattáblákat vizsgálva megállapíthatjuk, hogy Ócsán az 56 év felettieket nem érinti kimagaslóan nagyobb arányban a munkanélküliség, mint más korosztály képviselőit. Habár arányaiban a regisztrált álláskeresőkön belüli arányuk nem szembetűnő, mindenképpen fontos kiemelni, hogy arányuk 2010 és 2014 között folyamatosan növekedett, az 56-60 évesek körében 8,6%-ról 12,2%-ra, a 61 év felettiek esetében pedig 0%-ról 3,8%-ra. Az ennek a tendenciának a hátterében rejlő okok mélyebb vizsgálata szükséges a jelen HEP elkészítését követő időszakban.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Egészen 2010-ig nem állt rendelkezésre az időskorú lakosság számára olyan program, mely lehetővé tette volna, hogy nyugdíjas éveiket aktívan, tevékenyen tölthessék el. A településen működő egyik civil szervezetnek köszönhetően azonban 2010-ben elindult egy ilyen jellegű program, melybe több, idős lakosunk is bekapcsolódott, már az indulás pillanatában. Abból, hogy hogyan fogadták érintett lakosaink ezt a kezdeményezést, arra a következtetésre jutottunk, hogy köreikben kiemelkedően magas az igény arra, hogy önkormányzat által életre hívott kezdeményezéseket is kidolgozzunk és bevezessünk a település mindennapjaiba. Ennek megtervezése és elindítása még előttünk áll és mindenképpen a civilekkel való együttműködésre alapozva képzeljük el.

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny időskor (lehetőségek a településen)

év	Önkormányzati	Munkaügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db	db	db	db	db

2008	n.a	n.a	n.a	n.a	0
2009	n.a	n.a	n.a	n.a	0
2010	n.a	n.a	1	n.a	1
2011	n.a	n.a	1	n.a	1
2012	n.a	n.a	1	n.a	1
2013	n.a	n.a	1	n.a	1
2014	n.a	n.a	1	n.a	1

Forrás:

Helyi

adatgyűjtés

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2010	394	44	11%	220	44	20%
2011	410	56	14%	215	56	26%
2012	397	65	16%	200	65	33%
2013	385	64	17%	223	64	29%
2014	514	80	16%	185	80	43%

Forrás:

Helyi

adatgyűjtés, TeIR

Ócsán azt látjuk, hogy a regisztrált munkanélküliek 11-17%-a 55 év feletti a vizsgált időszakban, míg a tartósan (vagyis 180 napnál régebb óta) munkanélküliek esetében ez az arány 2010 és 2014 között 20%-ról 43%-ra emelkedett. Megerősíthetjük tehát, hogy az országos tendencia településünkön is érvényesül, 2 évvel ezelőtt a tartósan munkanélküliek már közel fele 55 év feletti volt. Feladatunk ennek a folyamatnak a lelassítása, majd esetlegesen visszafordítása, az illetékes Munkaügyi Központtal együttműködve, foglalkoztatást elősegítő és ösztönző programokon keresztül. Az idősebb korosztály esetében is rekonstruálnunk kell azt a pozitív folyamatot, amit az 55 év alattiak esetében már elértünk, a tartósan munkanélküliek számának csökkentéséhez kapcsolódóan.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Ebben a pontban az idősök által igénybe vehető alapszolgáltatásokra és szakosított ellátási formákra térünk ki:

Alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóköznyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi alapellátáshoz tartozó feladatokat minden esetben az illetékes házi orvos látja el.

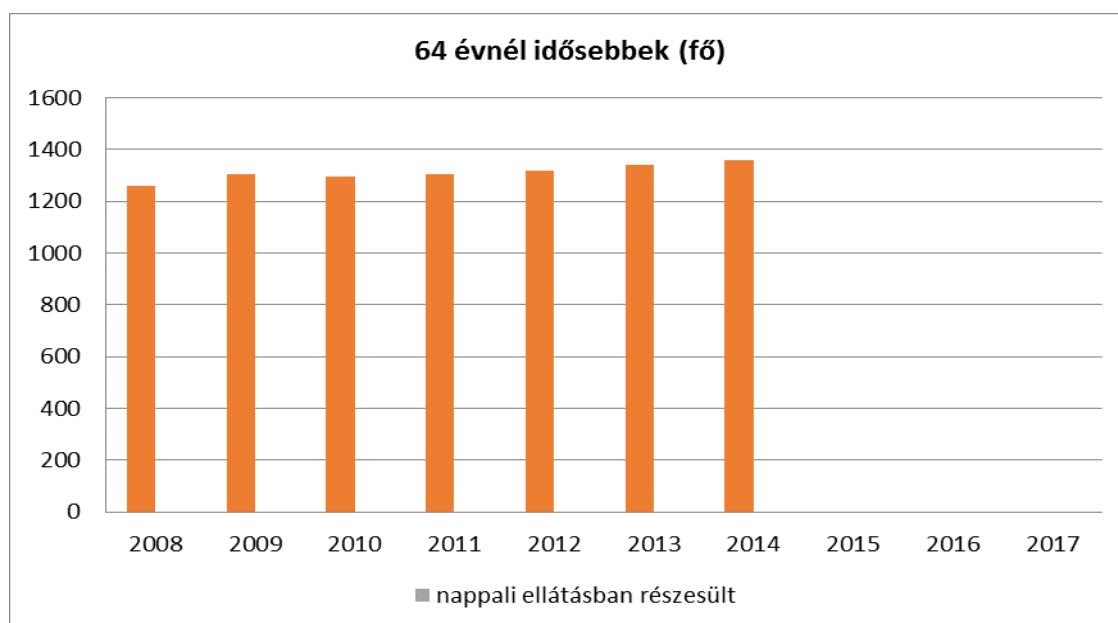
Jól látjuk a lenti táblából, hogy 2010 és 2014 között egyetlen időskorú (64 év feletti) lakos sem részesült nappali ellátásban. Az e mögött rejlő okokat részletesebben vizsgálni szükséges, feltárva az esetleges adathiányt is.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	1261	0	0%
2009	1306	0	0%
2010	1296	0	0%

2011	1303	0	0%
2012	1319	0	0%
2013	1341	0	0%
2014	1358	0	0%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 6.3.2 adattáblát elemezve megállapíthatjuk, hogy nem áll rendelkezésünkre adat arra vonatkozóan, hogy az ócsai időskorú lakosság körében hányan részesültek az időskorúak járadékában 2012 és 2014 között.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	1
2009	1
2010	1
2011	3

2012	n.a
2013	n.a
2014	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Mozi, színház, múzeum nem található a településünkön. Egy Református és egy Római Katolikus templommal rendelkezünk, amit előszeretettel látogatnak az idős lakosaink. Épületeink nagy része akadálymentesített, így az idősebb, leromlott egészségi állapotban lévő lakosaink által is látogatható. Arra vonatkozóan, hogy városunk rendezvényeit milyen gyakorisággal és mekkora arányban látogatják nyugdíjas lakosaink, nem rendelkezünk információval, helyi, aktuális adatokkal.

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

év	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Helyi adatgyűjtés

c) idősek informatikai jártassága

Az idősebb korosztály digitális tudása, informatikai jártassága a többi korosztályhoz képest rosszabb. Nincsen ez máshogy Ócsán sem, ahol digitális írástudása ennek a korosztálynak szintén minimális, hiszen nem is érzik magukat kötelezve az innovációk követésére, mindennapi élethelyzetükben. Kivételt képeznek ez alól a még jelenleg is dolgozó nyugdíjas korú lakosok, hiszen a munkahelyükön éri őket az a kényszer, hogy saját képességeikhez, lehetőségeikhez és meglévő tudásukhoz mérten fejlesszék digitális képességeiket is nyitottabbá váljanak az innovációra. A fenti megállapításokat azonban nem tudjuk mért adatokkal alátámasztani, adathiány mutatható ki ezen a területen, kérdőíves adatfelvételre van szükség a jövőben.

6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága

év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	fő	fő	%	fő	%
2008	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2009	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2010	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2011	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2013	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!

2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
------	------	------	---------	------	---------

Forrás: Helyi adatgyűjtés

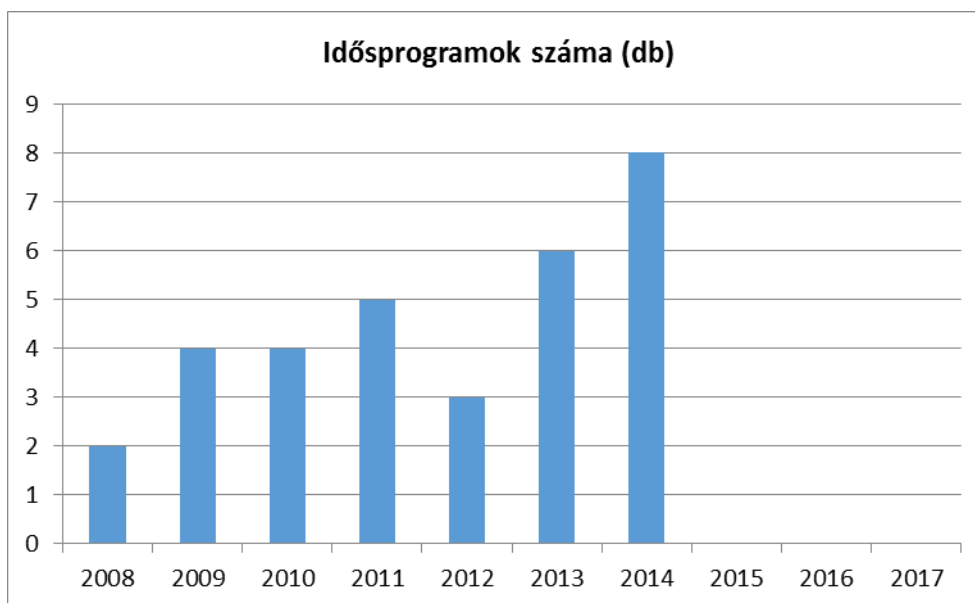
6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Ellentétben a gyermekekre vonatkozó, hátránykompenzáló programokkal, az idősek életminőségét javító, az ő – sajátos – igényeiket kielégítő, gerontológus szakértők által gondosan összeállított programok száma évről évre növekszik a településen. 2008-ban indítottuk el az első 2, ilyen jellegű programunkat, 2014-ben pedig már 4 programmal büszkélkedhetünk. Az idősek részéről hatalmas igény mutatkozik ezekre a programokra, hiszen egy kifejezetten aktív és proaktív korcsoportról van szó településünkön. Feladatunknak tekintjük, hogy a jövőben gyermekek és idősek együttműködését, a generációk közötti párbeszéd elindítását elősegítő programokat is elindítsunk.

6.4. számú táblázat - Az időseket célzó programok a településen

év	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	2
2009	4
2010	4
2011	5
2012	3
2013	6
2014	8

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzet, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Elenyésző azon, önkormányzat által életre hívott programok száma, mely az időskorú lakosságot szólítja meg.	Az eddig működő időskori programokat megalkotó helyi civilekkel való együttműködésben új, önkormányzati finanszírozású időskori programok elindítása a helyi idők aktivizálása érdekében (különös tekintettel a generációk közötti együttműködést elősegítő programokra, kezdeményezésekre).
A tartósan munkanélküli lakosok közel fele 55 év feletti.	A Munkaügyi Központtal együttműködve releváns stratégia kidolgozása és megvalósítása, az idők munkaerő-piacra való visszatérésének támogatása, ösztönzése, települési részvétel már működő

	programokban.
2012-től nem áll rendelkezésünkre adat arra vonatkozóan, hogy a település idősei közül hányan részesültek az időskorúak járadékában.	Adathiány kiküszöbölésére egységes adatbázis létrehozása, az ez irányú tendenciák nyomon követésére.
A helyi idősek kulturális, közművelődési és egyéb szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos adathiány.	Lakossági felmérés annak érdekében, hogy feltérképezhessük az idősek szabadidős tevékenységeit, valamint megvizsgáljuk, hogy minden olyan szolgáltatáshoz hozzáférnek-e, amire igényt tartanak. Időskori programjainkat is a felmérés eredményeire tudjuk alapozni.
Idősek informatikai jártasságával kapcsolatos adathiány.	Lakossági felmérés annak érdekében, hogy feltérképezhessük az idősek informatikai jártasságát, erre vonatkozó igényeit és amennyiben szükséges, képzéseket indíthassunk el munkaerőpiaci jelenlétük és életminőségük javítása érdekében.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre mindenre kiterjedő, teljes körű statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási és egészségügyi helyzetéről. Kivételt képeznek ez alól a tanköteles korú fogyatékkal élő gyermekek, hiszen a sajátos nevelési igényű gyermekekről pontos adataink vannak, ők integrált oktatásban vesznek részt. A szociális ellátások igénybevevői között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékkal élő személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak a közgyógyellátásban (2013 évben 41 fő), az időskorúak járadékában, súlyos

mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

A lehető legpontosabb adatot a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők számának alakulását vizsgálva kaphatunk, mivel az egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma esetében adathiányt mutathatunk ki. Megváltozott munkaképességű személyek ellátására jogosult az a személy, akinek az egészségi állapota a komplex minősítés alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű és aki - a kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül legalább 1095 napon át, 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy 15 éven belül 3650 napon át biztosított volt, - keresőtevékenységet nem végez és - rendszeres pénzellátásban nem részesül.

Megváltozott munkaképességűek ellátásában 2008 és 2010 között kb. 100 fő részesült évente, még a 2011-et követő időszakban ez már 333 és 375 között mozgott. Ez a drasztikus növekedés a korábban érvényben lévő jogszabály módosításának közvetlen következménye, mely az ellátáshoz való hozzáférés feltételeit is módosította („A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény”). A kiemelt mennyiségi növekedés 2013-at követően 2014-ben is mérséklődni látszik, nem jósolható meg azonban 100%-os biztonsággal a következő években mérhető csökkenés.

7.1. számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	107	n.a.
2009	101	n.a.
2010	97	n.a.
2011	375	n.a.
2012	357	n.a.
2013	334	n.a.
2014	333	n.a.

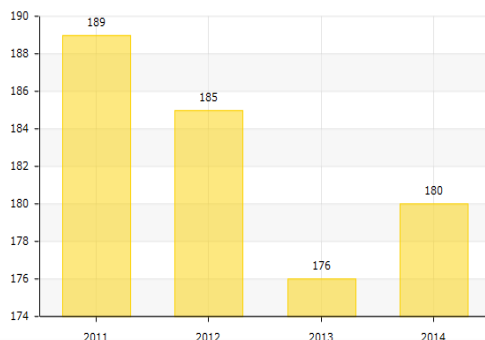
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő nők száma (fő)

Megváltozott munkaképességű személy az, aki testi vagy szellemi fogyatékos, vagy akinek az orvosi rehabilitációt követően munkavállalási és munkahelymegtartási esélyei testi vagy szellemi károsodása miatt csökkennek.

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A fenti két diagrammon azt láthatjuk továbbá, hogy a vizsgált időszakban mindvégig a nők voltak túlsúlyban a férfiakhoz képest, a megváltozott munkaképességű al csoporton belül. Ennek pontos okát vizsgálni szükséges, de mindenképpen hozzájárul az is, hogy Ócsa állandó népességében, ill. a regisztrált álláskereső körében is a vizsgált időszakok nagy többségében a nők voltak túlsúlyban.

Sajnálattal konstatáltuk azonban, hogy nem áll rendelkezésünkre adat a nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élő lakosok számát illetően annak függvényében, hogy ellátásuk önkormányzati, egyházi vagy civil fenntartású intézmény(ek)ben történik-e. Egy ilyen jellegű adattábla összeállítása szükséges a közeljövőben.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati intézményben	fenntartású egyházi intézményben	fenntartású civil intézményben
2008	n.a	n.a	n.a
2009	n.a	n.a	n.a
2010	n.a	n.a	n.a
2011	n.a	n.a	n.a
2012	n.a	n.a	n.a
2013	n.a	n.a	n.a
2014	n.a	n.a	n.a

2015	n.a	n.a	n.a
------	-----	-----	-----

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Flt. 57/B §.)

A közfoglalkoztatás nem speciálisan a fogyatékos személyek részére biztosított foglalkoztatási forma, bár nem kizárt, hogy fogyatékos személy is foglalkoztatásra kerül a rendszerben. A foglalkoztatást szervező nem tartja nyilván a fogyatékos személyeket, ezért az adatszolgáltatás illetve a foglalkoztatásba bevont fogyatékosok száma nem vizsgálható. Ennek ellenére megkísérrelhető az adatgyűjtés a következők szerint.

Aktuális jogszabály: - 2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról.

- 1998. évi XXVI. törvény A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII.29.) Korm. rendelet
- A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjának, továbbá az akkreditált munkáltatók ellenőrzésének szabályairól szóló 176/2005. (IX.2.) Korm. rendelet
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény

Partnereink bevonásával és a velük való egyeztetés során az a kép rajzolódott ki előttünk, hogy a fogyatékkal élők részvétele a foglalkoztatásban kimondottan alacsony, még a munkáltató által igénybe vehető és a társadalmi felelősségvállalást erősítő lehetőségek, kedvezmények ellenére is. Kizárólag 1 fő vesz részt településünkön munkarehabilitációban.

7.1.3. táblázat - Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban

Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban, a különféle típusú foglalkoztatásban résztvevők száma az alkalmazók szerinti megoszlásban				
		Közférában foglalkoztatott (pl. önkormányzat, kormányhivatal, állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény)	Non profit szervezet	Gazdasági vállalkozás
Szociális foglalkoztatásban alkalmazottak	fejlesztő-felkészítésben résztvevők száma	0	0	0
	munka rehabilitációban foglalkoztatottak száma	1	0	0
Védett munkahelyen foglalkoztatottak száma		0	0	0
Támogatott foglalkoztatásban résztvevők száma		0	0	0
Nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatásban résztvevő fogyatékos személyek száma		0	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés több forrás segítségével

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésről szóló esetről a fogyatékkal élőkhez kapcsolódóan sincsen tudomásunk. Ez természetesen ebben az esetben sem jelenti azt, hogy ne fordulna elő hasonló eset a településünkön. Fontos, hogy a fogyatékkal élők is hozzájussanak a megfelelő információkhoz, érdekvédelmi képességekhez, információs és képzési kampányunkon keresztül.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a támogató szolgálat. A támogató szolgálat többek között a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad támogatást, emellett az igénybevevő környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az ön-érdekérvényesítést. A szolgáltatás 2011-ben 20 258 fő számára volt elérhető, országosan.

A személyes szociális gondoskodási ellátások közül nappali ellátás (klub, fejlesztő napközi otthon stb.) keretében 2011-ben 6 727 fő részére biztosítottak ellátást. A nappali ellátás a saját lakókörnyezetben élő fogyatékos személyeknek napközben nyújt fejlesztést, étkeztést, segít az önálló életvitelben és a társadalmi szerepek gyakorlásában.

Az átmeneti elhelyezésben részesülők, gondozóházban elhelyezettek száma csekély, 262 ellátott volt 2011-ben. Tartós bentlakásos szociális intézményi ellátásban 16 668 engedélyezett férőhely volt. Ápoló-gondozó intézményi ellátásban 13 802 fő részesült, amiből 50 férőhelyet meghaladó nagyságú intézmény 11 939 férőhellyel rendelkezett. Az ápoló-gondozó célú ellátást biztosító férőhelyek közül 8% működött lakóotthoni formában. Rehabilitációs intézményi ellátásban az engedélyezett férőhelyek száma 1773, melyből 473 rehabilitációs célú lakóotthoni férőhely.

7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

	Állami/önkormányzati									Egyházi									Civil								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017			
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a				n.a	n.a	n.a	n.a	n.a				n.a	n.a	n.a	n.a	n.a						
étkeztetés	van	van	van	van	van				n.a	n.a	n.a	n.a	n.a				n.a	n.a	n.a	n.a	n.a						
házi segítségnyújtás	van	van	van	van	van				n.a								n.a	n.a	n.a	n.a	n.a						
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	van	van	van	van	van				n.a								n.a	n.a	n.a	n.a	n.a						
családsegítés	van	van	van	van	van				van	van	van	van	van				n.a	n.a	n.a	n.a	n.a						
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére	van	van	van	van	van				n.a	n.a	n.a	n.a	n.a				n.a	n.a	n.a	n.a	n.a						
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs				n.a	n.a	n.a	n.a	n.a				n.a	n.a	n.a	n.a	n.a						
támogató szolgáltatás	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a				n.a	n.a	n.a	n.a	n.a				n.a	n.a	n.a	n.a	n.a						
nappali ellátás	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a				n.a	n.a	n.a	n.a	n.a				n.a	n.a	n.a	n.a	n.a						
Forrás: helyi adatgyűjtés																											

Forrás: helyi adatgyűjtés

Megállapíthatjuk a fenti táblából, hogy a fogyatékkal élők önálló életvitelét leginkább az állami/önkormányzati intézmények végezték a 2010-2014 közötti időszakban. Az alábbi szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítottuk: étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, közösségi ellátás szenvedélybetegek részére. Egyéb szolgáltatásról nincsen hozzáférhető adatunk.

A településen működő egyházi tevékenység részeként családsegítésben részesülhettek a fogyatékkal élők, így ezen a területen mutatkozott meg leginkább az állami, ill. egyházi szereplők együttműködésének lehetősége, fontossága. Arra vonatkozóan szintén nincsen információnk, hogy a civil szektor mennyire vette ki részét ezekből a programokból. A jövőre nézve fontosnak tartjuk a 3 szféra összehangolt működését, a fogyatékkal élők életminőségének javítása érdekében.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Lehetséges, hogy a fogyatékos személy megfelelő információk hiányában nem részesül a számára jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásban.

Ellátási formák:

- Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.
- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult
- Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,
 1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
 2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
 3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül
- Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Aktuális jogszabályok:

- 141/ 2000(VIII.9.) Korm. rend A súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól.
- 218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 2006. évi CXVII. törvény egyes szociális tárgyú törvények módosításáról

- 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

7.3.1. Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség

7.2.1. táblázat - Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezmények

1993. évi III. tv. (Szt.) alapján pénzbeli ellátás	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	n.a
Aktív korúak ellátása	n.a
Rendszeres szociális segély	n.a
Lakásfenntartási támogatás	n.a
Ápolási díj	n.a
Temetési segély	n.a
Átmeneti segély	n.a
Természetbeni ellátás	n.a
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezzük, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	n.a
Közügygyellátás Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	n.a
Adósságkezelési szolgáltatás	n.a
Energia felhasználási támogatás	n.a

Más jogszabályok alapján nyújtott ellátások	n.a
Fogyatékosági támogatás	n.a
Rokkantsági járadék	n.a
Személygépkocsi átalakítási támogatás	n.a
Közlekedési kedvezmény	n.a
Személygépkocsi szerzési kedvezmény	n.a
Parkolási igazolvány	n.a

Forrás: helyi adatgyűjtés

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az alábbiakban kiemeljük azokat a területeket jogszabályi hivatkozással, amelyek a fogyatékkal élő személyek jogait biztosítják.

- **Környezet:** A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)-(2))
- **Kommunikáció:** A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §)
- **Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés:** A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviszheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)
- **Közlekedés:** A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §)
- **Támogató szolgálat, segédeszköz:** fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz

nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)

- **Egészségügy:** A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.
- **Oktatás, képzés:** A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).
- **Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel:** A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagylétszámú ápoló –gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokká.
- **Kultúra, sport:** A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás.
- **A rehabilitációhoz való jog:** A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében.
- **A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog:** másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékosággal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviselőinek lehetőségének támogatása kiemelt feladat.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek közül az önkormányzati épület, óvoda, bölcsőde és egészségház teljesen akadálymentesítve van, az ócsai Halászy Károly Általános Iskola azonban csak részben akadálymentesített.

A későbbiekben szükség van a látás- és hallássérültek számára kidolgozott akadálymentesítésre is, szoftverek segítségével.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A 7.3.1-es táblázat megmutatja számunkra, hogy a településen mennyire megoldott az akadálymentesítés bizonyos szolgáltatásokhoz való hozzáférés esetén.

Az oktatási intézmények közül az általános iskolai oktatásban a leginkább megoldott a mozgáskorlátozottak, ill. a hallássérültek számára az akadálymentesítés, lift, ill. vakvezető sáv azonban nem áll a szülők, tanárok, ill. a diákok rendelkezésére. A középfokú, valamint a felsőfokú oktatás területén kizárólag a hangos tájékoztatás tekinthető megoldottnak, ez jelentős fejlesztésre szorul.

Az egészségügyi intézmények esetében kiemelendő, hogy kizárólag a járóbeteg szakellátást igénybevevők használhatnak liftet, mozgássérültek számára kialakított mosdót, rámpát, ill. részesülhetnek hangos tájékoztatásban. A fekvőbeteg, ill. az alapellátásban az akadálymentesítés nem megoldott.

A kulturális, ill. közművelődési intézmények akadálymentesítése egyáltalán nem megoldott, ezáltal kiküszöbölhetetlen hátrányt szenvednek a fogyatékkal élők a kultúrához való hozzáférés terén, az eredeti hátrányoknál is jobban rontva életminőségüket. Ezen mindenképpen változtatnunk szükséges, az esélyegyenlőségi szempontok biztosítása érdekében.

Az önkormányzat, valamint egyéb közigazgatási intézmények esetében elmondható, hogy tökéletesen akadálymentesített épületbe térhetnek be a fogyatékkal élő lakosok ügyintézés céljából. Ezáltal biztosítjuk, hogy jogaik ne sérüljenek, állampolgári jogaikkal és kötelezettségeikkel a fogyatékkal élők is élni tudjanak. Lifttel sajnos nem rendelkezik az önkormányzat, az épület adottságai miatt, de a lépcsőt használni nem tudó, ám nem kerekesszékes lakosok miatt erre újfajta, innovatív megoldást kell kidolgoznunk a közeljövőben.

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

		Igen/nem								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	nincs	nincs	van	van	van	n.a	n.a	n.a	
	középfok	nincs	nincs	nincs	nincs	van	n.a	n.a	n.a	
	felsőfok	nincs	nincs	nincs	nincs	van	n.a	n.a	n.a	
egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	
	járó beteg szakellátás	van	nincs	van	van	van	n.a	n.a	n.a	
	ápolás		nincs							
kulturális, művelődési intézmények		nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	n.a	n.a	n.a	
önkormányzati, közigazgatási intézmény		nincs	van	van	van	van	van	van	van	
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		nincs	nincs	nincs	nincs	n.a	n.a	n.a	n.a	
szociális ellátást nyújtó		nincs	nincs	nincs	nincs	n.a	n.a	n.a	n.a	

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat, fogyatékos ügyi referens információi, fogyatékosok civil szervezetei

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Nem áll rendelkezésünkre ilyen jellegű adat a munkáltatók részéről. Fontosnak tartjuk, hogy a jövőben rendelkezésünkre álljon egy adatbázis, mely a helyi vállalkozásokkal, mint munkáltatókkal való szoros, partneri együttműködés eredményeképpen jöhet csak létre.

Amennyiben rálátásunk nyílik a munkáltatók fogyatékkal élőkkel való bánásmódjára, tisztább képet kaphatunk a munkahelyi esélyegyenlőségi biztosításának jelenlegi helyzetéről településünkön.

7.3.2. táblázat – Akadálymentesítés a foglalkoztatóknál

	Igen/nem								
	Lift	Vak vezető	Mozgáskorlátozottak részére	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb

		sáv	mosdó				máció		
A foglalkoztató neve és a foglalkoztatás jellege	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen foglalkoztatást végző vállalkozásoknál

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Településünkön a közterületek, helyi és távolsági tömegközlekedési eszközök, a buszpályaudvar, buszvárók, valamint a vasútállomás akadálymentesítése nem megoldott. Nagyon fontos, hogy az IT tartalmazzon erre vonatkozó javaslatot, hiszen jelen helyzetben egyértelműen nem valósul meg az esélyegyenlőség a településen, lévén a fogyatékkal élő személyek nem élhetnek önálló életet ezek nélkül az intézkedések nélkül. Az akadálymentesítés kidolgozását feladatunknak tekintjük.

7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben

	Igen/nem								
	Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
Helyi és távolsági tömegközlekedés	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
Buszpályaudvar, buszvárók	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
Vasútállomás	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó munkatársától és az érdekvédelmi szervezetek vezetőitől

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Nincsen adatunk a fogyatékkal élő személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatásokra vonatkozóan. Ezt a nyilvántartást el kell készítenünk a jövőben annak érdekében, hogy valós képet kaphassunk fogyatékkal élő lakosaink, őket megillető szolgáltatásokhoz való hozzáférési lehetőségeiről, az esélyegyenlőség biztosítás érdekében.

7.3.4. táblázat - Fogyatékos személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatások

	Az adott évben a szolgáltatást igénylő fogyatékos személyek száma				
	2010	2011	2012	2013	2014
ápolást, gondozást nyújtó intézmény	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
rehabilitációs intézmény	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
lakóotthon	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
támogatott lakhatás	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
átmeneti ellátást nyújtó fogyatékosok gondozóháza	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: helyi adatgyűjtés

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az ehhez kapcsolódó nyilvántartás elkészítése is feladatunk a jövőre nézve.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

Megváltozott munkaképességűek szociális ellátásaiban részesülők számának drasztikus növekedése mögött rejlő pontos okok ismeretlenek.	Kiterjedt partnerségben elvégzett kutatás az érintettek bevonásával (megváltozott munkaképességű munkavállalók, helyi civilek, szociális és egyéb intézmények, állami szervezetek). Kiemelt figyelmet kell fordítani az itt is tetten érhető nagyobb női létszámnak.
Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők számával kapcsolatos adathiány.	A kötelező adatokon túl egységes adatbázis elkészítése, mely megmutatja, hogy hányan részesülnek évente ebben az ellátásban önkormányzati, egyházi, ill. civil fenntartású intézményekben. Ezzel valós képet kaphatunk a szektorok közötti munkamegosztásról ezen a területen, valamint a fogyatékkal élő lakosaink állapotáról, igényeiről is.
A fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban kiemelten alacsony.	A munkáltatók tájékoztatása a számukra elérhető kedvezményekről, ösztönzőkről, a társadalmi felelősségvállalás fontosságának hangsúlyozása. Információs és kommunikációs kampány.
Feltételezhetően kevés ismeret a fogyatékkal élők körében a munkahelyi esélyegyenlőség fogalmáról és feltételeiről.	Információs és képzési kampány kidolgozása és megvalósítása a településen (pl. Egyenlő Bánásmód Hatóság feladata és működése, munkahelyi esélyegyenlőségi képzések stb.) a terület szakértőinek bevonásával.
Nincsenek teljes körűen biztosítva a fogyatékkal élők személyek önálló életvitelét biztosító programok, szolgáltatások.	Az eddig elszigetelten működő szolgáltatások szférák (állami, egyházi, civil) közötti összehangolása, a hiányos szolgáltatások elindítása, a munkamegosztás kialakítása.
Az akadálymentesítés nem teljes körű a településen, bizonyos intézmények és fogyatékkal élő csoportok esetében egyáltalán nem megoldott.	Lakossági egyeztetést követően az akadálymentesítés tökéletesítése, a terület szakértőinek bevonásával. Pályázatfigyelés, finanszírozási stratégia kidolgozása, potenciális támogatói bázis kialakítása.
Munkáltatók akadálymentesítettségével kapcsolatos adathiány.	Önkormányzati felmérés a helyi vállalkozások, civil szervezetek és egyéb munkáltatók szék- és telephelyének akadálymentességével kapcsolatban.
Fogyatékkal élő személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatásokkal kapcsolatos adathiány.	Egységes adatbázis elkészítése az érintett partnerintézmények bevonásával, évenként bontásban.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése

Településünkön a fentebb felsorolt civil szervezetek működnek. Számuk évről évre növekszik, emellett pedig egyre diverzebb az a tevékenységrepertoár, amit szakmailag és az érintett célcsoportjaik tekintetében lefednek. Köreikben kiemelt jelentőséggel bír a helyi kulturális értékek megőrzése és információ-, valamint tudásmegosztás, de emellett Ócsa erőssége, hogy a modern táncok minél szélesebb közönség számára való hozzáférhetővé tétele is a céljaik között szerepel. Fontos tulajdonságuk, hogy segítik az önkormányzat számára a különböző célcsoportok elérését, megszólítását, valamint meglévő partneri együttműködéseinken keresztül a szakmai munkánkat is. A civil szervezetek hatékony partnerek számunkra a forrásbevonás terén is. Nekik köszönhetően a településen mind több és több kulturális és egyéb rendezvénnyel büszkélkedhetünk, egyre több lakos bevonásával, mivel a nonprofit szervezetek hatékonyan és célzottan működtetik kommunikációs csatornáikat.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A fenti előnyök és erősségek mellett a civil szervezetekkel meglévő kapcsolatunk erősítésre, a kapcsolattartás pedig folyamatfejlesztésre szorul. Településünkön – a fentebb említett számos rendezvény ellenére – közösségi szempontból még mindig nem kielégítő a lakossági részvétel. Annak érdekében, hogy rendezvényeinket minél inkább a városi információáramlás egyik terepének tekinthessük, erősíteni kell szektorközi kapcsolatainkat.

Településünkön egyre inkább meghatározó szereppel bírnak a különböző egyházak képviselői (a kulturális programok, képzés, fejlesztés, szociális ellátás terén egyaránt), ezért nélkülözhetetlennek tartjuk a velük való jó kapcsolat megszilárdítását is, a partnerségben rejlő lehetőségek kiaknázásával egybekötve.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A szociális alapellátások, az ügyeleti központ ellátását kistérségi összefogással biztosítják a környező települések (Dabas, Gyula stb.).

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 79-86. §-ai szabályozzák.

A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részére – annak székhelyén – biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos

végrehajtási feladatok ellátásáról. Ócsán a törvényi előírásoknak megfelelően működik a helyi nemzetiségi önkormányzat, a városi Önkormányzat szükséges anyagi támogatásának biztosításával.

A helyi nemzetiségi önkormányzat rendszeresen szervez adományosztást, pályázatok írására törekszik, emellett pedig – az esélyegyenlőségi szempontok érvényesülését garantálendő – esetenként közmeghallgatást hirdet.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A város nyilvántartásában szereplő szervezetek aktívak, működésük folyamatos. A városban működő civil szervezetek aktivistái segítségével a jelenleginél jobban megerősödik a város kulturális öntudata, sokkal inkább megvalósul a különböző generációk közötti párbeszéd, információ- és tudásátadás is.

Az ócsai civil szervezetek működési területei:

- fogyatékkal élők,
- oktatási intézmény tanulóinak támogatása,
- gyermek- és ifjúságfejlesztés,
- szociális,
- kulturális/turisztikai,
- ismeretterjesztő,
- sport,
- településvédelem

A civil szervezetek egy része intézményeket tart fenn, városi szintű programokat valósít meg és számottevő mennyiségű olyan forrást von be a város, ill. a lakosság fejlesztésébe, amelyeket az önkormányzat nem tudna elérni (pl.: bizonyos civil pályázatok (NEA, NCA), Európai Unió pályázatok, nemzetközi civil hálózatok pályázatai). A civil szervezetek forrásfelvevő képességéről, és az eddigi elért források nagyságáról nem áll rendelkezésünkre pontos adat.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Erre vonatkozóan jelenleg nem áll rendelkezésünkre pontos adat, ill. előre kidolgozott, hosszú távú stratégia sem. Mindennapi működésünk során igyekszünk minél inkább bevonni partnerségi együttműködéseinkbe a for-profit szféra helyi képviselőit annak érdekében, hogy a rendelkezésükre álló tudással és tőkével is támogassák a lakosság rászoruló rétegeit (pl. Pro bono önkéntes programok megszervezése és lebonyolítása, önkormányzati kezdeményezést követően).

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A korábbi szociális kerekasztal átalakításával létrehozott HEP fórum biztosítja a partnerek bevonását és a program nyilvánosság számára megismerhetőségét.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az önkormányzat a korábban felmerült esélyegyenlőségi problémák megoldása érdekében szorosabb együttműködést tervez a település nemzetiségi önkormányzatával, önkormányzati fenntartású intézményeivel, a városban működő egyházi és civil szervezetekkel. Az együttműködés ezen szervezetek vezetőinek bevonásával történik, évente legalább egy, szükség szerint – vis major esetekben - több alkalommal. A munkacsoport tagjai átfogó képet kapnak a településen felmerült esélyegyenlőségi problémákról és konkrét megoldási javaslatokkal szolgálhatnak azok megszüntetésére. A vezetők feladata, hogy saját eszközeiken keresztül tájékoztassák a lakosságot az esélyegyenlőség területén tett lépésekről, illetve viszont tájékoztassák a munkacsoport tagjait a lakosság részéről történő észrevételekről, kérésekről (folyamatos visszacsatolás, információáramlás a különböző szereplők között, megkönnyítve és felgyorsítva a lakossággal való folyamatos kapcsolattartást, érintkezést, információáramlást).

1. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	A munkanélküliség okainak meghatározása	Magas a 18-59 év közötti korosztály a munkanélküliség kezelése	A munkavállalás elősegítése, előmozdítása.		Kérdőív alapján felmérés készítése munkanélküliség okáról, a munkanélküliek végzettségéről, szakképzettségéről, tanulási és munkavállalási hajlandóságáról. a térség munkaerő piaci lehetőségének feltárása és szakképzettségi lehetőségek felkutatása	Ócsai Polgármesteri Hivatal, esélyegyenlőségi referens	2017. július 30.	felmérések munkanélküliek számának csökkentése	Humán és pénzügyi erőforrások	új
	Munkaerő-piaci helyzet javítása.	A hátrányos helyzetben élő emberek információval történő segítése a munkalehetőségekről	A hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci helyzetének javítása.		Folyamatos kapcsolattartás a járási munkaügyi központtal.	Ócsai Polgármesteri Hivatal személyügyi referens	2017. február 30.	hátrányos helyzetben élő munkanélküliek számának csökkenése	Humán erőforrás	folyamatos
2	Iskolai végzettség és munkanélküliség kapcsolata.	Iskolai végzettségi szint és a munkanélküliség közötti	Az iskolai végzettség és a munkanélküliség közötti		Felmérések, statisztikák készítése önkéntesek	Ócsai Polgármesteri Hivatal, személyügyi referens	2017. december 30.	Felmérések, statisztikák.	Humán erőforrás	új

		összefüggésről kevés információval rendelkezünk.	összefüggés feltérképezése.		segítségével.					
3	Közfoglalkoztatásban részvétel	Kevés információnk van a közfoglalkoztatásban résztvevőkről.	Együttműködési megállapodás a Dabasi Munkaügyi központtal és a Gyáli Járási Hivatallal.		A rendszeres kapcsolattartás érdekében kapcsolattartó személy kijelölése. Egységes adatbázis létrehozása. Rendszeres beszámoló az elért eredményekről.	Ócsai Polgármesteri Hivatal, személyügyi referens	2017. június 30.	Statistikai adatok, jelentések.	Humán erőforrás.	folyamatos
4	A hátrányos helyzetű csoportok információhoz való hozzájutásának elősegítése	A hátrányos helyzetű csoportok alul informáltsága jellemző	A település lakosait érintő információkat az önkormányzat honlapján megjelenteti, az internettel nem rendelkező polgárokat pedig az önkormányzat újságján keresztül tájékoztatja.		Honlapszerkesztési, újságszerkesztési feladatok	Ócsai Polgármesteri Hivatal, polgármester, kommunikációs referens	2016. december 31.	A hátrányos helyzetű csoportok informáltsága nő	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás	folyamatos, önkormányzati szerkesztésű havi kiadvány megjelentetése folyamatos
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Családtámogatás	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok/gyermekek számának növekedése.	Naprakész adatbázis létrehozása a közoktatási intézmények és egyéb szociális intézmények		Az elszegényedési folyamat lassítása. A ténylegesen rászoruló gyermekes	Ócsai Polgármesteri Hivatal esélyegyenlőségi referens, szociális ügyintéző, Családsegítő	2017. augusztus 30.	Adatbázisok, felmérések.	Pénzügyi és humán erőforrás.	új

			bevonásával.		családok intenzív támogatása.	Szolgálat				
2	Gyermekek bölcsődei, óvodai elhelyezése.	Alacsony a bölcsőde befogadóképessége.	A bölcsődei, óvodai kapacitás növelése, ezzel is támogatva a nők munkába állásának lehetőségét.		Felmérés készítése annak érdekében, hogy mennyi férőhelyre lenne szükség a bölcsődében, óvodában.	Oktatási, nevelési intézmények vezetői, Ócsai Polgármesteri Hivatal esélyegyenlőségi referens	2017. szeptember 30.	Felmérések, statisztikai adatok.	Humán erőforrás.	új
3	Hiányzó adattábla pótlása	4.4.5 sz. hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek ellátásával kapcsolatos adattábla pótlása	Hiányzó adatok megszerzése.		Kapcsolatfelvétel az óvodavezetővel.	Nevelési Intézmény vezetője, Ócsai polgármesteri Hivatal esélyegyenlőségi referens	2017. június 30.	Adattábla	Humán erőforrás.	új
4	Hiányzó adattábla pótlása.	4.4.13. sz. iskolai ellátás igénybevétele telephelyi lebontásban adattábla pótlása.	Hiányzó adatok megszerzése.		Kapcsolatfelvétel az iskolák vezetőivel.	Oktatási Intézmények vezetői, Ócsai Polgármesteri Hivatal esélyegyenlőségi referens	2017. június 30.	Adattábla	Humán erőforrás.	új
5	Hiányzó adattábla pótlása	4.4.16 sz. lemorzsolódási mutatók az általános iskolában adattábla pótlása	Hiányzó adatok megszerzése.		Kapcsolatfelvétel az Oktatási Intézmény vezetőivel.	Oktatási Intézmények vezetői, Ócsai Polgármesteri Hivatal esélyegyenlőségi referens	2017. június 30.	Adattábla	Humán erőforrás.	új
6	Családi napközi biztosítása	A családi napközire való igény feltárása. (20 hetes-14 év)	A gyermekfelügyelet megoldása, a nők elhelyezkedésének támogatása.		Fel kell mérni, hogy a lakosságnak van-e igény családi napközire. Igény esetén van-e lehetőség a megvalósításra.	Ócsai Polgármesteri Hivatal esélyegyenlőségi referens	2017. november 30.	Felmérések.	Pályázati erőforrás bevonása. Humán erőforrás.	új

7	Egységes adatállomány biztosítása	Egységes adatbázis hiánya a védelemben vett kiskorú gyermekek számáról, a gyermekek: védelemben vett kiskorú jogán járó helyi juttatásokról, a kedvezményes étkeztetésről, a sajátos nevelést igénylő tanulókról, a helyhiány miatt elutasított gyermekek számáról.	Egységes, naprakész adatbázis létrehozása. 1 fő gyermekvédelmi felelős alkalmazása az oktatási intézményben		A partnerek közreműködésével egységes adatbázis elkészítése.	Oktatási Intézmények vezetői és az Ócsai Polgármesteri Hivatal szociális ügyintézője, Családsegítő Szolgálat.	2017. december 30.	Statisztikai adatok, jelentések.	Humán pénzügyi erőforrás.	és új
III. A nők esélyegyenlősége										
1	A női munkanélküliek számának csökkentése.	A foglalkoztatottsági adatok vizsgálatakor megállapítást nyert, hogy a 18-59 korosztályban több a női munkanélküliek száma.	A női munkanélküliek számának csökkentése.		Felmérés készítése a munkanélküliség okáról. A nők foglalkoztatását elősegítő programok elindítása civil szervezetek, szakértők bevonásával.	Ócsai Polgármesteri Hivatal személyügyi ügyintézője.	2018. december 30.	Felmérések, munkanélküliek számának csökkenése.	Humán pénzügyi erőforrások.	és új
2	Magasabb iskolai végzettség megszerzése	Az érettségivel nem rendelkező nőket kiemelten érinti a munkanélküliség.	Továbbtanulásra ösztönzés		Felmérés készítése az érettségivel nem rendelkező munkanélküli nőkről. A továbbképzést ösztönző programok, információs	Ócsai Polgármesteri Hivatal esélyegyenlőségi referens	2020. május 30.	Felmérés, munkanélküliek számának csökkenése.	Humán pénzügyi erőforrás.	és új

					kampányok kidolgozása, elindítása a településen.					
3	Felvilágosítás átmeneti otthonról	A családok átmeneti otthonához kapcsolódó igényekről a hatóság nem rendelkezik információval.	Nyilvántartás vezetése az igényekről.		Felmérés készítése az igényekről.	Védőnők, Polgármesteri Hivatal szociális ügyintéző	2017. november 30.	Felmérések.	Humán erőforrás.	új
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Vidám nyugdíjas évek.	Elenyésző azon, önkormányzat által életre hívott programok száma, mely az időskorú lakosságot szólítja meg.	Az idős emberek kimozdítása otthonukból, érdeklődési körük kiszélesítése, a magány oldása. kimozdítása, érdeklődési körük.		A környező településeken lévő klubokkal való kapcsolatfelvétel közös összejövetelek szervezése érdekében. Kirándulások szervezése, az aktív alkalmas időskorú nők bevonása a gyermekek felügyeletébe.	Ócsai Polgármesteri Hivatal Kommunikációs ügyintéző	2018. szeptember 30.	A közös rendezvényeken való részvétel számának növekedése.	Pályázati erőforrás, humán erőforrás.	új
2	Statisztikai adat a járadékosok (rokkantsági-, időskorúak járadéka) számáról.	2012 óta nincs adat arra vonatkozóan, hogy a település idősei közül hányan részesültek járadékában.	Nyilvántartás vezetése a járadékosokról.		Felmérés készítése.	Ócsai Polgármesteri Hivatal Szociális ügyintéző	2017. június 30.	Statisztikai adatok.	Humán erőforrás	új
3	Kommunikáció az idősek között	Nem rendelkezünk adatokkal az idősek közötti kommunikációról.	Kapcsolatépítés az idősek és fiatalok között.		Önkéntes fiatalok	Évgyűűrű vezetője, klub Ócsai	2017. december 30.	A kommunikációban	Humán erőforrás,	új

	emberekkel.	emberek kulturális, közművelődési és informatikai jártasságokról.	korosztály között.		bevonása az informatikai képzés megszervezése érdekében.	Polgármesteri Hivatal.		a bevont idős emberek számának növekedése.	pénzügyi erőforrás	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Esélyt mindenkinek az élethez	Feltételezhetően kevés ismerettel rendelkeznek a fogyatékkal élők a munkahelyi esélyegyenlőség fogalmáról és feltételeiről.	A megfelelő ismeretek biztosítása.		Tájékoztatni a fogyatékkal élő embereket az őket megillető jogokról.	Mozgáskorlátozottak civil szervezete és Ócsai Polgármesteri Hivatal esélyegyenlőségi referens	2019. január 30.	A foglalkoztatási arányszám növekedése	Humán erőforrás	folyamatos
2	A fogyatékkal élők programokba való bevonása.	Nincsenek teljes körűen biztosítva a fogyatékkal élő személyek önálló életvitelét biztosító programok, szolgáltatások.	A fogyatékkal élő személyek bevonása a közösségi életbe.		A fogyatékkal élők támogatása a rendezvényeken való részvételeken.	Ócsai Polgármesteri Hivatal Kommunikációs ügyintéző	2017. december 30.	A rendezvényeken való részvétel növekedése.	Humán erőforrás	új
3	Adatbázis létrehozása	Jelenleg nem áll rendelkezésre teljes adatbázis azokról a területekről ahol az akadálymentesítettség nem valósult meg.	Az akadálymentesített területek számának növelése		Kapcsolatfelvétel a településen lévő munkáltatókkal, intézményekkel.	Ócsai Polgármesteri Hivatal Hatósági Műszaki és Pályázatkezelő Iroda	2017. május 30.	Adatbázis	Humán erőforrás.	folyamatos
4	Akadálymentesítettség	Az akadálymentesítés nem teljes körű a településen. Bizonyos intézmények és fogyatékkal élő csoportok	A település teljes akadálymentesítettségének megoldása. A látás és hallássérültek számára		A méltó életvitel érdekében akadálymentesített közlekedés biztosítása. Kapcsolatfelvétel az érintettekkel.	Ócsai Polgármesteri Hivatal Hatósági Műszaki és Pályázatkezelő Iroda	2020. december 30.	Felmérések.	Pályázati erőforrás	folyamatos

		esetében egyáltalán nem megoldott.	kidolgozott akadálymentesítettség szoftverek segítségével.							
5	Fogyatékkal élő munkanélküliek foglalkoztatása	Fogyatékkal élő munkanélküliek foglalkoztatása	Fogyatékkal élő munkanélküliek számának csökkentése		Lehetőség szerint fogyatékkal élő munkavállaló alkalmazása az önkormányzat intézményeiben	Ócsai Polgármesteri Hivatal	2020. június 30.	Fogyatékkal élő munkavállalók számának növelése	Humán erőforrás	folyamatos
6	Civil szervezetekkel való együttműködés erősítése	Civil szervezetekkel kialakított nem túl intenzív kapcsolat	Civil szervezetekkel való együttműködés erősítése		A településen működő, a helyi lakosság érdekében tevékenykedő civil szervezetekkel való önkormányzati együttműködés erősítése, az esélyegyenlőség eszméjének minél szélesebb körű érvényre juttatása érdekében	Ócsai Polgármesteri Hivatal	2019. június 30.	Együttműködések, közös programok számának emelkedése	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás	folyamatos
7	Hiányzó adattáblák	7.2.1. fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezmények adattábla pótlása	Hiányzó adatok megszerzése.		Kapcsolatfelvétel a fogyatékos személyek ellátásával foglalkozó szervvel.	Ócsai Polgármesteri Hivatal esélyegyenlőségi referens	2017.június 30.	Adatbázis	Humán erőforrás.	folyamatos

2. Megvalósítás

2.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket, cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

2.2 A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

3. Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.1 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

3.2 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

3.3 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Az Ócsa Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Ócsa Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Ócsa, 2016. szeptember

Bukodi Károly
polgármester

Ócsa Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Ócsa,	Ócsai Halász Károly Általános Iskola igazgató	Partner aláírás
-------	--	-----------------

Ócsa,	Nefelejcs Napköziotthonos Óvoda és Manóvár Bölcsőde	Partner aláírás
-------	--	-----------------

Ócsa,	Védőnői Szolgálat	Partner aláírás
-------	-------------------	-----------------

Ócsa,	Védőnői Szolgálat	Partner aláírás
-------	-------------------	-----------------

Ócsa,	Védőnői Szolgálat	Partner aláírás
-------	-------------------	-----------------

Ócsa,	Ócsai Roma Nemzetiségi Önkormányzat	Partner aláírás
-------	--	-----------------

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
dr. Molnár Csaba jegyző	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Kovácsné Kovácsi Beáta iskolaigazgató	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Szűcs Jánosné óvodavezető	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Brassai Júlia védőnő	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Kardosné Pintyőke Viktória védőnő	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Szabóné Ádámcsik Tünde védőnő	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Sándor István elnök	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértéssel és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.